

Projekat finansira
Evropska unija

*Empowered lives.
Resilient nations.*

**ANALIZA POSTOJEĆIH BUDŽETSKIH MEHANIZAMA ZA FINANSIRANJE
PROJEKATA NEVLADINIH ORGANIZACIJA
U 5 LOKALNIH SAMOUPRAVA U CRNOJ GORI
(KOTOR, TIVAT , PLJEVLJA, PODGORICA I NIKŠIĆ)**

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Autorka: Ana Novaković, nacionalna konsultantkinja za pripremu Analize budžetskih mehanizama za finansiranje projekata nevladinih organizacija u 5 lokalnih samouprava u Crnoj Gori (Kotor, Tivat, Pljevlja, Podgorica i Nikšić)

Podgorica, novembar 2017.

Ova analiza je nastala u okviru Regionalnog programa lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu (ReLOaD), koji finansira Evropska unija a kofinansira i sprovodi Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP). Sadržaj analize je odgovornost autorke i ne odražava nužno stavove Evropske unije niti Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP).

Regionalni program lokalne demokratije (ReLOaD) na Zapadnom Balkanu finansira Evropska unija a sprovodi UNDP.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

SADRŽAJ

UVOD	5
1. Metodologija rada i izvori podataka	7
2. Analiza postojećeg stanja	8
GLAVNI GRAD PODGORICA	10
1. Opšti podaci o Glavnom gradu Podgorici	10
2. Civilno društvo i saradnja sa opštinom	10
3. Planiranje sredstava za NVO	13
4. Realizacija sredstava za NVO	14
5. Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016	17
6. Finansiranje projekata NVO u Glavnom gradu u odnosu na domaće zakonodavstvo i LOD metodologiju	20
7. Preporuke za unapređenje sistema finansiranja projekata NVO u Glavnom gradu Podgorica u skladu sa principima LOD metodologije i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i podzakonskim aktima	24
OPŠTINA KOTOR	28
1. Opšti podaci o opštini	28
2. Civilno društvo i saradnja sa opštinom	28
3. Planiranje sredstava za NVO	31
4. Realizacija sredstava za NVO	32
5. Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016	38
6. Finansiranje projekata NVO u Opštini Kotor u odnosu na domaće zakonodavstvo i LOD metodologiju	41
7. Preporuke za unapređenje sistema finansiranja projekata NVO u Opštini Kotor u skladu sa principima LOD metodologije i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i podzakonskim aktima	45
OPŠTINA NIKŠIĆ	49
1. Opšti podaci o opštini	49
2. Civilno društvo i saradnja sa opštinom	49
3. Planiranje sredstava za NVO	52
4. Realizacija sredstava za NVO	53
5. Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016	57
6. Finansiranje projekata NVO u Opštini Nikšić u odnosu na domaće zakonodavstvo i LOD metodologiju	62
7. Preporuke za unapređenje sistema finansiranja projekata NVO u Opštini Nikšić u skladu sa principima LOD metodologije i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i podzakonskim aktima	66
OPŠTINA PLJEVLJA	70
1. Opšti podaci o opštini	70
2. Civilno društvo i saradnja sa opštinom	70
3. Planiranje sredstava za NVO	73
4. Realizacija sredstava za NVO	74
5. Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016	79

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

6. Finansiranje projekata NVO u Opštini Pljevlja u odnosu na domaće zakonodavstvo i LOD metodologiju.....	83
7. Preporuke za unapređenje sistema finansiranja projekata NVO u Opštini Pljevlja u skladu sa principima LOD metodologije i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i podzakonskim aktima.....	87
OPŠTINA TIVAT.....	91
1. Opšti podaci o opštini	91
2. Civilno društvo i saradnja sa Opštinom.....	91
3. Planiranje sredstava za NVO	93
4. Realizacija sredstava za NVO.....	94
5. Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016	99
6. Finansiranje projekata NVO u Opštini Tivat u odnosu na domaće zakonodavstvo i LOD metodologiju	103
7. Preporuke za unapređenje sistema finansiranja projekata NVO u Opštini Tivat u skladu sa principima LOD metodologije i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i podzakonskim aktima.....	107
ANEKS.....	111

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

UVOD

*Analiza postojećih budžetskih mehanizama za finansiranje projekata nevladinih organizacija u 5 lokalnih samouprava (u daljem tekstu JLS) u Crnoj Gori (Kotor, Tivat, Pljevlja, Podgorica i Nikšić) dio je **Regionalnog programa lokalne demokratije (ReLOaD) na Zapadnom Balkanu**, koji realizuje UNDP uz podršku Evropske unije.*

Opšti cilj ovog programa je jačanje participativne demokratije i EU integracija na Zapadnom Balkanu (ZB) putem osnaživanja civilnog društva da aktivno učestvuje u donošenju odluka, te unapređenje podsticajnog pravnog i finansijskog okruženja za civilno društvo.

Specifični cilj programa je: jačanje partnerstva između lokalnih vlasti i civilnog društva na području ZB širenjem uspješnog modela transparentnog projektnog finansiranja organizacija civilnog društva (OCD) iz budžeta jedinica lokalne samouprave (JLS), usmjerenog ka većem građanskom učešću u procesima donošenja odluka i unapređenju pružanja usluga u lokalnim zajednicama.

Cilj ove Analize jeste poređenje trenutnog sistema dodjele sredstava u pet crnogorskih opština sa **LOD metodologijom**, ali i domaćim zakonodavstvom koje reguliše ovu oblast. Analizu prate konkretne preporuke, prilagođene sistemima i praksama dodjele sredstava u svih pet opština, koje se upravo odnose na unapređenje pravnog okvira i procedura u skladu sa pomenutom metodologijom i propisima.

“**LOD metodologija** podrazumijeva metodološki pristup za transparentnu raspodjelu javnih fondova namijenjenih OCD. Ovaj pristup ima za cilj da kombinuje preporuke EU u upravljanju projektnim ciklusom (PCM), te da osigura instrumente za efikasno trošenje javnih fondova. Jedan od osnovnih ciljeva LOD metodologije je osiguranje kvaliteta u procesima planiranja i sprovođenja projekata, te uniformnost u korišćenju alata i dokumentacije za uspješno sprovođenje projekata OCD.”¹

LOD metodologija jednostavna je, razumljiva i prilagodljiva posebno lokalnim samoupravama. Upotrebom ovog pristupa, lokalna samouprava omogućava realizaciju lokalnih strategija i akcionih planova, putem kvalitetnih i održivih projekata NVO, dok se nevladine organizacije upućuju na profesionalniji pristup u planiranju, pisanju i sprovođenju projekata, te indirektno omogućavaju sebi bolji pristup EU fondovima u perspektivi.

LOD metodologija zasniva se na pet osnovnih principa: transparentnost, uključivanje (inkluzivnost), svrsishodnost, kontinuiranost i univerzalnost. U pravcu osiguranja kvaliteta planiranja, sprovođenja i nadgledanja realizacije sredstava koja se dodjeljuju NVO, LOD metodologija kombinuje 5 koraka a u okviru njih deset metodoloških jedinica.

Glavni koraci su:

1. Analiza postojećih problema i određivanje prioriteta za finansiranje, na osnovu analize strateških razvojnih dokumenata;
2. Priprema i objavljivanje javnog poziva, uključujući pripremu dokumenata za podnošenje projektnih prijedloga;
3. Evaluacija projektnih prijedloga od strane uspostavljenog tijela za evaluaciju, a na osnovu unaprijed definisanih kriterijuma;
4. Dodjela sredstava i implementacija projekata, uključujući izvještavanje i promociju; i

¹ LOD metodologija za dodjelu sredstava organizacijama civilnog društva, praktični priručnik, UNDP

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

5. Monitoring sprovođenja projekata i evaluacija rezultata javnog poziva, koja će omogućiti adekvatniju pripremu za slijedeći ciklus realizacije.

Lokalne samouprave u Crnoj Gori dodjeljuju sredstva za NVO na osnovu javnog poziva, putem redovnog finansiranja za organizacije koje imaju poseban značaj (status) za opštine i na osnovu zahtjeva samih nevladinih organizacija. Sva tri modela dodjele imaju izvjesne nedostatke, iako je pristup dodjele putem javnog poziva najbliži onome što jesu principi LOD metodologije. Svakako, i taj sistem zahtijeva doradu i usklađivanje sa evropskim standardima u ovoj oblasti.

Izazovi u dodjeli sredstava za projekte nevladinih organizacija prepoznati su i na nacionalnom nivou, zbog čega je 2015. započet rad na izmjenama pravnog okvira koji će regulisati ovu oblast. Nakon dvije godine, usvojen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama** ("Sl. List Crne Gore", br. 037/17), koji uspostavlja novi sistem dodjele sredstava za projekte NVO iz državnog budžeta. Nova rješenja donose novine u ovoj oblasti u dva pravca: definisanje izvora sredstava i procedure planiranja i dodjele sredstava za projekte NVO.

Usvojenim izmjenama utvrđen je procenat sredstava iz tekućeg državnog budžeta koji se na godišnjem nivou opredjeljuje za projekte NVO. Taj procenat iznosi - ne manje od 0.3% za projekte NVO, 0.1% za projekte i programe organizacija osoba sa invaliditetom i 0.1% za kofinansiranje i međufinansiranje projekata NVO.

Usvajanje Zakona pratilo je i usvajanje podzakonskih akta za njegovu primjenu. Usvojena je **Uredba o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u projektima od javnog interesa**. Ovom uredbom propisuju se mjerila i način bodovanja projekata, odnosno programa u prioritetnim oblastima od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije, način sačinjavanja liste nezavisnih procjenjivača i visina naknade za njihov rad, bliža sadržina ugovora o načinu isplate i korišćenja sredstava, izvještavanju i nadzoru nad realizacijom projekata, odnosno programa za koji su dodijeljena sredstva nevladinim organizacijama, kao i bliži način sačinjavanja izvještaja o finansiranju projekata, odnosno programa nevladinih organizacija.

Pored Uredbe, donešen je i **Pravilnik o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i izgledu i sadržaju prijave na javni konkurs**. Pravilnik propisuje sadržaj javnog konkursa, prijave projekta, kao i dokumentaciju koju organizacija podnosi na konkurs.

Zakon i podzakonska akta uspostavljaju sistem dodjele sredstava za projekte NVO koji je u velikoj mjeri usklađen sa LOD metodologijom. Lokalne samouprave svakako su u obavezi da svoje procedure dodjele sredstava usaglase sa novim zakonskim rješenjima. Stoga su preporuke koje se odnose na sve opštine konkretne i upravo u pravcu usklađivanja ova dva procesa.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

1. Metodologija rada i izvori podataka

Predložena metodologija za izradu Analize zasnovana je na Projektnom zadatku, a sastojala se od sledećih metoda: desk analiza, upitnika i posjeta JLS - intervju sa predstavnicima 5 lokalnih samouprava.

a) Desk analiza

Desk analiza obuhvatila je analizu kompletne dokumentacije koju je 5 JLS dostavilo prilikom prijave na Javni poziv za učešće u ReLOaD projektu, što uključuje prijavne obrasce, kao i svu dokumentaciju koja se odnosi na sistem dodjele sredstava za projekte NVO u opštinama: pravni okvir kao i procedure i obrasce.

Kada je riječ o pravnom okviru i procedurama, desk analiza je obuhvatila analizu:

1. Zakona o lokalnoj samoupravi (Službeni list Crne Gore, broj 3/16),
2. Statute 5 lokalnih samouprava,
3. Sporazume o saradnji između lokalnih samouprava (Skupština opština) i NVO,
4. Poslovnike Skupština opština, sa posebnim osvrtom na članove koji regulišu učešće NVO u radu lokalnog parlamenta,
5. Planiranja i realizacije budžeta za dodjelu sredstava za projekte NVO,
6. Opštinske odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama,
7. Poslovnika o radu Komisija za raspodjelu sredstava NVO u opštinama,
8. Opštinskih odluka o dodjeli sredstava za NVO.

Pored analize propisa i akata iz ove oblasti, desk analizom je uključena i analiza institucionalnog okvira, odnosno sastava, mandata, rada i praksi institucija i komisija koje su uspostavljene za saradnju sa NVO i koje upravljaju procesom dodjele sredstava za projekte NVO, a to su:

1. Savjeti za saradnju opština i nevladinih organizacija (gdje je primjenjivo)
2. Komisije za raspodjelu sredstava za projekte NVO

b) Upitnik za opštine

Paralelno sa izradom desk analize, za opštine je kreiran Upitnik o dodjeli sredstava za projekte NVO koji uključuje i tabelu za analizu procedura u opštinama u odnosu na LOD metodologiju. Upitnik za opštine kao i tabela za analizu procedura su Aneks ovog dokumenta.

c) Prvi krug posjeta opštinama i intervjui

Posjete su organizovane u 5 JLS koje učestvuju u ReLOaD projektu: Kotor, Tivat, Pljevlja, Podgorica i Nikšić. Tokom posjeta je organizovan intervju sa kontakt osobama, koje su u svim opštinama delegirane za ovaj Projekat. Analizirana su se dodatno pitanja iz upitnika po segmentima, sa akcentom na analizu planiranja i realizacije budžeta za NVO, kao i sistemi i procedure dodjele sredstava za projekte NVO. Sastanci i intervjui su iskorišteni kao prilika da se otklone eventualne dileme u ovim oblastima i pojasne informacije iz prijavnih obrazaca opština, kao i upitnika.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

d) Priprema preporuka za sve opštine

Nakon sprovedene desk analize, i posjeta u opštinama, konsultant je kreirao analizu odnosa trenutnog sistema dodjele sredstava u 5 opština i novousvojenih zakonskih izmjena u ovoj oblasti (konkretno Izmjena i dopuna Zakona o nevladinim organizacijama) i LOD metodologije. Preporuke za opštine prilagođene su pravnim okvirima i procedurama za svaku opštinu posebno. Preporuke prate konkretne mjere, te predlog nosilaca realizacije mjera i vremenski okvir.

e) Drugi krug posjeta

U toku drugog kruga posjeta opštinama su predstavljene analize i preporuke, radi usklađivanja njihovih akata i praksi dodjele sredstava NVO sa LOD metodologijom i domaćim zakonodavstvom. Takođe, pored predstavljanja rješenja, prilikom drugog kruga posjeta, predstavnicima opština su predstavljeni detaljni i konkretni koraci i načini kako da usklade svoje propise i prakse sa LOD metodologijom i pozitivnim propisima.

2. Analiza postojećeg stanja

Polazeći od cilja analize, a u skladu sa osnovnim zahtjevima i principima LOD metodologije navedenim u Uvodu, izvršena je detaljna analiza postojećeg stanja sistema finansiranja NVO iz budžeta 5 JLS u okviru nekoliko navedenih glavnih oblasti:

Nevladin sektor i saradnja s opštinom:

U ovom dijelu predstavljeni su statistički podaci o nevladinim organizacijama u opštini, koji uključuju broj registrovanih organizacija, kao i podatke o ključnim oblastima djelovanja organizacija. Takođe, analizirani su pravni i institucionalni mehanizmi saradnje koji postoje u svim opštinama, iako ne u identičnom formatu. Pravni mehanizmi uključuju analizu Statuta opština, Poslovnika Skupština opština, kojima se reguliše učešće NVO u radu lokalnog parlamenta, Sporazuma između opština i NVO, kao i drugih propisa kojima se reguliše međusobna saradnja. Institucionalni mehanizmi uključili su analizu Savjeta za saradnju lokalnih samouprava i NVO, mehanizama za učešće NVO u izradi planskih i strateških dokumenata, te analizu organa/osobe koja je zadužena za saradnju sa NVO u opštinama.

Planiranje sredstava za NVO:

U ovom dijelu predstavljen je budžetski ciklus u svakoj od opština, od prve faze prikupljanja podataka od budžetskih jedinica, do usvajanja ovog dokumenta, te eventualnog učešća javnosti u procesu. Takođe, analiziran je proces planiranja sredstava za NVO, koji uključuje jasno identifikovanje budžetskih pozicija, gdje se ova sredstva planiraju kao i mogućnost učešća NVO u ovom procesu.

Realizacija sredstava za NVO:

U ovom dijelu su prikazani svi osnovi po kojima svaka od opština dodjeljuje (realizuje) sredstva za NVO. To uključuje realizaciju na osnovu javnog konkursa, direktno finansiranje za NVO koje imaju status od posebnog značaja za opštinu i finansiranje na zahtjev NVO. Obrazložen je pravni osnov za realizaciju sredstava, ili identifikovan njegov nedostatak.

S obzirom na to da svih 5 opština najveći iznos sredstava dodjeljuje po osnovu javnog konkursa, te činjenice da je ovaj postupak pravno regulisan lokalnim Odlukama o finansiranju projekata NVO, u svakoj od opština detaljno

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

je prikazan proces dodjele sredstava na osnovu javnog konkursa. To uključuje analizu javnog poziva, aplikacione forme, potrebne dokumentacije, sastava i nadležnosti Komisije za dodjelu, kriterijuma za dodjelu, te monitoringa realizacije projekata.

Pregled izdvajanja iz opštinskih budžeta za finansiranje NVO:

U posebnim tabelama prikazani su finansijski podaci o dodjeli sredstava za NVO. Ovi podaci uključuju broj konta, naziv konta, pravni osnov i ukupan iznos dodijeljenih sredstava. Podaci uključuju i procentualni iznos budžetskih izdvajanja u odnosu na izvršeni budžet u svakoj od opština.

Finansiranje projekata NVO u Opštini u odnosu na domaće zakonodavstvo i LOD metodologiju:

U posebnom dijelu detaljno je analiziran trenutni sistem dodjele sredstava u svakoj od opština u odnosu na LOD metodologiju i domaće zakonodavstvo, odnosno: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama, i dva podzakonska akta: Uredba o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u projektima od javnog interesa i Pravilnik o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i izgledu i sadržaju prijave na javni konkurs. Analiza uključuje identifikaciju podudarnosti odnosno odstupanja u sistemima dodjele sredstava u opštinama u odnosu na sve korake LOD metodologije i pravila domaćeg zakonodavstva.

Preporuke:

Na kraju analize nalaze se posebno prilagođene preporuke za svaku od opština. Preporuke proizilaze iz analize, a odnose se na usklađivanje pravnog okvira i obrazaca u svakoj od opština sa LOD metodologijom i domaćim zakonodavstvom. Preporučuje se i vremenski okvir i nosilac obaveza za svaku od mjera.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

GLAVNI GRAD PODGORICA

1. Opšti podaci o Glavnom gradu Podgorici

Podgorica se nalazi u sjevernom dijelu Zetske kotline, u središtu Crne Gore, na raskrsnici nekoliko značajnih putnih pravaca koji vode od mora, ka kontinentalnom dijelu zemlje.

Plodna Zetska ravnica, sastav rijeka Zete i Ribnice sa Moračom, neposredna blizina Skadarskog jezera i Jadranskog mora, povoljna klima, komunikativni i strateški položaj, omogućili su da Podgorica izraste u najveću urbanu aglomeraciju Crne Gore. To je ne samo moderan grad, već grad koji predstavlja administrativno - upravni, politički, privredni, saobraćajni, naučni i prosvjetno - kulturni centar Crne Gore.

Podgorica je glavni grad Crne Gore koji zahvata površinu od oko 1 500 kilometara kvadratnih, odnosno 10,7% teritorije Crne Gore.

Najnoviji statistički podaci govore da danas u Podgorici živi 187, 085 stanovnika, što predstavlja 30% ukupnog crnogorskog stanovništva. Stanovništvo čini 49,39% muškaraca i 50,61% žena. Na teritoriji glavnog grada nalaze se dvije gradske opštine (Tuzi i Zeta) i 141 seosko naselje sa 66 mjesnih zajednica.

2. Civilno društvo i saradnja sa opštinom

Na teritoriji Glavnog grada registrovano je 1755 nevladinih organizacija. Registar nevladinih organizacija zvanično se vodi na nacionalnom nivou, od strane Ministarstva javne uprave (<http://www.dokumenta.me/nvo/>). Prema podacima dostupnim u Registru, na teritoriji Glavnog grada registrovan je najveći broj nevladinih organizacija u državi.

Glavni grad nema registar nevladinih organizacija, niti internu bazu podataka. Postoji neformalni spisak organizacija sa kojima Glavni grad sarađuje godinama na različitim poljima, ali on ne predstavlja spisak svih nevladinih organizacija aktivnih na teritoriji Glavnog grada.

Na internet adresi www.nvoinfo.me, nalazi se online baza podataka izrađena u okviru EU projekta "Tehnička podrška razvoju institucionalnih mehanizama saradnje Vlade u NVO u Crnoj Gori".

U ovoj bazi nalaze se podaci o 1665 organizacija. Na osnovu ovih podataka, u Glavnom gradu u najvećem broju djeluju organizacije u oblastima: kulture (230), društvene brige o djeci i mladima (188), institucionalnog i vaninstitucionalnog obrazovanja (114), sporta (112), socijalne i zdravstvene zaštite (108), zaštita i promovisanje ljudskih prava (107), umjetnost (103), razvoj civilnog društva i volonterizma (100). Nevladine organizacije aktivne su i u oblastima: tehnička kultura (82), stručna pomoć (80), nauka (70), zaštita životne sredine (79), vladavina prava (42) i ostalo (67), dok u sljedećim oblastima djeluju u manjem broju: smanjenje siromaštva (30), poljoprivreda i ruralni razvoj (26), borba protiv bolesti zavisnosti (18), zaštita OSI (18), trgovina i turizam (15), rodna ravnopravnost (14), održivi razvoj (14), evroatlantske i EU integracije (12), pomoć stranim licima (11), zaštita potrošača (3), zanati (3), borba protiv korupcije i organizovanog kriminala (1).

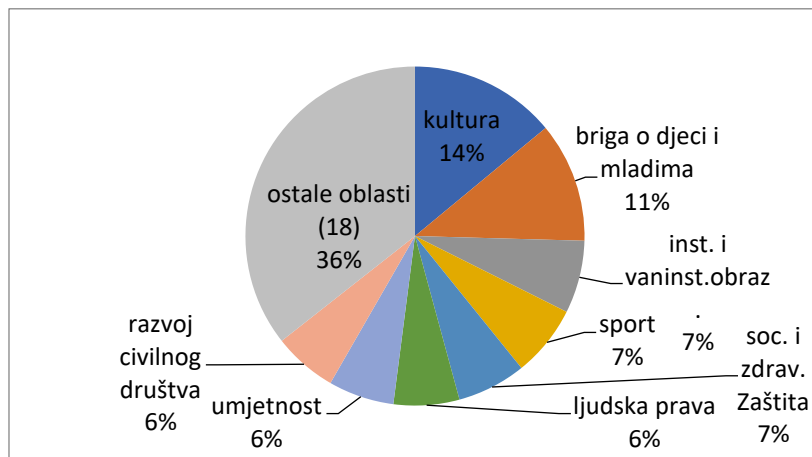
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 1

Struktura NVO po oblastima

U Glavnom gradu ne postoji formalno udruženje koje okuplja sve NVO u opštini.

Glavni grad ima razvijene pravne i institucionalne mehanizme za saradnju sa nevladinim organizacijama.

a) Pravni mehanizmi saradnje

Pravni osnov za saradnju lokalnih samouprava sa organizacijama civilnog društva definisan je u *Zakonu o lokalnoj samoupravi*, u članu 116 ("Sl. list RCG", br. 42/03, 28/04, 75/05, 13/06, "Sl. list Crne Gore", br. 88/09, 03/10 i 38/12).

Zakon predviđa 6 oblika saradnje dva sektora:

- 1) informisanje o svim pitanjima značajnim za nevladin sektor;
- 2) konsultovanje nevladinog sektora o programima razvoja lokalne samouprave i nacrtima opštih akata koje donosi skupština;
- 3) omogućavanje učešća u radu radnih grupa za pripremu normativnih akata ili izradu projekata i programa;
- 4) organizovanje zajedničkih javnih rasprava, okruglih stolova, seminara i sl;
- 5) finansiranje projekata nevladinih organizacija od interesa za lokalno stanovništvo, pod uslovima i po postupku propisanim opštim aktom opštine;
- 6) obezbjeđivanje uslova za rad nevladinih organizacija, u skladu sa mogućnostima lokalne samouprave.

Statut Glavnog grada predviđa da organi lokalne samouprave sarađuju sa nevladinim organizacijama, i to: 1) obezbjeđivanjem tzv. "prazne stolice" u Skupštini; 2) dostupnošću radnih verzija, nacrti i predloga opštih akata, planova i programa razvoja i izvještaja o radu organa i javnih službi neposrednim uvidom i putem internet prezentacije; 3) informisanjem putem biltena i elektronskim putem; 4) pozivanjem i prisustvovanjem na press konferencijama; 5) finansiranjem projekata nevladinih organizacija od značaja za lokalnu zajednicu.

Preciznije su ovi oblici saradnje razrađeni odlukama Glavnog grada i Poslovníkom Skupštine Glavnog grada.

Saradnja je regulisana *Odlukom o partnerstvu i saradnji* ("Službeni list Crne Gore – opštinski propisi", broj 13/15, 8/17), kojom se utvrđuju uslovi, način i postupak ostvarivanja saradnje i partnerstva organa uprave Glavnog grada i nevladinih organizacija u izradi opštih akata i razvojnih planova Glavnog grada kojim se utvrđuju prava i

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

obaveze građana, drugi oblici partnerstva Glavnog grada i nevladinih organizacija i druga pitanja od značaja za saradnju i partnerstvo Glavnog grada i nevladinih organizacija.

Saradnja podrazumijeva učešće nevladinih organizacija u postupku izrade akta od zajedničkog interesa primjenom mehanizama informisanja i konsultovanja.

Partnerstvo podrazumijeva učešće predstavnika nevladine organizacije u radu radne grupe ili drugog oblika rada koji obrazuje gradonačelnik u skladu sa posebnom odlukom kojom se uređuje organizacija lokalne uprave Glavnog grada (u daljem tekstu: radna grupa).

U prethodnoj godini, u skladu sa ovom Odlukom pravo na saradnju ostvarile su 4 NVO, dok je jedna NVO učestvovala u radu radnih grupa.

Na osnovu *Poslovnika Skupštine Glavnog grada* ("Službeni list CG - opštinski propisi", broj 15/11), predstavnici nevladinih organizacija mogu uzeti učešće u radu sjednice lokalnog parlamenta, i iznijeti mišljenje o tačkama dnevnog reda, bez prava glasa - tzv. "slobodna stolica". Predstavnici nevladinih organizacija učestvuju po pozivu na sjednici Skupštine i imaju pravo da iznesu predloge ili mišljenja o pitanjima koja su na dnevnom redu, s tim da izlaganje traje najduže pet minuta (tzv. "prazna stolica"). Po jednoj tački dnevnog reda u radu Skupštine može učestvovati samo jedan predstavnik nevladinih organizacija. Na sjednici Skupštine mogu učestvovati najviše tri predstavnika nevladinih organizacija. Tokom 2016. godine, u radu Skupštine Glavnog grada učestvovala su 3- tri predstavnika nevladinih organizacija.

b) Institucionalni mehanizmi saradnje

Savjet za pitanja lica sa invaliditetom predstavlja jedan od institucionalnih mehanizama saradnje Glavnog grada sa nevladinim organizacijama. Savjet ima predsjednika i 12 članova, od kojih se predsjednik i šest članova imenuju iz reda odbornika u Skupštini, jedan član je starješina organa lokalne uprave nadležanog za poslove socijalnog staranja, a pet članova su predstavnici organizacija lica sa invaliditetom: slijepih, paraplegičara, gluvi i nagluvi, civilnih invalida rata i mladih sa hendikepom.

Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave Glavnog grada Podgorice ima predsjednika i šest članova. Savjet preduzima mjere za unapređenje, razvoj i zaštitu lokalne samouprave, zaštitu prava i sloboda lokalnog stanovništva i podizanje nivoa kvaliteta javnih usluga, u skladu sa zakonom. Savjet može dati inicijativu za donošenje, izmjene i dopune zakona, drugog propisa i opšteg akta kojim se uređuje položaj, prava i dužnosti Glavnog grada i gradskih opština, utvrđuju prava i slobode lokalnog stanovništva ili regulišu javne usluge. Savjet ima predsjednika i šest članova. Članovi Savjeta biraju se iz redova crnogorskih državljana koji su ugledni građani Glavnog grada i stručnjaci u oblastima od značaja za lokalnu samoupravu utvrđenim zakonom. U sastav Savjeta ulazi po jedan predstavnik gradske opštine i jedan predstavnik nevladine organizacije koja se bavi pitanjima od interesa za Savjet u smislu ove odluke.

Usvojena je Odluka o osnivanju Savjeta za saradnju lokalne samouprave Glavnog grada i NVO ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 013/15 od 16.04.2015). Po ovoj Odluci, Savjet ima 6 članova: jedan član Savjeta je odbornik u Skupštini Glavnog grada, četiri su predstavnici nevladinih organizacija, a jedan je nezavisni stručnjak u oblasti koja se odnosi ili utiče na rad i razvoj civilnog društva i saradnju sa Glavnim gradom. Ipak, i ne postoji nijedan dostupan izvještaj ili informacija o radu ovog tijela.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Predstavници nevladinih organizacija biraju se i za članove *Etičke komisije za izabrane predstavnike i funkcionere u lokalnoj samoupravi Glavnog grada - Podgorice*. Etička komisija stara se o primjeni Etičkog kodeksa izabranih predstavnika i funkcionera u lokalnoj samoupravi Glavnog grada - Podgorice i ove odluke.

a) Strateško planiranje

Glavni grad je 2012. godine donio Strateški plan razvoja Glavnog grada 2012-2017.

U izradi dokumenta učestvovao je jedan predstavnik NVO, putem članstva u Konsultativnoj grupi. Ipak, ovaj dokument ne prepoznaje saradnju sa civilnim društvom kroz strateške ciljeve ili aktivnosti.

Predstavnici NVO učestvuju u radu radnih tijela za izradu lokalnih akata. U 2016. godini, jedna NVO učestvovala je u radu radnih grupa.

Procedura izbora predstavnika NVO u radna tijela uređena je Odlukom o partnerstvu i saradnji.

Plan rodne ravnopravnosti:

Glavni grad ima Akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu za period 2016 - 2017. godine. U izradi dokumenta učestvovali su predstavnici pet nevladinih organizacija.

Godišnji program Rada Skupštine

Opština usvaja Godišnji program rada Skupštine na kraju tekuće za narednu godinu. NVO mogu davati svoje predloge na Program rada učesćem u radu lokalnog parlamenta kroz institut "slobodne stolice" u skladu sa Poslovníkom.

3. Planiranje sredstava za NVO

a) Planiranje opštinskog budžeta

Pripremu budžeta u jedinicama lokalne samouprave u Crnoj Gori sprovode sekretarijati koji upravljaju budžetom i finansijama. U Glavnom gradu to je Sekretarijat za finansije (u nastavku: Sekretarijat). Za fazu nacrt budžeta, Sekretarijat dobija izvještaje i zahtjeve budžetskih/potrošačkih jedinica lokalne samouprave. Sekretarijat analizira ove zahtjeve, nakon čega stručne službe za budžet i finansije ovog radnog tijela formulišu nacrt budžeta koji se daje na javnu raspravu. Dakle, u fazi izrade nacrt budžeta javnost nije uključena, pa time ni organizacije civilnog društva.

Njihovo uključivanje predviđeno je u javnoj raspravi o nacrtu budžeta (odnosno Nacrtu Odluke o budžetu), koja traje najmanje 15 dana, kako je predviđeno Zakonom o lokalnoj samoupravi. Pristigle komentare i sugestije sa javne rasprave takođe razmatra Sekretarijat i o tome sačinjava Izvještaj sa javne rasprave.

Prijedlog Odluke o budžetu utvrđuje predsjednik opštine. Predlog budžeta se zatim dostavlja Odboru za budžet i finansije na izjašnjenje. Kada se odbor izjasni, Odluka o budžetu uvrštava se na dnevni red Skupštine. Skupština opštine usvaja odluku o budžetu prostom većinom glasova, a ako se odluka ne donese do kraja tekuće godine, donosi se odluka o privremenom finansiranju koje može trajati najduže tri mjeseca.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

b) Planiranje budžeta za NVO

Sredstva za projekte nevladinih organizacija planiraju se u okviru Sekretarijata za finansije, na stavci: 4315 Transferi nevladinim organizacijama. Ovo su sredstva koja se isključivo odnose na dodjelu putem javnog poziva. Organizacije civilnog društva ne učestvuju u planiranju ove stavke, već nju, bez konsultacija, predlaže Sekretarijat za finansije, na osnovu projekcije budžeta, raspoloživih sredstava i iznosa iz ranijih godina. NVO mogu učesćem na javnoj raspravi davati predloge za ovu stavku, koji se uglavnom ne prihvataju.

Drugi sekretarijati nemaju planirana sredstva u budžetu za projekte nevladinih organizacija. Takođe, ne postoji ni budžetska stavka na kojoj se planiraju sredstva za NVO na njihov zahtjev.

Kako Glavni grad ne prepoznaje organizacije koje se redovno finansiraju iz budžeta, tako se ni ova ne planira u budžetu.

4. Realizacija sredstava za NVO

Glavni grad Podgorica opredjeljuje sredstva za NVO na sljedeći način:

- a) Putem javnog konkursa, na osnovu Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija ("Službeni list Crne Gore- opštinski propisi", br. 032/14);
- b) Na osnovu Zaključka Skupštine, sa pozicije 4149 - „ostale usluge“ - Doček Nove Godine, u periodu od 2013-2015 dodijeljena su sredstva za NVO u ukupnom iznosu od 80.000.

Dodjela sredstava putem javnog konkursa:

Dodjela sredstava iz budžeta Glavnog grada, putem javnog konkursa sprovodi se na osnovu Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 032/14).

Predmet odluke:

Odlukom se uređuju uslovi i način finansiranja projekata nevladinih organizacija iz Budžeta Glavnog grada, uslovi, način i postupak obrazovanja Komisije za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata nevladinih organizacija (u daljem tekstu: Komisija) i druga pitanja od značaja za finansiranje projekata nevladinih organizacija.

Odlukom je predviđeno da se sredstva iz budžeta Glavnog grada dodjeljuju nevladinim organizacijama sa sjedištem u Glavnom gradu, radi finansiranja projekata koji su od posebnog interesa za Glavni grad.

Utvrđivanje prioriteta:

U skladu sa članom 5 Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija ("Službeni list Crne Gore – opštinski propisi", br.32/14) Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata nevladinih organizacija obavezna je da, u roku od 30 dana od dana usvajanja Budžeta Glavnog grada, utvrdi jednu ili više prioriternih oblasti koje će imati prednost pri ocjenjivanju i donošenju odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija u toj godini. Odluka o prioriternim oblastima objavljuje se u jednom dnevnom listu koji se štampa i distribuiura u Glavnom gradu i na internet stranici Glavnog grada, u roku od tri dana od dana donošenja. Prioritetne oblasti već su sadržane u Odluci, tako da Komsija "bira" oblasti sa ovog spiska: oblasti socijalne i dječije zaštite, ostvarivanja prava lica sa invaliditetom, borbe protiv bolesti zavisnosti, borbe protiv korupcije, razvoja lokalne demokratije, zaštite životne sredine, kulture, poljoprivrede i ruralnog razvoja i drugih oblasti od značaja za Glavni grad, koji su predviđeni strateškim ili drugim programskim ili planskim aktima Glavnog grada.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Prilikom utvrđivanja prioriteta, Komisija se uglavnom vodi namjerom da sve oblasti sadržane u Odluci budu adekvatno zastupljene od godine do godine, kao i raspoloživim sredstvima. *U radu Komisije učestvuju dva predstavnika NVO, koji na taj način učestvuju i u definisanju prioriteta oblasti. Ipak, Komisija nema propisanu proceduru ili metodologiju utvrđivanja prioriteta oblasti, niti se Odluka o prioritetnim oblastima zasniva na prethodno urađenoj analizi strateških i drugih razvojnih dokumenata Glavnog grada. Takođe, predlog prioriteta oblasti se, prije utvrđivanja ne daje na konsultacije drugim NVO.*

Javni poziv i prateća dokumentacija:

Konkurs za finansiranje projekata nevladinih organizacija raspisuje se do 28. februara tekuće godine. Konkurs se objavljuje u jednom dnevnom listu koji se štampa i distribuira u Glavnom gradu i na internet stranici Glavnog grada. Zahtjev za finansiranje projekta po raspisanom konkursu nevladine organizacije dostavljaju u roku od 30 dana od dana objavljivanja. Ukoliko sredstva za finansiranje projekata nevladinih organizacija predviđena Budžetom Glavnog grada ne budu raspodijeljena ili ne budu u cjelosti raspodijeljena, konkurs se ponovo raspisuje u roku od 30 dana od dana okončanja postupka po predhodnom konkursu.

Javni poziv ne prate Smjernice za podnosioc predloga.

Ipak, neposredno nakon raspisivanja konkursa, Komisija određuje jedan dan („Dan otvorenih vrata“) tokom kojeg ima obavezu da informiše nevladine organizacije o svim pitanjima od značaja za učešće na konkursu.

Javni poziv sadrži informacije o prioritetnim oblastima koje će se finansirati, ukupnom iznosu sredstava koji je na raspolaganju za taj konkurs, minimalan i maksimalan iznos sredstava koji se može dodijeliti po projektu, personalni sastav Komisije za dodjelu sredstava, upućivanje na projektnu formu u kojoj treba predati projekat, tehničke informacije o načinu podnošenja projekta, spisak prateće dokumentacije, sadržaj projekta, termin održavanja „Dana otvorenih vrata“, kontakt telefon za pitanja u vezi sa konkursom, kratka informacija o načinu ocjenjivanja članova Komisije, rok i mjesto za predaju aplikacije.

Sadržaj projekta, koji je dostupan na internet stranici Glavnog grada, a koji ispunjavaju nevladine organizacije koje se prijavljuju na konkurs je sljedeći:

1. naziv projekta koji ukazuje na njegovu sadržinu;
2. oblast na koju se odnosi;
3. naziv strateškog, programskog ili planskog akta Glavnog grada kojim je projekat utvrđen i naziv samog projekta utvrđenog tim aktom, odnosno naziv strateškog, programskog ili planskog akta Glavnog grada i naziv projekta sa kojim je projekat koji se kandiduje u vezi;
4. cilj koji mora biti realan i vremenski određen;
5. ciljnu grupu;
6. detaljan opis projekta po segmentima sa specificiranim projektnim aktivnostima;
7. rok, mjesto i dinamiku realizacije;
8. budžet projekta po pojedinim pozicijama i ukupno sa administrativnim troškovima koji ne mogu biti veći od 30% ukupnog budžeta projekta;
9. jasno izražene indikatore kvantitativno ili kvalitativno;
10. način praćenja realizacije projekta (definisanu spoljnu evaluaciju);
11. precizan terminski plan aktivnosti (kalendar aktivnosti);
12. podatke o licu odgovornom za realizaciju projekta.

U sadržaju projekta nije predviđena matrica logičkog okvira, finansijski identifikacioni formular i lista za provjeru.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Komisija za dodjelu sredstava:

Komisija ima sedam članova koji biraju predsjednika iz reda svojih članova.

Članove Komisije čine dva predstavnika Glavnog grada, dva predstavnika nevladinih organizacija i tri istaknuta stručnjaka u oblastima koje su određene kao prioriteti za finansiranje.

Predstavnik NVO u Komisiji se bira na sljedeći način:

Kandidate predlaže nevladina organizacija koja je registrovana i obavlja djelatnost u Glavnom gradu najmanje jednu godinu prije raspisivanja javnog poziva. Nvladina organizacija može predložiti samo jednog kandidata iz reda svojih članova, dok rok za predlaganje kandidata iznosi osam dana od dana objavljivanja javnog poziva. Predlog kandidata nevladine organizacije objavljuje se na web sajtu Glavnog grada u roku od tri dana od dana njegovog podnošenja. U slučaju da, u roku utvrđenom javnim pozivom, nevladine organizacije ne predlože kandidate, gradonačelnik ponovo objavljuje javni poziv u roku od 30 dana od isteka roka iz stava 4 ovog člana.

Mandat Komisije traje dvije godine. Odluka o obrazovanju Komisije objavljuje se na web sajtu Glavnog grada u roku od tri dana od dana njenog donošenja. Komisija ima Poslovnik o radu.

Članovi Komisije ne potpisuju izjave o nepristrasnosti i povjerljivosti.

Način ocjenjivanja projekata i kriterijumi:

Svi članovi Komisije ocjenjuju projekte na individualnom formularu za ocjenjivanje. Projekti se ocjenjuju po kriterijumima koji su propisani u Odluci o finansiranju: naziv projekta koji ukazuje na njegovu sadržinu; cilj koji mora biti realan i vremenski određen; detaljan opis projekta po segmentima sa specifičnim projektnim aktivnostima; budžet projekta po pojedinim pozicijama i ukupno sa administrativnim troškovima koji ne mogu biti veći od 30% ukupnog budžeta projekta; jasno izraženi indikatori kvantitativno ili kvalitativno; način praćenja realizacije projekta (definisana spoljnu evaluaciju); precizan terminski plan aktivnosti (kalendar aktivnosti).

Svaki član komisije ocjenjuje ove kriterijume primjenom skale od 0-10 bodova i utvrđuje ukupan broj bodova za svaki projekat. U slučaju da je nevladina organizacija uz projekat podnijela i dopunsku dokumentaciju u vidu skica, planova, crteža, fotografija, kompjuterske simulacije, cd prezentacije i sl, svaki član Komisije tu dokumentaciju ocjenjuje pojedinačno, primjenom skale od 0 do 1 bod. Konačna ocjena projekta predstavlja zbir ukupnog broja bodova svih članova Komisije.

Komisija utvrđuje rang listu projekata prema njihovoj konačnoj ocjeni i dostavlja podnosiocima zahtjeva i objavljuje na veb sajtu Glavnog grada. Rang lista sadrži naziv nevladine organizacije, naziv projekta i konačnu ocjenu.

Pravo uvida u dokumentaciju koju su nevladine organizacije priložile uz zahtjev i u zapisnik Komisije o kontroli dokumentacije i ocjenjivanju projekata imaju nevladine organizacije koje su učestvovala na konkursu.

Na internet stranici objavljuje se Odluka o finansiranju projekata nevladinih organizacija. Odluka sadrži naziv nevladine organizacije, naziv projekta, konačnu ocjenu projekta, trajanje projekta i odobreni iznos finansijskih sredstava. Odluka se dostavlja učesnicima konkursa u roku od osam dana od dana donošenja. Konačna odluka objavljuje se u jednom dnevnom listu koji se štampa i distribuira u Glavnom gradu i na internet stranici Glavnog grada.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Izveštavanje:

Odluka propisuje da je nevladina organizacija čiji je projekat finansiran u skladu sa ovom odlukom dužna da Komisiji podnese izvještaj o realizaciji projekta sa finansijskim izvještajem, odnosno računima o utrošku sredstava do isteka godine za koju su sredstva dodijeljena, ako se projekat nastavlja u narednoj godini, odnosno u roku od 30 dana po okončanju projekta.

Komisija nije izradila smjernice za periodično izvještavanje, niti formulare za periodične i finalne narativne i finansijske izvještaje. Nevladine organizacije podnose samo jedan izvještaj nakon realizacije projekta, na format koji same odaberu.

Monitoring realizacije sredstava:

Komisija je dužna da na internet stranici Glavnog grada najmanje jednom godišnje objavi izvještaj o realizaciji projekata koji su finansirani u skladu sa ovom odlukom. Komisija podnosi Skupštini Glavnog grada godišnji izvještaj o finansiranim projektima nevladinih organizacija, iznosu dodijeljenih sredstava, realizovanim aktivnostima i njihovim efektima. Izvještaj se podnosi u prvom kvartalu naredne godine za prethodnu godinu.

Komisija od 2013. godine nije sprovodila organizovan monitoring nad realizacijom prijekata. Stoga, komisija nema izrađene smjernice za praćenje sprovođenja projekata, formular izvještaja o praćenju, niti zbirni izvještaj o monitoringu projekata.

5. Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016

Godina	Budžet (plan)	Budžet (izvršenje)	Javni konkurs (konto 4314 Transferi nevladinim organizacijama)	Direktno finansiranje	Na zahtjev NVO	Posebna davanja-zaključkom Skupštine	Ukupno za NVO	% od ukupnog budžeta opštine za NVO
2013	44,470	44,274	27,863	-	-	20,000	47,863	0.1%
2014	46,930	46,864	34,836	-	-	30,000	64,836	0,1%
2015	49,032	44,944	36,626	-	-	30,000	66,626	0.1%
2016	55,266	51,024	39,882	-	-	-	39,882	0.07%

U tabeli se nalazi pregled izdvajanja iz budžeta Glavnog grada Podgorica za nevladine organizacije, u periodu 2013-2016. godina, po kategorijama.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

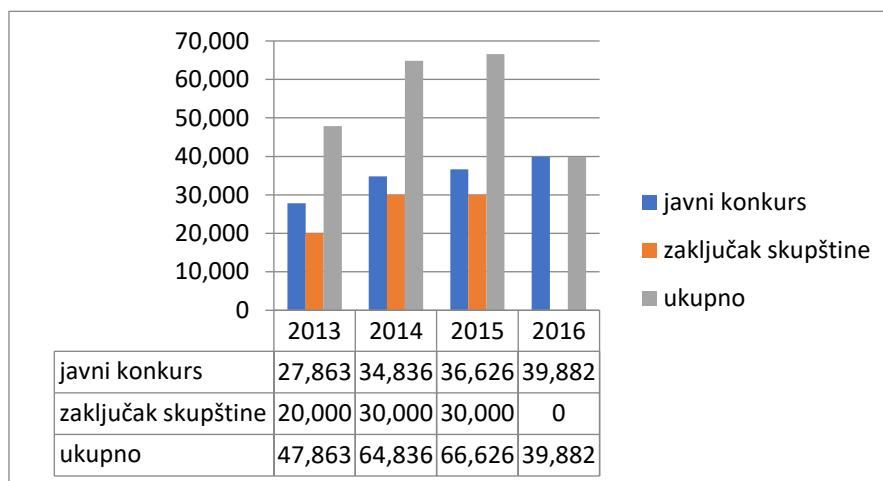
U koloni „budžet (plan)“, nalazi se podatak o planiranom budžetu u Glavnom gradu za svaku godinu, dok je u koloni „budžet izvršenje“, realizovani, odnosno izvršeni budžet. U koloni „javni konkurs“ nalazi se iznos sredstava koji se svake godine dodjeljivao za projekte NVO putem javnog konkursa.

Naredna kolona „direktno finansiranje“ sadrži podatke o iznosima koji su se na godišnjem nivou izdvajali za organizacije sa posebnim statusom u Glavnom gradu, dok su podaci o iznosima koji su dodijeljeni na osnovu zahtjeva NVO u koloni „na zahtjev NVO“. Ove dvije stavke Glavni grad nema.

U koloni „ukupno izvršenje“ nalaze se podaci o ukupnom iznosu koji se za NVO dodjeljivao na godišnjem nivou, koji uključuje sve tri kategorije - na osnovu javnog konkursa, direktno finansiranje i na zahtjev NVO: Odnos izdvajanja za NVO u procentima u odnosu na izvršeni budžet nalazi se u poslednjoj koloni.

Dijagram 2

Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016

Pregled izdvajanja po javnom konkursu 2013-2016:

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	4315	Transferi nevladinim organizacijama	27,863	Odluka o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama
2014	4315	4315	34,836	Odluka
2015	4315	4315	36,626	Odluka
2016	4315	4315	39,882	Odluka

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

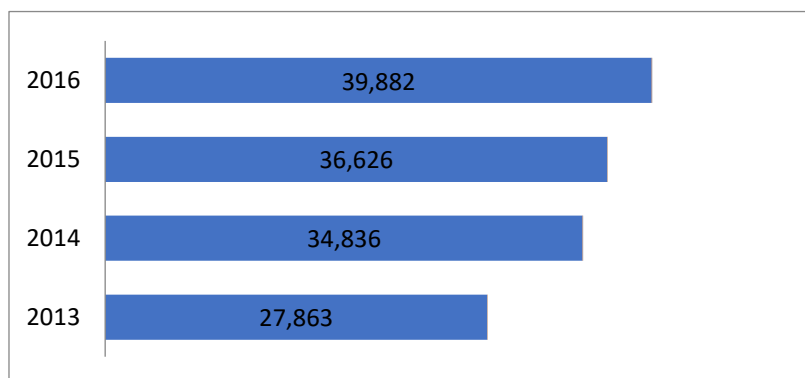
Broj projekata podržanih na javnom konkursu 2013-2016

U tabeli je prikazan broj projekata NVO podržan putem javnog konkursa.

Godina	Broj projekata
2013	12
2014	9
2015	11
2016	11

Dijagram 3

Pregled izdvajanja po javnom konkursu 2013 - 2016

Posebna davanja Pregled izdvajanja na osnovu Zaključka Skupštine opštine

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	4149	Ostale usluge - Doček Nove Godine	20,000	Zaključak Skupštine opštine
2014	4149	Ostale usluge - Doček Nove Godine	30,000	
2015	4149	Ostale usluge - Doček Nove Godine	30,000	
2016	4149	Ostale usluge - Doček Nove Godine	-	

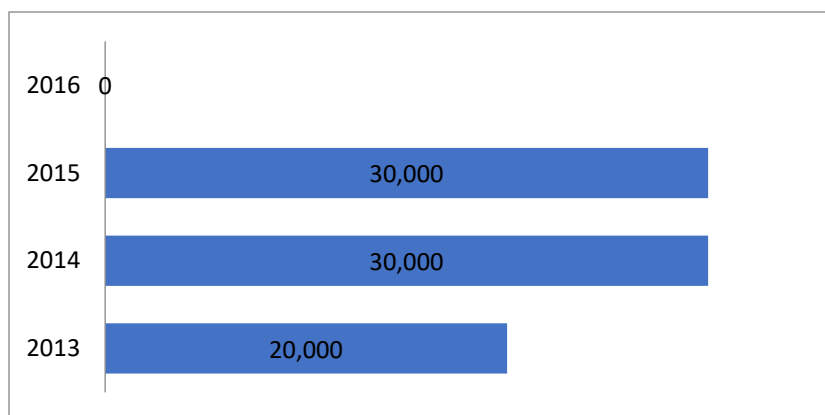
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 4

Posebna davanja - zaključkom Skupštine 2013-2016

6. Finansiranje projekata NVO u Glavnom gradu u odnosu na domaće zakonodavstvo i LOD metodologiju

U nastavku je analiza postojećeg sistema finansiranja projekata NVO u Glavnom gradu Podgorica u odnosu na LOD metodologiju i domaće zakonodavstvo koje čine Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama, i dva podzakonska akta: Uredba o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u projektima od javnog interesa (u daljem tekstu Uredba) i Pravilnik o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija (u daljem tekstu Pravilnik).

Prvi korak: Analiza postojećih problema i određivanje prioriteta	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o NVO	Opština Glavni grad
1.1 Određivanje prioriteta u lokalnoj zajednici i analiza strateških razvojnih dokumenata 1.2 Određivanje prioriteta oblasti	Zakon predviđa da se prioriteta utvrđuju za svaku godinu, od strane svih ministarstava a na osnovu sektorskih analiza. Sektorske analize jesu analize strateških i drugih dokumenata. Sektorske analize daju se na konsultacije NVO, nakon kojih se predlažu prioriteta oblasti. Stoga je ova procedura identična proceduri utvrđivanja prioriteta u LOD metodologiji.	Komisija utvrđuje prioriteta oblasti 30 dana nakon usvajanja budžeta. Procedura utvrđivanja prioriteta koja uključuje analizu svih strateških akata, te organizovanje konsultacija sa NVO o predloženim prioriteta ne sprovodi se u Glavnom gradu. Na ovaj način ova praksa nije u skladu sa LOD-om i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o NVO.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Drugi korak LOD	Pravilnik	Glavni grad
<p>1.1 Izrada i priprema javnog poziva;</p> <ul style="list-style-type: none"> a) formular oglasa za novine b) uputstva za objavljivanje oglasa c) formulari za evidentiranje izdate i primljene dokumentacije d) prijem projektnih prijedloga i potvrde prijema 	<p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje sadržaj javnog poziva</p>	<p><i>U skladu sa LOD-om i Pravilnikom, Glavni grad objavljuje javni poziv na internet stranici opštine i u jednom od medija na području opštine.</i></p> <p><i>Kao i što se predlaže u LOD metodologiji, konkurs u Glavnom gradu traje 30 dana.</i></p> <p><i>U skladu sa LOD-om, projektna dokumentacija se objavljuje na internet stranici Glavnog grada, odakle sve organizacije i preuzimaju dokumentaciju.</i></p> <p><i>U arhivi Glavnog grada vrši se prijem dokumentacije i vodi evidencija.</i></p>
<p>2.2 Priprema dokumenata za podnošenje prijedloga projekata (aplikacioni set za nevladine organizacije)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) smjernice za podnosioc prijedloga i kriterijumi za odabir projektni prijedlog b) projektni prijedlog c) pregled budžeta i plan potrošnje d) logička matrica e) plan aktivnosti i promocije f) administrativni podaci o podnosiocu prijedloga g) finansijski identifikacioni formular h) izjava o istinitosti podataka i) lista za provjeru j) dodatna dokumentacija 	<p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje sadržaj projekta</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje formu budžeta</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje plan aktivnosti</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje obrazac koji sadrži administrativne podatke</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje dokumentaciju koju NVO treba da podnese prilikom apliciranja</p>	<p><i>Glavni grad ne propisuje Smjernice za podnosioc predloga, kako preporučuje LOD i podzakonska akta.</i></p> <p><i>Projektni prijedlog, odnosno aplikaciona forma za NVO, objavljuje se na web sajtu Glavnog grada.</i></p> <p><i>Pregled budžeta i plan potrošnje takođe se objavljuje na web sajtu Glavnog grada.</i></p> <p><i>Glavni grad ne objavljuje formu logičke matrice projekta, na način kako to predlaže LOD metodologija.</i></p> <p><i>Aplikaciona forma Glavnog grada sadrži plan aktivnosti, ali ne i promocije.</i></p> <p><i>Ovi podaci nalaze se na posebnom obrascu koji ispunjava svaka organizacija.</i></p> <p><i>Glavni grad nema poseban formular za popunjavanje finansijskih podataka o aplikantu, već se podatak o žiro računu nalazi u aplikaciji podnosioca.</i></p> <p><i>Glavni grad ne predviđa potpisivanje izjave za aplikanta, kojom podnosilac projekta pod materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje tačnost podataka.</i></p> <p><i>Glavni grad ne predviđa listu provjere, kojom podnosilac, na kraju procesa dodatno provjerava jesu li svi neophodni dokumenti uvršteni u aplikaciju.</i></p> <p><i>Glavni grad u konkursu predviđa dodatnu dokumentaciju koju aplikant treba da podnese.</i></p>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Treći korak LOD	Izmjene i dopune Zakona o NVO, Pravilnik i Uredba	Glavni grad
3.1 Uspostavljanje komisije za ocjenu projekata	Zakon predlaže sastav Komisije na sljedeći način: predsjednik i dva člana od čega su predsjednik i jedan član predstavnici državnog organa a drugi predstavnik NVO iz oblasti koja je utvorena kao prioritarna.	<p>Glavni grad prati LOD metodologiju na način što je sastav komisije međusektorski - čine ga predstavnici javnog, nevladinog sektora i građani.</p> <p>Kada je u pitanju izbor predstavnika NVO u Komisiji, LOD metodologija preporučuje da ga biraju same NVO. Glavni grad prati ovu praksu i ima detaljno razrađene procedure za izbor predstavnika NVO.</p> <p>Ipak, članovi Komisije ne potpisuju izjavu o konfliktu interesa, niti izjavu o tajnosti i povjerljivosti podataka.</p>
<p>3.2 Ocjenjivanje prijedloga projekata</p> <ul style="list-style-type: none"> a) smjernice za rad komisije za ocjenu projekata b) individualni formular za ocjenu projekata c) zbirni formular za ocjenu projekata d) zapisnik o radu komisije e) objavljivanje rezultata e) žalbeni postupak f) potpisivanje ugovora o finansiranju NVO 	<p>Zakon propisuje kriterijume za ocjenu projekata:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) doprinos prijavljenog projekta, odnosno programa ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti; b) kvalitet prijavljenog projekta, odnosno programa; c) kapacitet nevladine organizacije da realizuje prijavljeni projekat, odnosno program; d) transparentnost rada nevladine organizacije. <p>Način bodovanja opisanih kriterijuma detaljno je definisan Uredbom</p> <p>Zakon propisuje da se odluka objavljuje na internet stranici organa i dostavlja svim učesnicima</p> <p>Uredba predviđa sadržaj ugovora.</p>	<p>Odluka Glavnog grada nema propisane kriterijume na način kako to predviđa zakon.</p> <p>Glavni grad nema razvijene Smjernice za rad Komisije za ocjenu projekata. Komisija ima Poslovnik o radu, ali on ne obuhvata detaljne procedure ocjenjivanja projekata, kako se predlaže u smjernicama LOD metodologije.</p> <p>Glavni grad predviđa individualno ocjenjivanje u propisanom formularu.</p> <p>Glavni grad predviđa objedinjavanje podataka na zbirnom formularu, radi sačinjavanja konačne ocjene projekta.</p> <p>Komisija vodi zapisnike o radu, koji nisu dostupni na web sajtu.</p> <p>Odluka se, u skladu sa LOD-om i Zakonom, objavljuje na web sajtu Glavnog grada i dostavlja svim učesnicima.</p> <p>Protiv odluke o dodjeli sredstava, nevladina organizacija može pokrenuti upravni spor, ili izjaviti žalbu glavnom administratoru.</p> <p>Glavni grad predviđa potpisivanje pojedinačnih ugovora o finansiranju projekata NVO koji su podržani.</p>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Četvrti korak LOD	Izmjene i dopune Zakona o NVO, Pravilnik I Uredba	Glavni grad
4.1 Izvještavanje o sprovođenju projekata: a) Smjernice za periodično izvještavanje o napretku b) Periodični narativni izvještaj c) Periodični finansijski izvještaj d) Finalni narativni izvještaj e) Finalni finansijski izvještaj	Uredba propisuje sadržaj finalnih izvještaja	<p>Glavni grad nije razvio Smjernice za periodično izvještavanje za NVO.</p> <p>Glavni grad nije propisao formulare za periodično i finalno narativno i finansijsko izvještavanje.</p> <p>U Glavnom gradu je predviđeno podnošenje jednog godišnjeg finansijskog i narativnog izvještaja od strane nevladinih organizacija.</p>
4.2 Promocija projekata, projektnih rezultata i donator.		<i>Aplikaciona forma Glavnog grada, kao i forme izvještavanja koje NVO dostavljaju ne prepoznaju posebno izdvojene promotivne aktivnosti projekta koje promovišu donatora.</i>

Peti korak LOD	Izmjene i dopune Zakona o NVO, Pravilnik I Uredba	Glavni grad
Praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta: a) uspostavljanje komisije za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta b) smjernice za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta c) izvještaj o praćenju i nadzoru nad sprovođenjem projekta		<p>Glavni grad ne uspostavlja posebnu komisiju za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta, kako to preporučuje LOD metodologija. Komisija sprovodi monitoring na način da svaki član Komisije vrši nadzor nad određenim brojem projekata. Način praćenja nije propisan.</p> <p>Glavni grad nema razvijene smjernice za praćenje projekata.</p> <p>Glavni grad nema razvijene formulare za izvještavanje o monitoringu</p>
Analiza uspješnosti i rezultata javnog poziva i priprema smjernica za novi poziv	Uredba propisuje sačinjavanje izvještaja o finansiranju projekata, odnosno programa i uspješnosti njihove realizacije	<i>Glavni grad ne sprovodi analizu, odnosno evaluaciju projekata tj. javnog poziva.</i>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

7. Preporuke za unapređenje sistema finansiranja projekata NVO u Glavnom gradu Podgorica u skladu sa principima LOD metodologije i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i podzakonskim aktima

U julu 2017. godine, usvojen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama** ("Sl. List Crne Gore", br. 037/17), kojim je uspostavljen novi model finansiranja projekata NVO iz državnog budžeta. Primjena novog modela finansiranja otpočinje 1. januara 2018. godine.

Nova rješenja donose novine u ovoj oblasti u dva pravca: definisanje izvora sredstava i procedure planiranja i dodjele sredstava za projekte NVO.

Usvojenim izmjenama utvrđen je procenat sredstava iz tekućeg državnog budžeta koji se na godišnjem nivou opredjeljuje za projekte NVO. Taj procenat iznosi - ne manje od 0.3% za projekte NVO, 0.1% za projekte i programe organizacija osoba sa invaliditetom i 0.1% za kofinansiranje i međufinansiranje projekata NVO.

Takođe, usvojena je i **Uredba o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u projektima od javnog interesa**. Ovom uredbom propisuju se mjerila i način bodovanja projekata, odnosno programa u prioritetnim oblastima od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije, način sačinjavanja liste nezavisnih procjenjivača i visina naknade za njihov rad, bliža sadržina ugovora o načinu isplate i korišćenja sredstava, izvještavanju i nadzoru nad realizacijom projekata, odnosno programa za koji su dodijeljena sredstva nevladinim organizacijama, kao i bliži način sačinjavanja izvještaja o finansiranju projekata, odnosno programa nevladinih organizacija.

Pored Uredbe, donešen je i **Pravilnik o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i izgledu i sadržaju prijave na javni konkurs**. Pravilnik propisuje sadržaj javnog konkursa, prijave, projekta, kao i dokumentaciju koju organizacija podnosi na konkurs.

Očekuje se da će opštine svoje lokalne propise koji regulišu finansiranje projekata nevladinih organizacija uskladiti sa izmjenama zakona. To znači da će opštine takođe ići u pravcu uspostavljanja naprednijih procedura kako za programiranje sredstava, usklađenosti sa lokalnim prioritetima, uključivanje NVO u procese programiranja i odlučivanja i svakako veću transparentnost u procesu.

S obzirom na to da novi koncept finansiranja počinje da se primjenjuje 1. januara 2018. godine, preporuka je da lokalne samouprave do tada izmijene svoje lokalne propise i usklade ih sa rješenjima na nacionalnom nivou. LOD metodologija, koja takođe u velikoj mjeri prati dobre prakse EU u ovom kontekstu, komplementarna je u značajnom obimu sa izmjenama u zakonu.

1.1 Planiranje sredstava za NVO

Radi uključivanja NVO u proces planiranja sredstava za projekte, a u fazi izrade nacrtu budžeta, potrebno je, u novoj Odluci o finansiranju projekata nevladinih organizacija, definisati proces programiranja, odnosno utvrđivanja prioriteta za finansiranje, koji obezbjeđuje konsultacije sa NVO u ovoj fazi. Detaljni predlog ovog rješenja predložen je u nastavku.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Pravni okvir:

Pravna regulativa koju je potrebno izmijeniti, radi usklađivanja sa Izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i LOD metodologijom, odnosi se na usvajanje nove Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija.

Odluka treba da sadrži:

Utvrđivanje procenta za finansiranje projekata NVO iz tekućeg budžeta lokalne samouprave, u iznosu od najmanje 1.0%. Utvrđeni procenat usvojen je i na nacionalnom nivou, pa je ovo pristup koji treba uvesti i od strane lokalnih samouprava. Utvrđivanjem procenta od tekućeg budžeta uvodi se veća sigurnost da će se projekti NVO podržavati svake godine u kontinuitetu i u iznosima koji zaista obezbjeđuju efikasnu realizaciju lokalnih javnih politika. Na ovaj način, sredstva za projekte NVO neće zavisiti od političkih prilika, personalnih rješenja u opštini i varirati nekad i drastično, te tako ugrožavati rad i djelovanje brojnih organizacija.

Utvrđivanje prioriteta za finansiranje treba da započne analizom svih ključnih akata za razvoj zajednice. Analiza podrazumijeva definisanje prioriteta za razvoj Glavnog grada u određenoj godini, koji proizilaze iz ključnih strateških i drugih dokumenata, a u okviru kojih Glavni grad objektivno predviđa mogućnost saradnje sa nevladinim organizacijama. Takođe, sastavni dio dokumentacije treba da bude i Izvještaj o evaluaciji projekata podržanih u prethodnoj godini. Analizu sprovodi sekretarijat nadležan za raspisivanje javnog poziva za NVO, u saradnji sa drugim sekretarijatima koji iz strateških dokumenata predlažu oblasti iz svojih resora. Nakon izrade analize, predvidjeti proces konsultovanja sa nevladinim, privatnim sektorom i građanima, koji treba da rezultira konkretnim predlozima za unapređenje liste prioriteta. Nevladine organizacije imaju posebnu ulogu u ovom procesu, jer one treba da prepoznaju, u skladu sa svojim kapacitetima i mogućnostima, oblasti u kojima konkretno, putem projekata, mogu doprinijeti realizaciji ciljeva zapisanih u strateškim dokumentima opštine. Ovaj proces treba da bude realizovan uoči izrade nacrtu budžeta. Na ovaj način NVO se uključuju u proces programiranja sredstava za projekte, prije izrade Nacrta budžeta.

Komisija za dodjelu sredstava – potrebno je usaglasiti sastav i nadležnosti Komisije sa Izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama. Tako, Komisiju treba da čine predsjednik i dva člana, od čega su predsjednik i jedan član predstavnici lokalne samouprave a drugi član predstavnik NVO. Procedura izbora predstavnika NVO je adekvatno uređena postojećom Odlukom, tako da ovo rješenje treba zadržati.

Nadležnost Komisije ogleda se u nadziranju zakonitosti procesa i donošenju konačne odluke, ali kvalitet projekta treba da ocjenjuju nezavisni evaluatori. Tako će Komisija, na osnovu rang liste ocijenjenih projekata, koju podnesu evaluatori, donositi odluku o finansiranju, u skladu sa prioriternim oblastima i raspoloživim iznosom sredstava.

Kriterijumi za dodjelu sredstava i bodovanje: potrebno je usaglasiti kriterijume za dodjelu sredstava i način bodovanja sa kriterijumima koje propisuje Zakon i dalje razrađuje Uredba.

Dakle, Zakon propisuje 4 ključna kriterijuma za dodjelu sredstava:

- 1) doprinos ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti;
- 2) kvalitet projekta, odnosno programa;
- 3) kapacitet nevladine organizacije da realizuje projekat, odnosno program i
- 4) transparentnost rada nevladine organizacije.

Uredbom su propisani bodovi za svaki od kriterijuma, i detaljno obrazloženje svakog od njih.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Eksterni evaluator - U skladu sa Zakonom, trebalo bi propisati angažovanje eksternih evaluatora (procjenjivača) za ocjenu projekata. Kada je u pitanju angažovanje eksternog evaluatora, radi obezbjeđivanja nepristrasnog ocjenjivanja kvaliteta projekta, potrebno je propisati proceduru izbora ovih lica. Proceduru izbora i zadatak evaluatora treba usaglasiti sa rješnjima iz Uredbe, koja propisuje način angažovanja eksternih evaluatora.

Konflikt interesa i nepristrasnost: Odlukom je potrebno predvidjeti da članovi Komisije potpisuju izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka.

Izvještavanje: Odlukom je potrebno propisati obavezu NVO za periodično i finalno narativno i finansijsko izvještavanje.

Monitoring projekata: Odlukom je potrebno propisati obavezu praćenja projekata od strane članova Komisije kao i objavljivanje izvještaja Komisije o sprovedenom monitoringu projekata.

Evaluacija projekata: Odlukom je potrebno propisati mogućnost angažovanja eksternog evaluatora za procjenu uspešnosti realizacije projekata, odnosno javnog konkursa.

Organizacije od posebnog značaja za opštinu:

Organizacije koje imaju poseban status utvrđuju se posebnim aktom kojeg donosi Skupština opštine, a na osnovu posebno utvrđenih kriterijuma. Sredstva za projekte organizacija sa posebnim statusom opredjeljuju se iz druge budžetske stavke, van predviđenih 1.% sredstava za projekte NVO.

Finansiranje NVO na osnovu zahtjeva:

Potrebno je donijeti Pravilnik o postupanju u odnosu na zahtjev NVO za finansiranjem koji se uglavnom podnosi predsjedniku opštine. Sredstva za ovu namjenu treba planirati van budžetskih linija koje se odnose na finansiranje projekata NVO putem javnog konkursa, kao i organizacija sa posebnim statusom.

Obrasci:

Radi adekvatne primjene nove Odluke i principa i prakse LOD metodologije, kao i usaglašenosti sa Zakonom i podzakonskim aktima, potrebno je izraditi sljedeće obrasce:

- Smjernice za aplikante
- Usaglasiti javni poziv sa sadržajem javnog poziva koji je propisan Pravilnikom
- Usaglasiti sadržaj projekta sa sadržajem propisanim Pravilnikom
- Usaglasiti dodatnu dokumentaciju sa dokumentacijom predloženom u Pravilniku
- Formular izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka članova Komisije
- Formulari za periodično i finalno narativno i finansijsko izvještavanje NVO
- Sadržaj finalnog izvještaja usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom
- Sadržaj ugovora sa NVO usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom
- Formulari izvještaja o monitoringu

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

1.2 Plan aktivnosti

Mjera	Nadležnost	Rok
Izraditi Predlog Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija	Sekretarijat za lokalnu samoupravu (uz podršku ReLOaD projekta)	Prvi kvartal 2018.
Izraditi Odluku o finansiranju organizacija sa posebnim statusom	Sekretarijat za lokalnu samoupravu	Prvi kvartal 2018.
Izraditi Pravilnik o postupanju na zahtjev NVO	Kabinet Predsjednika opštine	Prvi kvartal 2018.
Izraditi sledeće obrasce u skladu sa Odlukom i LOD metodologijom: <ul style="list-style-type: none"> - Izraditi Smjernice za aplikante - Usaglasiti javni poziv sa sadržajem javnog poziva koji je propisan Pravilnikom - Usaglasiti sadržaj projekta sa sadržajem propisanim Pravilnikom - Usaglasiti dodatnu dokumentaciju sa dokumentacijom predloženom u pravilniku - Formular izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka članova Komisije - Formulari za periodično i finalno narativno i finansijsko izveštavanje NVO - Sadržaj finalnog izveštaja usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom - Sadržaj ugovora sa NVO usaglasiti sa sadržajem propisanim Ugovorom - Formulari izveštaja o monitoringu 	Sekretarijat za lokalnu samoupravu Komisija za dodjelu sredstava (uz podršku ReLOaD projekta)	Prvi kvartal 2018.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

OPŠTINA KOTOR

1. Opšti podaci o opštini

Opština Kotor se nalazi na jugozapadu Crne Gore. Okružen planinom Lovćen i morem, Kotor se nalazi na samom kraju Bokokotorskog zaliva, zvanično jednog od 25 najljepših zaliva svijeta. Vrijeme i mjesto njegovog nastanka nije tačno utvrđeno. Kotor je smješten u trouglu koji je ograničen morem, rijekom Škurdom i brijegom Sveti Ivan, na čijem vrhu se nalazi tvrđava San Giovanni. Grad Kotor ima troja vrata. Vrata na more, obnovljena u renesansnom stilu 1555. godine, vode na gradsko šetalište i obalu; Vrata na rijeku, prepravljena u istom stilu 1540. godine za spomen pobjede nad flotom Hajredina Barbarose, vode prema Risnu i Herceg Novom; dok Vrata od Gurdića, ponovo utvrđena krajem XVII vijeka, vode prema Trojici i raskrsnici Cetinje – Budva.

Najmonumentalniji spomenik je katedrala / bazilika Svetog Tripuna, podignuta 1166. godine. Postoji 326 godina prije otkrića Amerike, od crkve Svetog Pavla u Londonu starija je 544 godine, od Notre Dame u Prizu 69, od uspenskog hrama u Moskvi 313, od Bazilike Svetog Petra u Rimu 460 godina. Ne samo po nastanku, već po svojim arhitektonskim rješenjima, dekorativnoj skulpturi, poznatom ciboriju, fragmentima fresaka iz XIV vijeka – ona predstavlja kulturno-umjetnički spomenik neprocjenjive vrijednosti.

Prema popisu iz 2011. godine opština ima 22.601 stanovnika, od čega 10.837 muškaraca i 11.764 žena.

2. Civilno društvo i saradnja sa opštinom

Prema podacima iz zvaničnog Registra nevladinih organizacija, koji vodi Ministarstvo javne uprave, na teritoriji Opštine Kotor registrovano je 171 nevladinih organizacija (u daljem tekstu: NVO). Opština Kotor vodi evidenciju nevladinih organizacija. U ovoj evidenciji, nalaze se podaci o 176 NVO. Podaci obuhvataju: naziv organizacije, sjedište, registarski broj, datum registracije, ime i prezime ovlašćenog lica, adresa i vrsta (fondacija ili udruženje).

Na osnovu podataka iz evidencije Opštine Kotor, najveći broj organizacija u opštini djeluje u oblasti kulture (36), umjetnosti (27), evroatlanske i evropske integracije Crne Gore (14), razvoj civilnog društva i volonterizma (13), institucionalnog i vaninstitucionalnog obrazovanja (11). Preostale organizacije djeluju u oblastima borbe protiv bolesti zavisnosti (3), nauke (2), održivog razvoja (2), poljoprivrede i ruralnog razvoja (5), privrede (1), rodne ravnopravnosti (2), socijalna i zdravstvena zaštite (8), smanjenja siromaštva (6), sporta (5), stručne pomoći (5), tehničke kulture (8), trgovine i turizma (4), vladavine prava (2), zaštite i promovisanja ljudskih prava (6), zaštite OSI (3), zaštite životne sredine (5), dok 8 organizacija djeluje u oblasti «ostalo».

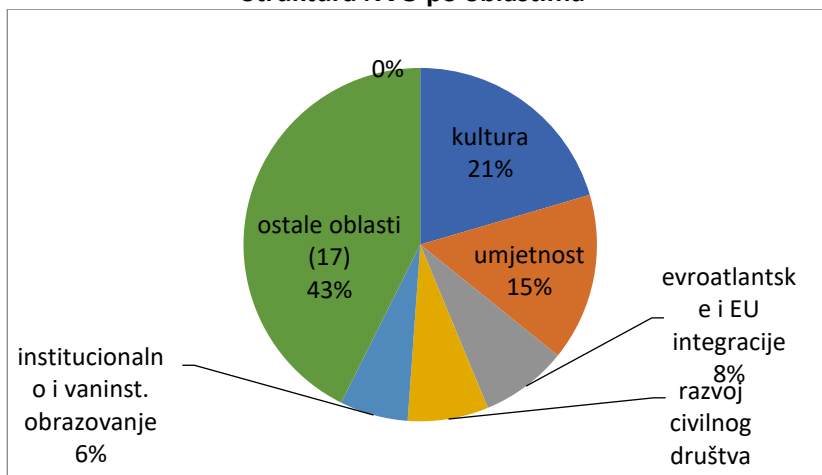
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 1

Struktura NVO po oblastima

U Opštini Kotor ne postoji formalno udruženje koje okuplja sve NVO u opštini.

Opština Kotor ima razvijene pravne i institucionalne mehanizme za saradnju sa nevladinim organizacijama.

b) *Pravni mehanizmi saradnje*

Pravni osnov za saradnju lokalnih samouprava sa nevladinim organizacijama definisan je u *Zakonu o lokalnoj samoupravi*, u članu 116 ("Sl. list RCG", br. 42/03, 28/04, 75/05, 13/06, "Sl. list Crne Gore", br. 88/09, 03/10 i 38/12).

Zakon predviđa 6 oblika saradnje u dva sektora:

- 1) informisanje o svim pitanjima značajnim za nevladin sektor;
- 2) konsultovanje nevladinog sektora o programima razvoja lokalne samouprave i nacrtima opštih akata koje donosi skupština;
- 3) omogućavanje učešća u radu radnih grupa za pripremu normativnih akata ili izradu projekata i programa;
- 4) organizovanje zajedničkih javnih rasprava, okruglih stolova, seminara i sl;
- 5) finansiranje projekata nevladinih organizacija od interesa za lokalno stanovništvo, pod uslovima i po postupku propisanim opštim aktom opštine;
- 6) obezbjeđivanje uslova za rad nevladinih organizacija, u skladu sa mogućnostima lokalne samouprave.

Statut Opštine Kotor predviđa da organi lokalne samouprave sarađuju sa nevladinim organizacijama na način da su pomenute odredbe zakona inkorporirane u Statut.

Takođe, propisano je omogućavanje predstavniku nevladine organizacije da učestvuje u radu Skupštine po određenom pitanju za koje nevladina organizacija iskaže interes, bez prava odlučivanja (prazna stolica).

Statutom je propisana obaveza da Predsjednik Skupštine opštine najmanje jedan put godišnje organizuje radni sastanak predsjednika klubova odbornika i predstavnika nevladinih organizacija u cilju unapređenja dalje saradnje, kao i da predsjednik opštine najmanje jedan put godišnje organizuje radni sastanak glavnog administratora, stariješina organa i javnih službi i predstavnika nevladinog sektora u cilju razmatranja dostignutog stepena i unapređenja dalje saradnje.

Na osnovu *Poslovnika Skupštine Opštine Kotor* ("Sl. list Crne Gore - opštinski propisi", br. 09/12) propisani su uslovi koje treba da ispuni NVO da bi koristila «slobodnu stolicu». Zainteresovane NVO određuju ovlašćenog

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

predstavnik za sjednicu Skupštine, i o tome obavještavaju predsjednika Skupštine najkasnije 5 dana prije održavanja sjednice Skupštine. Predsjednik Skupštine poziva zainteresovanog predstavnika NVO da učestvuje na sjednici Skupštine i dostavlja mu materijal za sjednicu. Predstavnik NVO koji učestvuje u radu sjednice Skupštine, u odnosu na predloženi dnevni red, može podnositi prijedloge i mišljenja najkasnije 3 dana prije dana održavanja sjednice Skupštine. Prijedlozi i mišljenja dostavljaju se predsjedniku Skupštine, predsjedniku opštine, drugom ovlaštenom predlagачu i nadležnom radnom tijelu. O prijedlozima i mišljenjima, Skupština ne odlučuje, osim kad ih prihvati predlagач, odnosno nadležno radno tijelo, kada postaju sastavni dio prijedloga predlagачa ili radnog tijela.

Opština Kotor ima potpisan Sporazum o saradnji sa nevladinim organizacijama, na osnovu Odluke o usvajanju predloga Sporazuma o saradnji Skupštine Opštine Kotor i nevladinih organizacija („Sl. List CG-opštinski propisi“ broj 012/14 od 11.04.2014. god).

c) Institucionalni mehanizmi saradnje

Savjet za zaštitu i razvoj lokalne samouprave je nezavisno, savjetodavno tijelo Opštine koje ima pravo da državnim organima, organima lokalne samouprave i javnim službama koje vrše javna ovlaštenja, podnese predlog za unapređivanje, razvoj i zaštitu lokalne samouprave, za podizanje nivoa kvaliteta javnih usluga, zaštitu Ustavom i zakonom utvrđenih prava i dužnosti lokalne samouprave i zastitu sloboda i prava lokalnog stanovništva. Predlog iz stava 1 ovog člana sadrži: razloge zbog kojih se podnosi predlog, mjere koje je potrebno preduzeti i rokove u kojima je iste potrebno preduzeti. Odlukom o Savjetu za zaštitu i razvoj lokalne samouprave Kotor („Sl. List Opštine Kotor“ broj 016/05), NVO imaju pravo predlaganja kandidata za članstvo.

Savjet za saradnju lokalne samouprave i nevladinih organizacija osniva se na osnovu Odluke o osnivanju Savjeta za saradnju lokalne samouprave sa NVO („Sl. List Crne Gore - opštinski propisi“ 012/14). Na osnovu Odluke, Savjet je savjetodavno tijelo u Opštini koje prati i analizira ostvarivanje saradnje Opštine i nevladinih organizacija, pokreće inicijative, predlaže i preduzima aktivnosti u cilju stvaranja uslova za unapređivanje saradnje i razvijanje odnosa između Opštine i nevladinih organizacija. Savjet ima predsjednika i 6 članova. Predsjednik Savjeta je Predsjednik Skupštine Opštine. Savjet čine: tri člana predstavnika Opštine i tri člana predstavnika nevladinih organizacija. Broj članova Savjeta utvrđuje se na paritetnoj osnovi. Ne postoje podaci o uspostavljanju i funkcionisanju ovog tijela u Opštini.

U Opštini ne postoji sistematizovano radno mjesto samostalnog savjetnika za NVO. Glavna adresa nevladinim organizacijama u Opštini je Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti.

Strateško planiranje

Opština ima usvojen Strateški plan razvoja za period 2013-2017. godinu. Predstavnicima dvije nevladine organizacije (NVO Expeditio i Eco centar Delfin) učestvovali su u radu konsultativne grupe koja je izradila dokument.

Predstavnicima nevladinih organizacija učestvuju u radu radnih grupa za izradu strateških dokumenata i akcionih planova. Predstavnicima NVO su u prethodnom periodu učestvovali u izradi sljedećih dokumenata: Lokalnog plana akcije za mlade, Lokalnog plana akcije za djecu, Lokalnog plana akcije u oblasti invalidnosti, Lokalnog plana akcije za postizanje rodne ravnopravnosti, Programa razvoja kulture Opštine Kotor za period 2013-2017. godinu, a bili

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

su i članovi sljedećih savjeta: Savjeta za implementaciju Lokalnog akcionog plana za postizanje rodne ravnopravnosti, Savjeta za upravljanje prirodnim i kulturno-istorijskim područjem, Savjeta za implementaciju Lokalnog plana akcije u oblasti invalidnosti.

Procedura izbora predstavnika NVO u radne grupe i Savjete koje obrazuju organi lokalne samouprave nije pravno regulisana posebnim aktom.

Nevladine organizacije su u prethodnom periodu bile konsultovane prilikom izrade više desetina lokalnih akata.

d) Ostali oblici saradnje

U Opštini Kotor, 10 NVO koristi besplatno opštinske prostorije.

Kada su u pitanju značajni projekti NVO kojima je Opština dala podršku, ističu se projekat koji je realizovala NVO „Expeditio“ pod nazivom „SOSTENUTO - Kultura kao faktor ekonomske i socijalne inovacije“ i projekat Eko centra „Delfin“ pod nazivom „Održivo upravljanje otpadom u prekograničnom regionu Crna Gora - BH“ 2011. god.

Plan rodne ravnopravnosti:

Opština ie 2013. godine usvojila Akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti muškaraca i žena. Ovaj dokument svojevremeno je nastao zahvaljujući inicijativi i projektu nevladinog udruženja Anima.

Godišnji program rada Skupštine:

Opština usvaja Godišnji program rada Skupštine na kraju tekuće za narednu godinu. NVO mogu davati svoje predloge na Program rada učešćem u radu lokalnog parlamenta kroz institute “slobodne stolice” u skladu sa Poslovnikom.

3. Planiranje sredstava za NVO

a) Planiranje opštinskog budžeta

Pripremu godišnjeg budžeta u jedinicama lokalne samouprave u Crnoj Gori sprovode sekretarijati koji upravljaju budžetom i finansijama, pri čemu se ne primjenjuje programsko budžetiranje. U Opštini Kotor to je Sekretarijat za lokalne prihode, budžet i finansije (u nastavku: Sekretarijat). Za fazu nacrt budžeta, Sekretarijat dobija izvještaje i zahtjeve budžetskih/potrošačkih jedinica lokalne samouprave. Sekretarijat analizira ove zahtjeve, nakon čega stručne službe za budžet i finansije ovog radnog tijela formulišu nacrt budžeta koji se daje na javnu raspravu. Dakle, u fazi izrade nacrt budžeta javnost nije uključena, pa time ni organizacije civilnog društva. Njihovo uključivanje predviđeno je u javnoj raspravi o nacrtu budžeta (odnosno Nacrtu Odluke o budžetu), koja traje najmanje 15 dana, kako je predviđeno Zakonom o lokalnoj samoupravi. Prestigle komentare i sugestije sa javne rasprave takođe razmatra Sekretarijat i o tome sačinjava Izvještaj sa javne rasprave.

Prijedlog Odluke o budžetu utvrđuje predsjednik opštine. Predlog budžeta se zatim dostavlja Odboru za budžet i finansije na izjašnjenje. Kada se odbor izjasni, Odluka o budžetu uvrštava se na dnevni red Skupštine, Skupština opštine usvaja odluku o budžetu prostom većinom glasova, a ako se odluka ne donese do kraja tekuće godine, donosi se odluka o privremenom finansiranju koje može trajati najduže tri mjeseca.

Rodno odgovorno budžetiranje se ne primjenjuje u Opštini Kotor.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

b) Planiranje budžeta za NVO

Sredstva za projekte nevladinih organizacija planiraju se u okviru Sekretarijata za kulturu, sport i društvene djelatnosti, na stavci: 4314 Transferi nevladinim organizacijama. Ova sredstva se odnose na dodjelu putem javnog poziva i za organizacije od posebnog značaja za opštinu, kako je i propisano Odlukom o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za NVO. Organizacije civilnog društva ne učestvuju u planiranju ove stavke, već nju, bez konsultacija, predlaže Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti, na osnovu projekcije budžeta, raspoloživih sredstava i iznosa iz ranijih godina. NVO mogu učešćem na javnoj raspravi davati predloge za ovu stavku, koji se uglavnom ne prihvataju.

Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti na osnovu Programa kulturnih manifestacija u Kotoru planira sredstva za organizaciju manifestacija od značaja za grad. Na stavci 431311 planiraju se, između ostalog, sredstva za 5 manifestacija koje sprovode 5 nevladinih organizacija/ fondacija. Organizacije ne učestvuju u planiranju ove budžetske stavke.

U budžetu nemu planiranih sredstava na posebnoj stavci, koja se dodjeljuju NVO na zahtjev, iako ta praksa u Opštini postoji.

4. Realizacija sredstava za NVO

Napomena:

U dijelu «Realizacija sredstava za NVO», prikazano stanje odnosi se na period do 2017. godine kada je usvojena nova Odluka o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama u Opštini Kotor. Takođe, svi prateći podaci u tabelama i dijagramima pokrivaju prethodni period, do 2016. godine.

Opština Kotor opredjeljuje sredstva za NVO na sljedeći način:

- a) *Putem javnog konkursa*, na osnovu Odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama ("Sl. list Crne Gore - opštinski propisi", br. 37/15 od 30.10.2015). Na osnovu ove Odluke dodjeljuju se sredstva za nevladine organizacije i 3 tradicionalne organizacije, na način što se 1/3 sredstava opredjeljuje za tradicionalne organizacije. To su "Bokeljska mornarica", Srpsko pjevačko društvo "Jedinstvo" i Gradska muzika. Ove organizacije podnose planove rada i finansijske programe za svaku godinu. Ostale nevladine organizacije prijavljuju se projektima na javni konkurs.
- b) *Direktno finansiranje* uključuje dodjelu sredstava za organizacije/ fondacije koje sprovode manifestacije od značaja za opštinu a u okviru Programa kulturnih manifestacija u Kotoru. Organizacije/fondacije kojima se dodjeljuju sredstva po ovom osnovu su: Fondacija „Kotorski festival pozorišta za djecu“, Fondacija „Don Branko Sbutega“, NVO „Međunarodni festival klapa Perast“, NVO „Kamelija“, NVO „Bocche di Cattaro“.
- c) Opština Kotor opredjeljuje sredstva i na zahtjev NVO. Sredstva za ovu namjenu se ne planiraju unaprijed na nekoj od budžetskih stavki. Takođe, ne postoji pravilnik ili propis o postupanju - finansiranju NVO na

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

zahtjev. NVO svoje zahtjeve za finansiranjem uglavnom dostavljaju predsjedniku opštine

a) Dodjela sredstava putem javnog konkursa:

Opština Kotor je 2017. godine usvojila novu Odluku o visini, kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama („Sl. list Crne Gore - opštinski propisi" br. 39/17 od 11.09.2017. godine), u velikoj mjeri zasnovanu na predlozima nevladinog sektora. U nastavku je analiza nove Odluke, koja reguliše dodjelu sredstava putem javnog konkursa i dodjelu tradicionalnim nevladinim organizacijama.

Predmet odluke:

Omom odlukom se utvrđuju kriterijumi, način i postupak raspodjele sredstava budžeta Opštine Kotor opredijeljenih za nevladine organizacije. Visina sredstava koja se opredjeljuju nevladinim organizacijama iznosi 1% planiranog prihoda u budžetu Opštine. Sredstva Budžeta opredijeljena članom 2 ove Odluke dodjeljuju se nevladinim organizacijama koje su registrovane u Crnoj Gori i sa sjedištem u Opštini Kotor, kao i onim koje imaju sjedište van Opštine Kotor, ali kandiduju projekte koji su od značaja za Opštinu Kotor, realizuju se na njenoj teritoriji i imaju sporazum o partnerstvu sa NVO iz Opštine Kotor.

Organizacije koje su korisnici sredstava su:

- nevladine organizacije koje za Opštinu imaju poseban status – tradicionalne nevladine organizacije: Bokeljska mornarica, Srpsko pjevačko društvo “Jedinstvo” i Gradska muzika;
- nevladine organizacije čije djelovanje i projekti tretiraju zaštitu ljudskih prava, posebno ranjivih grupa kao što su mladi, žene i stari; nevladine organizacije čije djelovanje i projekti tretiraju zaštitu prirode, ekologiju, održivi razvoj, zaštitu prostora, podizanje nivoa urbane kulture i očuvanje graditeljskog nasljeđa;
- nevladine organizacije čije djelovanje i projekti tretiraju borbu protiv korupcije i borbu protiv svih vrsta nasilja;
- nevladine organizacije čije djelovanje i projekti tretiraju socio-humanitarne djelatnosti (pomoć starim i nemoćnim, pomoć djeci sa posebnim potrebama, inkluziji ranjivih grupa);
- nevladine organizacije koje afirmišu i čuvaju od zaborava stare zanate ovog kraja (vez, izrada nakita, izrada drvenih barki, izrada narodnih nošnji, izrada instrumenata na tradicionalni način i slično);
- nevladine organizacije koje njeguju tradiciju i kulturno nasljeđe i čuvaju od zaborava običaje ovog kraja kroz muziku, ples, igru i tradicionalnu kuhinju;
- nevladine organizacije čije je djelovanje vezano za mlade, njihovo aktivno uključanje u zajednicu i rješavanje problema mladih (edukacija, zapošljavanje, volonterizam, nasilje u porodici, inkluzija i slično);
- nevladine organizacije čije djelovanje i projekti tretiraju afirmaciju Opštine i van njenih granica putem nekomercijalnih vidova informisanja o bitnim aspektima života - obrazovnom, zdravstvenom, komunalnom, kulturnom, političkom, sportskom;
- nevladine organizacije čije djelovanje i projekti tretiraju zaštitu životinja.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Utvrđivanje prioriteta:

Sredstva namijenjena budžetom Opštine raspodjeljuju se za podršku projektima nevladinih organizacija koji doprinose ostvarivanju utvrđenih ciljeva u strateškim dokumentima, programima i planovima Opštine, a kojima se naročito:

- doprinosi zaštiti ljudskih prava, podizanju nivoa i kvaliteta usluga u oblasti stvaranja humanijeg društva, brizi o starim i nemoćnim i djeci sa posebnim potrebama, mladima, te podizanju nivoa rodne ravnopravnosti i drugim vidovima zaštite;
- doprinosi očuvanju životne sredine, zaštiti prirode i životinja, te postizanju ekoloških standarda;
- doprinosi očuvanju prostora i održivom razvoju;
- podiže nivo i razvija lokalnu demokratiju, javnost i transparentnost u radu svih javnih ustanova, institucija i organizacija;
- pospješuje stvaranje urbane kulture i građanske svijesti i čini Kotor prepoznatljivim i van granica opštine;
- afirmiše nultu toleranciju prema kriminalu i korupciji;
- doprinosi afirmaciji i valorizaciji kulturnog potencijala, tradicije i kulturne posebnosti opštine te čuvanju kulturne baštine.

Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti, uz prethodnu saglasnost predsjednika opštine, može prije raspisivanja javnog konkursa za raspodjelu sredstava utvrditi prioritetne oblasti u kojima će se za tu godinu pružati finansijska podrška realizaciji projekata nevladinih organizacija.

Dakle, procedura utvrđivanja prioriteta koja uključuje analizu svih strateških akata, te organizovanje konsultacija sa NVO o predloženim prioritetima nije propisana na takav način u Odluci.

Javni poziv i prateća dokumentacija:

Konkurs za finansiranje projekata nevladinih organizacija raspisuje se 30 dana nakon donošenja budžeta. Konkurs se objavljuje u jednom dnevnom listu i na oglasnoj tabli. Zahtjevi za finansiranje projekata po raspisanom konkursu za nevladine organizacije dostavljaju se u roku od 30 dana od dana objavljivanja. Ukoliko sredstva za finansiranje projekata nevladinih organizacija predviđena budžetom Opštine Kotor ne budu raspodjeljena ili ne budu u cjelosti raspodijeljena, konkurs se ponovo raspisuje najkasnije do drugog kvartala godine za koju su opredijeljena sredstva.

Javni poziv ne prate Smjernice za podnosioc predloga:

Javni poziv sadrži informacije o oblastima koje će se finansirati, dokumentaciji koju NVO treba da podnese uz projekat, upućivanje na dio Odluke u kojem je propisan sadržaj projekta kojim organizacija konkurišu, termin organizovanja Dana otvorenih vrata, trajanje konkursa i način dostavljanja prijave.

Sadržaj projekta, koji je propisan u Odluci je sljedeći: naziv organizacije sa osnovnim podacima (sjedište, kontakt telefon, e-mail, broj zaposlenih, ciljevi organizacije); naziv projekta; kategorija - prioritetna oblast projekta; kratak sadržaj projekta; opis problema; ciljevi projekta; opis povezanosti projekta sa javnim politikama (strategijama, akcionim planovima, zakonskim i podzakonskim aktima) u navedenoj oblasti koje je donijela Opština ili država; ciljne grupe; detaljan opis aktivnosti projekta; termini - početak i kraj realizacije projekta; način praćenja i procjene uspješnosti realizacije projekta; održivost projekta; budžet projekta (po svakom elementu troška) i iznos sredstava za koji se konkuriše, iznos sopstvenih sredstava, kao i iznos sredstava koja su za isti projekat ili program odobrena od strane drugih donatora ukoliko su takva sredstva odobrena ili se za ista planira angažovati; kratak opis partnerske organizacije i realizovanih projekata u prethodnoj godini (ukoliko ima); ime i prezime lica odgovornog za realizaciju projekta ili programa sa kontakt podacima; podatke o

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

članovima organa upravljanja organizacije; broj žiro-racuna i PIB organizacije.

U sadržaju projekta nije predviđena matrica logičkog okvira, finansijski identifikacioni formular i lista za provjeru.

Komisija za dodjelu sredstava:

Raspodjelu sredstava vrši Komisija za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama (u daljem tekstu: Komisija) koju imenuje predsjednik opštine, a na predlog Sekretarijata za kulturu, sport i društvene djelatnosti. Komisija ima predsjednika i šest članova. Predsjednik Komisije se imenuje iz reda potpredsjednika Opštine.

Članovi Komisije su: 2 člana iz redova starješina organa lokalne uprave, 2 člana predstavnika nevladinih organizacija koje ne učestvuju na konkursu i 2 člana iz reda istaknutih stručnih i naučnih radnika iz oblasti utvrđenih prioriteta. Mandat Komisije je dvije godine.

Odluka propisuje detaljnu proceduru izbora predstavnika NVO, koja je zasnovana na principu da nevladine organizacije predlažu svog kandidata na javnom pozivu. Propisani su uslovi za organizacije koje se mogu kandidovati, kao i za kandidata, te dokumentaciju koju dostavljaju organizacije prilikom predlaganja. Za predstavnika NVO, ukoliko je više kandidata, bira se onaj čiji predlagači kao i kandidat u najvećoj mjeri ispunjavaju tražene uslove i pri tom ima najveći broj predloga.

Članovi Komisije ne potpisuju izjave o nepristrasnosti i povjerljivosti.

Način ocjenjivanja projekata i kriterijumi:

Minimalan iznos sredstava koji se dodjeljuje za projekat nevladinoj organizaciji ne može biti manji od 30% iznosa traženog za finansiranje tog projekta. Maksimalan iznos dodijeljenih sredstava ne može biti veći od 70% od iznosa traženog za finansiranje projekta.

Komisija vrši raspodjelu sredstava na osnovu kriterijuma koji su propisani u Odluci. Kriterijumi se dijele na pozitivne i eliminatorne.

Pozitivni kriterijumi su:

- vezanost projekta ili programa za oblasti navedene u članu 3 Odluke (bodovi: vezan 8-10, djelimično vezan 4-7, nevezan 0-3);
- nevladina organizacija ima stručna lica za realizaciju projekta (angažovana stručna lica 5-10, nisu angažovana stručna lica 0-4);
- prednost imaju organizacije čiji projekat uključuje i angažovanje volontera (angažovani volonteri 5-10, nisu angažovani volonteri 0-4);
- nevladina organizacija ima tehničke kapacitete za obavljanje predloženih aktivnosti (ima tehničke kapacitete 7-10, djelimično ima 3-6, nema 0-2);
- projekat u realizaciji uključuje društveno marginalizovane grupe (uključuje marginalizovane grupe 7-10, djelimično uključuje 2-6, ne uključuje 0-1);
- definisanost projekta u geografskom, socijalnom i kulturnom kontekstu (definisan 7-10, djelimično 2-6, nedefinisan 0-1);
- ciljevi su specifični, dostižni, mjerljivi, realistični i vremenski određeni (jesu kako je navedeno 7-10,

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

- djelimično jesu 3-6, nisu kako je navedeno 0-2);
- obrazloženje za realizaciju projekta zasnovano je na detaljnom prikupljanju podataka u pripremljenoj fazi projekta i postoje dokazi o tome (obrazloženje zasnovano na podacima 8-10, djelimično 2-7, nije zasnovano na podacima 0-1);
 - u projektu (u dijelu koji se tiče uticaja na ciljnu grupu) očekivani rezultati projekta izraženi su kroz kvalitativne indikatore (jesu izraženi kroz kvalitativne indikatore 8-10, djelimično 2-7, nisu 0-1);
 - postojanje plana za nastavak i finansijski osnov projekta (postoji plan i finansijski je održiv 2-10, ne postoji plan 0-1);
 - dio/ostatak sredstava za projekat, čiji je samo jedan segment kandidovan za finansiranje iz sredstava budžeta Opštine, finansira se iz drugih izvora sredstava (finansiran iz drugih izvora 2-10, nije finansiran iz drugih izvora 0-1);
 - samoodrživost projekta (održiv 7-10, djelimično održiv 4-6, neodrživ 0-3);
 - postojanje spoljne evaluacije (postoji 8-10, djelimično 3-7, ne postoji 0-2);
 - podudarnost budžeta sa aktivnostima navedenim u njemu (podudarnost 8-10, djelimično 3-7, nije podudaran 0-2);
 - koherentnost kada je u pitanju vrsta predloženog projekta i drugih projekata na kojima je rađeno (koherentnost 8-10, djelimična 3-7, nekoherentnost 0-2);
 - inovativni aspekt projekta (inovativan 7-10, djelimično 3-6, neinovativan 0-2);
 - jasna definicija ciljne grupe (znatno definisana ciljna grupa 7-10, srednje definisana 3-6, nedefinisana 0-2);
 - efikasnost (efikasan 7-10, djelimično efikasan 3-6, neefikasan 0-2);
 - kalendar aktivnosti sa što je moguće preciznije određenim rokovima za ostvarenje ciljeva - precizan vremenski pregled aktivnosti (precizan vremenski pregled 5-10, neprecizan 0-4);
 - spremnost za saradnju sa drugim nevladinim organizacijama, organima i institucijama javnog sektora (spremnost na saradnju 8-10, djelimična 4-7, nespremnost na saradnju 0-3);
 - partnerski odnos sa drugom nevladinom organizacijom ili organima i institucijama iz javnog sektora u realizaciji projekta (postoji 7-10, djelimično 3-6, ne postoji 0-2);
 - jasna raspodjela administrativnih odgovornosti - odgovorne osobe (jasna raspodjela odgovornosti 7-10, djelimično 3-6, nejasna raspodjela odgovornosti 0-2);
 - administrativni troškovi ne premašuju 30% ukupnog budžeta projekta (ne premašuju od 5-10; premašuju 0-5). Administrativne troškove čine: kancelarijski materijal, knjigovodstvene usluge, gorivo, dnevnice, službena putovanja, reprezentacija, zakup poslovnog prostora, troškovi telefona i interneta, reklame i propagande, konsultantske usluge;
 - sposobnost za upravljanje budžetom projekta - prethodno iskustvo sa budžetima projekata (izražena 8-10, djelimična 3-7, neizražena 0-2);
 - jasna definicija kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja o uticaju na ciljnu grupu (jasna definisanost pokazatelja 7-10, djelimično 3-7, nedefinisanost pokazatelja 0-2).

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Eliminatorni kriterijumi su:

- nedostatak formalih uslova za kandidovanje projekta (nepotpuna ili netačna dokumentacija);
- projekat ne odražava poznavanje problema ili postoje predrasude u odnosu na probleme;
- projektu nedostaje jasan prikaz rezultata - uspješnosti u dijelu unutrašnjeg vrednovanja - evaluacije;
- aktivnosti čija realizacija nije obuhvaćena ovom Odlukom;
- predlog projekta je u odgovarajućoj formi, ali nedostaju ključne informacije;
- aktivnosti predviđene projektom već postoje i ne postoje opravdani razlozi za sprovođenje istih;
- očigledna nesrazmjera budžeta projekta i aktivnosti sadržanih u projektu.

Svaki član Komisije ocjenjuje projekat na individualnom obrascu, primjenjujući skalu od 0-10 za svaki od pozitivnih kriterijuma. Konačna ocjena projekta predstavlja zbir bodova svih članova Komisije podijeljen brojem članova Komisije (prosječna ocjena projekta).

Komisija je dužna da donese odluku o raspodjeli sredstava u roku od 30 dana od dana isteka roka Konkursa.

Odluka o raspodjeli sredstava se dostavlja učesnicima konkursa i javno objavljuje preko veb-sajta Opštine, lokalnog radija i oglasne table Opštine. Na veb-sajtu Opštine Kotor objavljuju se kompletni projekti za koje su sredstva dodijeljena.

Odluka o raspodjeli sredstava sadrži sljedeće podatke:

- naziv organizacija kojima su dodijeljena sredstva;
- podatke odgovornih lica za svaku od organizacija kojoj su dodijeljena sredstva;
- nazive projekata;
- vrijeme realizacije projekata;
- iznos sredstava dodijeljenih od strane Komisije za svaki od projekata;
- ukupan iznos sredstava potreban za realizaciju svakog od projekata sa podacima o ostalim eventualnim donatorima i
- obrazloženje razloga za odbijanje uključujući bodovnu listu za sve odbijene projekte.

Izveštavanje:

Nevladina organizacija kojoj su dodijeljena sredstva ima obavezu da, u procesu praćenja realizacije projekta, dostavi ili da na uvid traženu dokumentaciju i informacije. Takođe je u obavezi da Sekretarijatu za kulturu, sport i društvene djelatnosti u roku od 30 dana od isteka roka za realizaciju projekta dostavi izvještaj o realizaciji projekta sa pratećom dokumentacijom.

Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti podnosi Skupštini izvještaj o podržanim projektima, iznosu dodijeljenih sredstava, realizovanim projektima i njihovim efektima.

Izvjestaj se podnosi u prvom kvartalu naredne godine za prethodnu godinu.

Komisija nije izradila smjernice za periodično izvještavanje, niti formulare za periodične i finalne narativne i finansijske izvještaje.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Monitoring realizacije sredstava:

Praćenje realizacije projekata vrši Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti na slučajnom uzorku - u pogledu nevladine organizacije, dijela projekta i više puta u toku njegove realizacije. Na sastanku lokalne uprave organizovanom u svrhu praćenja realizacije projekta posebno će se razmotriti pitanja: tok realizacije planiranih aktivnosti, odnosi sa ključnim zainteresovanim stranama, realizacija sredstava.

Evaluacija:

Odluka propisuje da Opština može sprovesti procedure procjene uspješnosti realizovanih projekata koju vrši organizacija specijalizovana za eksternu evaluaciju. O angažovanju organizacije specijalizovane za eksternu evaluaciju Opština donosi posebnu Odluku kojom definiše kompletnu proceduru koja će urediti takvo angažovanje.

5. Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016

Godina	Budžet (plan)	Budžet (izvršenje)	Javni konkurs (konto 4314 Transferi nevladinim organizacijama)	Direktno finansiranje (konto 4314 Transferi nevladinim organizacijama)	Na zahtjev NVO	Ukupno za NVO	% od ukupnog budžeta opštine za NVO
2013	14,500.00	13,496.157	19,874.000	12,559.000	5,460.000	37,893.000	0.2%
2014	18,400.000	18,400.000	19,384.000	12,830.000	3,325.000	35,539.000	0.1%
2015	17,102.726	17,102.000	21,648.000	28,808.000	8,450.000	58,906.000	0.3%
2016	18,217.000	18,217.000	29,890.000	33,990.000	5,900.000	69,780.000	0.3%

U tabeli se nalazi pregled izdvajanja iz budžeta lokalne samouprave Kotor za nevladine organizacije, u periodu 2013-2016. godina, po kategorijama.

U koloni „budžet (plan)“, nalazi se podatak o planiranom budžetu u Opštini za svaku godinu, dok je u koloni „budžet izvršenje“, realizovani, odnosno izvršeni budžet. U koloni „javni konkurs“ nalazi se iznos sredstava koji se svake godine dodjeljivao za projekte NVO putem javnog konkursa.

Naredna kolona „direktno finansiranje“ sadrži podatke o iznosima koji su se na godišnjem nivou izdvajali za organizacije sa posebnim statusom u opštini, dok su podaci o iznosima koji su dodijeljeni na osnovu zahtjeva NVO u koloni „na zahtjev NVO“.

U koloni „ukupno izvršenje“ nalaze se podaci o ukupnom iznosu koji se za NVO dodjeljivao na godišnjem nivou, koji uključuje sve tri kategorije - na osnovu javnog konkursa, direktno finansiranje i na zahtjev NVO. Odnos izdvajanja za NVO u procentima u odnosu na izvršeni budžet nalazi se u posljednjoj koloni.

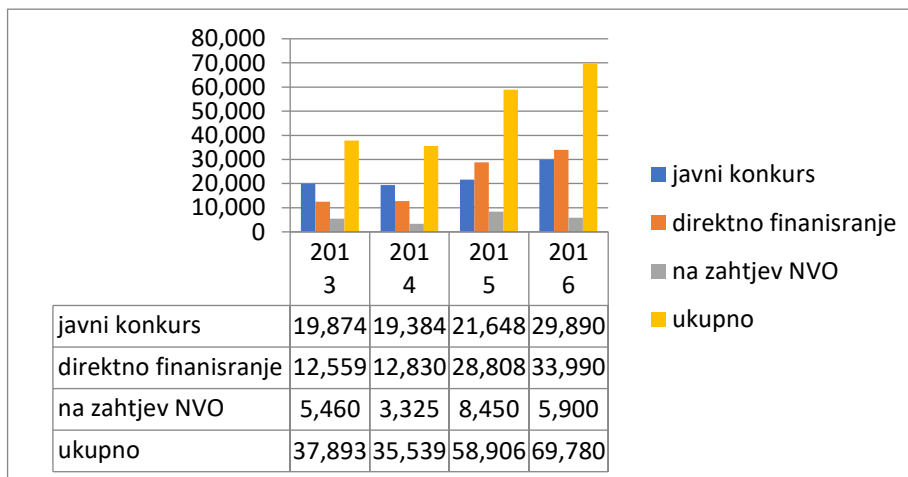
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 2

Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016

Javni konkurs:

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	4314	Transferi nevladinim organizacijama (TNO)	19,874	Odluka o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama
2014	4314	TNO	19,384	Odluka
2015	4314	TNO	21,648	Odluka
2016	4314	TNO	29,890	Odluka

Broj projekata podržanih na javnom konkursu 2013-2016

U tabeli je prikazan broj projekata NVO podržan putem javnog konkursa u periodu od 2013 – 2016. godine.

Godina	Broj projekata
2013	15
2014	13
2015	9
2016	11

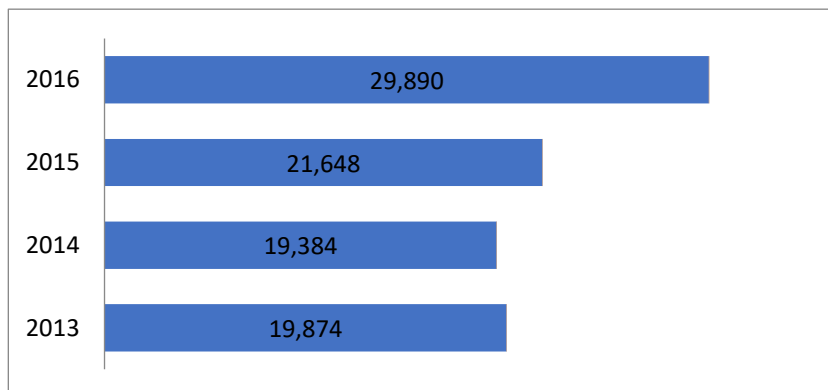
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 3

Pregled izdvajanja po javnom konkursu 2013-2016

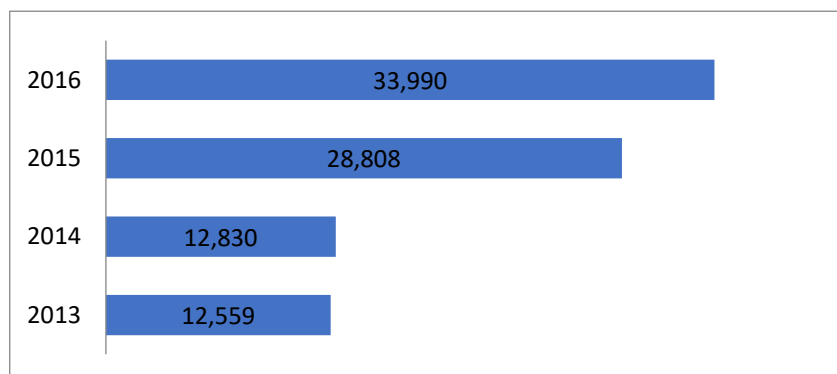

Direktno finansiranje

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	431311	transferi kulturi- finansiranje programskih aktivnosti	12,559	Osnov je prepoznat u Programu kulturnih manifestacija
2014	431311	transferi kulturi- finansiranje programskih aktivnosti	12,830	Osnov je prepoznat u Programu kulturnih manifestacija
2015	431311	transferi kulturi- finansiranje programskih aktivnosti	28,808	Osnov je prepoznat u Programu kulturnih manifestacija
2016	431311	transferi kulturi- finansiranje programskih aktivnosti	33,990	Osnov je prepoznat u Programu kulturnih manifestacija

Dijagram 4

Pregled Iznosa direktnog finansiranja za NVO 2013-2016

Projekat finansira
Evropska unija

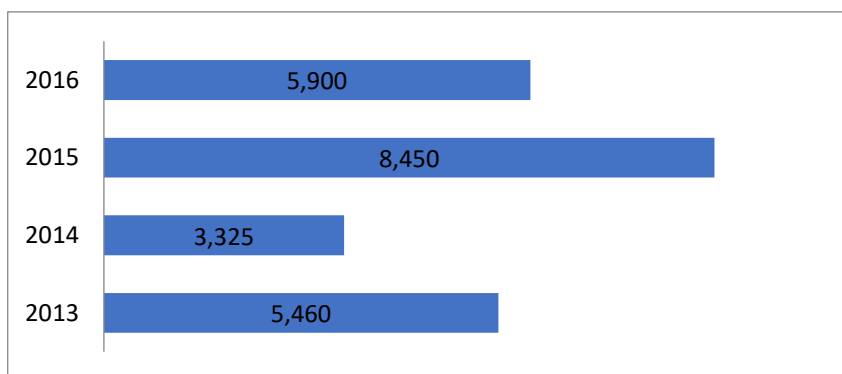
Empowered lives.
Resilient nations.

Finansiranje na zahtjev

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	4711	Tekuća budžetska rezerva	5,460	Odluka predsjednika, bez kriterijuma, Sva sredstva na zahtjev se dodjeljuju po ovom osnovu
2014	4711	Tekuća budžetska rezerva	3,325	
2015	4711	Tekuća budžetska rezerva	8,450	
2016	4711	Tekuća budžetska rezerva	5,900	

Dijagram 5

Pregled izdvajanja na zahtjev NVO 2013-2016

6. Finansiranje projekata NVO u Opštini Kotor u odnosu na domaće zakonodavstvo i LOD metodologiju

U nastavku je analiza postojećeg sistema finansiranja projekata NVO u Opštini Kotor u odnosu na LOD metodologiju i domaće zakonodavstvo koje čine Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama, i dva podzakonska akta: Uredba o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u projektima od javnog interesa (u daljem tekstu Uredba) i Pravilnik o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija (u daljem tekstu Pravilnik).

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Prvi korak: Analiza postojećih problema i određivanje prioriteta	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o NVO	Opština Kotor
<p>1.1 Određivanje prioriteta u lokalnoj zajednici i analiza strateških razvojnih dokumenata</p> <p>1.2 Određivanje prioriteta u oblasti</p>	<p>Zakon predviđa da se prioritete utvrđuju za svaku godinu, od strane svih ministarstava a na osnovu sektorskih analiza. Sektorske analize jesu analize strateških i drugih dokumenata. Sektorske analize daju se na konsultacije NVO, nakon kojih se predlažu prioritete oblasti. Stoga je ova procedura identična proceduri utvrđivanja prioriteta u LOD metodologiji.</p>	<p><i>Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti može za svaku godinu predlagati prioritete iz odluke predsjedniku opštine.</i></p> <p><i>Dakle, procedura utvrđivanja prioriteta koja uključuje analizu svih strateških akata, te organizovanje konsultacija sa NVO o predloženim prioritetima ne sprovodi se u Opštini. Na ovaj način ova praksa nije u skladu sa LOD-om i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o NVO.</i></p>

Drugi korak LOD	Pravilnik	Opština Kotor
<p>2.1 Izrada i priprema javnog poziva:</p> <p>g) formular oglasa za novine</p> <p>h) uputstva za objavljivanje oglasa</p> <p>i) formulari za evidentiranje izdate i primljene dokumentacije</p> <p>j) prijem projektnih prijedloga i potvrde prijema</p>	<p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje sadržaj javnog poziva</p>	<p><i>U skladu sa LOD-om i Pravilnikom, Opština objavljuje javni poziv na internet stranici opštine i u jednom od medija na području opštine.</i></p> <p><i>Kao i što se predlaže u LOD metodologiji, konkurs u Opštini Kotor traje 30 dana.</i></p> <p><i>U skladu sa LOD-om, projektna dokumentacija se objavljuje na internet stranici Opštine odakle sve organizacije i preuzimaju dokumentaciju.</i></p> <p><i>U arhivi Opštine Kotor vrši se prijem dokumentacije i vodi evidencija.</i></p>
<p>2.2 Priprema dokumenata za podnošenje prijedloga projekata (aplikacioni set za nevladine organizacije)</p> <p>k) smjernice za podnosioca prijedloga i kriterijumi za odabir projektni prijedlog</p> <p>l) projektni prijedlog</p> <p>m) pregled budžeta i plan potrošnje</p> <p>n) logička matrica</p> <p>o) plan aktivnosti i promocije</p>	<p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje sadržaj projekta</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje formu budžeta</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje plan aktivnosti</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje obrazac koji sadrži administrativne podatke</p>	<p><i>Opština ne propisuje Smjernice za podnosioca predloga, kako preporučuje LOD i podzakonska akta.</i></p> <p><i>Projektni prijedlog, odnosno aplikaciona forma za NVO, objavljuje se na veb-sajtu Opštine.</i></p> <p><i>Pregled budžeta i plan potrošnje takođe se objavljuje na veb-sajtu Opštine.</i></p> <p><i>Opština ne objavljuje formu logičke matrice projekta, na način kako to predlaže LOD metodologija.</i></p>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

<p>p) administrativni podaci o podnosiocu prijedloga</p> <p>q) finansijski identifikacioni formular</p> <p>r) izjava o istinitosti podataka</p> <p>s) lista za provjeru</p> <p>t) dodatna dokumentacija</p>	<p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje dokumentaciju koju NVO treba da podnesu prilikom apliciranja</p>	<p>Aplikaciona forma Opštine sadrži plan aktivnosti ali ne i promocije.</p> <p>Ovi podaci nalaze se na posebnom obrascu koji ispunjava svaka organizacija.</p> <p><i>Opština nema poseban formular za popunjavanje finansijskih podataka o aplikantu, već se podatak o žiro računu nalazi u aplikaciji podnosioca.</i></p> <p><i>Opština ne predviđa potpisivanje izjave za aplikanta, kojom podnosilac projekta pod materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje tačnost podataka.</i></p> <p>Opština ne predviđa listu provjere, kojom podnosilac, na kraju procesa dodatno provjerava jesu li svi neophodni dokumenti uvršteni u aplikaciju.</p> <p>Opština u konkursu predviđa dodatnu dokumentaciju koju aplikant treba da podnese.</p>
---	---	---

Treći korak LOD	Izmjene i dopune Zakona o NVO, Pravilnik i Uredba	Opština Kotor
3.1 Uspostavljanje komisije za ocjenu projekata	Zakon predlaže sastav Komisije na sljedeći način: predsjednik i dva člana od čega su predsjednik i jedan član predstavnici državnog organa a drugi predstavnik NVO iz oblasti koja je utvrđena kao prioriteta.	<p><i>Opština prati LOD metodologiju na način što je sastav komisije međusektorski - čine ga predstavnici javnog, nevladinog sektora i građani.</i></p> <p><i>Kada je u pitanju izbor predstavnika NVO u Komisiji, LOD metodologija preporučuje da ga biraju same NVO. Opština prati ovu praksu i ima detaljno razrađenu procedure za izbor predstavnika NVO.</i></p> <p><i>Ipak, članovi Komisije ne potpisuju izjavu o konfliktu interesa, niti izjavu o tajnosti i povjerljivosti podataka.</i></p>
3.2 Ocjenjivanje prijedloga projekata	Zakon propisuje kriterijume za ocjenu projekata:	<p>Opštinska Odluka nema propisane kriterijume na način kako to predviđa Zakon.</p> <p>Opština nema razvijene Smjernice za rad Komisije za ocjenu projekata. Komisija ima Poslovnik o radu, ali on ne obuhvata detaljne procedure ocjenjivanja projekata, kako se predlaže u smjernicama LOD metodologije.</p> <p>Opština predviđa individualno ocjenjivanje u propisanom formularu.</p> <p>Opština predviđa objedinjavanje podataka na zbirnom formularu, radi sačinjavanja konačne ocjene projekta.</p> <p>Komisija vodi zapisnike o radu, koji nisu dostupni na veb-sajtu.</p> <p>Odluka se, u skladu sa LOD-om i Zakonom, objavljuje na veb-sajtu opštine i dostavlja svim učesnicima.</p>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

	<p>projekat, odnosno program;</p> <p>h) transparentnost rada nevladine organizacije.</p> <p>Način bodovanja opisanih kriterijuma detaljno je definisan Uredbom.</p> <p>Zakon propisuje da se odluka objavljuje na internet stranici organa i dostavlja svim učesnicima.</p> <p>Uredba predviđa sadržaj ugovora.</p>	<p>Protiv Odluke o dodjeli sredstava, nevladina organizacija može pokrenuti upravni spor, ili izjaviti žalbu glavnom administratoru.</p> <p>Opština predviđa potpisivanje pojedinačnih ugovora o finansiranju projekata NVO koji su podržani.</p>
--	---	---

Četvrti korak LOD	Izmjene i dopune Zakona o NVO, Pravilnik I Uredba	Opština Kotor
<p>4,1 Izvještavanje o sprovođenju projekata:</p> <p>f) Smjernice za periodično izvještavanje o napretku</p> <p>g) Periodični narativni izvještaj</p> <p>h) Periodični finansijski izvještaj</p> <p>i) Finalni narativni izvještaj</p> <p>j) Finalni finansijski izvještaj</p>	<p>Uredba propisuje sadržaj finalnih izvještaja</p>	<p>Opština nije razvila Smjernice za periodično izvještavanje za NVO.</p> <p>Opština nije propisala formulare za periodično i finalno narativno i finansijsko izvještavanje.</p> <p>U Kotoru je predviđeno podnošenje jednog godišnjeg finansijskog i narativnog izvještaja od strane nevladinih organizacija.</p>
<p>4,2 Promocija projekata, projektnih rezultata i donator</p>		<p>Aplikaciona forma Opštine, kao i forme izvještavanja koje NVO dostavljaju ne prepoznaju posebno izdvojene promotivne aktivnosti projekta koje promovišu donatora.</p>

Peti korak LOD	Izmjene i dopune Zakona o NVO, Pravilnik I Uredba	Opština Kotor
<p>Praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta:</p> <p>d) uspostavljanje komisije za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta</p> <p>e) smjernice za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta</p> <p>f) izvještaj o praćenju i nadzoru nad sprovođenjem projekta</p>		<p>Opština ne uspostavlja posebnu komisiju za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta, kako to preporučuje LOD metodologija. Praćenje realizacije projekata vrši Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti na slučajnom uzorku - u pogledu nevladine organizacije, dijela projekta i više puta u toku njegove realizacije.</p> <p>Detaljan način praćenja nije propisan.</p> <p>Opština nema razvijene smjernice za praćenje projekata.</p>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

		<i>Opština nema razvijene formulare za izvještavanje o monitoringu.</i>
Analiza uspjehnosti i rezultata javnog poziva i priprema smjernica za novi poziv	Uredba propisuje sačinjavanje izvještaja o finansiranju projekata, odnosno programa i uspjehnosti njihove realizacije	Opština je propisala mogućnost angažovanja eksterne evaluacije projekata tj. javnog poziva.

7. Preporuke za unapređenje sistema finansiranja projekata NVO u Opštini Kotor u skladu sa principima LOD metodologije i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i podzakonskim aktima

U julu 2017. godine usvojen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama** ("Sl. List Crne Gore", br. 037/17), kojim je uspostavljen novi model finansiranja projekata NVO iz državnog budžeta. Primjena novog modela finansiranja otpočeće 1. januara 2018. godine.

Nova rješenja donose novine u ovoj oblasti u dva pravca: definisanje izvora sredstava i procedure planiranja i dodjele sredstava za projekte NVO.

Usvojenim izmjenama utvrđen je procenat sredstava iz tekućeg državnog budžeta koji se na godišnjem nivou opredjeljuje za projekte NVO. Taj procenat iznosi - ne manje od 0,3% za projekte NVO, 0,1% za projekte i programe organizacija osoba sa invaliditetom i 0,1% za kofinansiranje i međufinansiranje projekata NVO.

Takođe, usvojena je i **Uredba o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u projektima od javnog interesa**. Ovom uredbom propisuju se mjerila i način bodovanja projekata, odnosno programa u prioriternim oblastima od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije, način sačinjavanja liste nezavisnih procjenjivača i visina naknade za njihov rad, bliža sadržina ugovora o načinu isplate i korišćenja sredstava, izvještavanju i nadzoru nad realizacijom projekata, odnosno programa za koji su dodijeljena sredstva nevladinim organizacijama, kao i bliži način sačinjavanja izvještaja o finansiranju projekata, odnosno programa nevladinih organizacija.

Pored Uredbe, donešen je i **Pravilnik o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i izgledu i sadržaju prijave na javni konkurs**. Pravilnik propisuje sadržaj javnog konkursa, prijave, projekta, kao i dokumentaciju koju organizacija podnosi na konkurs.

Očekuje se da će opštine svoje lokalne propise koji regulišu finansiranje projekata nevladinih organizacija uskladiti sa izmjenama zakona. To znači da će opštine takođe ići u pravcu uspostavljanja naprednijih procedura kako za programiranje sredstava, usklađenosti sa lokalnim prioritetima, uključivanje NVO u procese programiranja i odlučivanja i svakako veću transparentnost u procesu.

S obzirom na to da novi koncept finansiranja počinje da se primjenjuje 1. januara 2018. godine, preporuka je da lokalne samouprave do tada izmijene svoje lokalne propise i usklade ih sa rješenjima na nacionalnom nivou. LOD metodologija, koja takođe u velikoj mjeri prati dobre prakse EU u ovom kontekstu, komplementarna je u značajnom obimu sa izmjenama u zakonu.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

a. Planiranje sredstava za NVO

Radi uključivanja NVO u proces planiranja sredstava za projekte, a u fazi izrade nacrt budžeta, potrebno je, u novoj Odluci o finansiranju projekata nevladinih organizacija, definisati proces programiranja, odnosno utvrđivanja prioriteta za finansiranje, koji obezbjeđuje konsultacije sa NVO u ovoj fazi. Detaljni predlog ovog rješenja predložen je u nastavku.

Pravni okvir:

Pravna regulativa koju je potrebno izmijeniti, radi usklađivanja sa Izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i LOD metodologijom, odnosi se na usvajanje nove Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija.

Odluka treba da sadrži:

Odluka Opštine Kotor sadrži predviđeni procenat od najmanje 1% za dodjelu sredstava za projekte NVO. Predlaže se da se ovaj procenat zadrži samo za sredstva koja se dodjeljuju putem javnog konkursa, dok će se tradicionalne organizacije finansirati iz druge budžetske stavke, na osnovu drugog pravnog propisa.

Utvrđivanje prioriteta za finansiranje treba da započne analizom svih ključnih akata za razvoj zajednice. Analiza podrazumijeva definisanje prioriteta za razvoj opštine u određenoj godini, koji proizilaze iz ključnih strateških i drugih dokumenata, a u okviru kojih opština objektivno predviđa mogućnost saradnje sa nevladinim organizacijama. Takođe, sastavni dio dokumentacije treba da bude i Izveštaj o evaluaciji projekata podržanih u prethodnoj godini. Analizu sprovodi sekretarijat nadležan za raspisivanje konkursa za NVO, u saradnji sa drugim sekretarijatima koji iz strateških dokumenata predlažu oblasti iz svojih resora. Nakon izrade analize, predvidjeti proces konsultovanja sa nevladinim, privatnim sektorom i građanima, koji treba da rezultira konkretnim predlozima za unapređenje liste prioriteta. Nevladine organizacije imaju posebnu ulogu u ovom procesu, jer one treba da prepoznaju, u skladu sa svojim kapacitetima i mogućnostima, oblasti u kojima konkretno, putem projekata, mogu doprinijeti realizaciji ciljeva zapisanih u strateškim dokumentima opštine. Ovaj proces treba da bude realizovan uoči izrade nacrt budžeta. Na ovaj način NVO se uključuju u proces programiranja sredstava za projekte, prije izrade nacrt budžeta.

Komisija za dodjelu sredstava – potrebno je usaglasiti sastav i nadležnosti Komisije sa Izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama. Tako, Komisiju treba da čine predsjednik i dva člana, od čega su predsjednik i jedan član predstavnici lokalne samouprave a drugi član predstavnik NVO. Procedura izbora predstavnika NVO je adekvatno uređena postojećom Odlukom, tako da ovo rješenje treba zadržati.

Nadležnost Komisije ogleda se u nadziranju zakonitosti procesa i donošenju konačne odluke, ali kvalitet projekta treba da ocjenjuju nezavisni evaluatori. Tako će Komisija, na osnovu rang liste ocijenjenih projekata, koju podnesu evaluatori, donositi odluku o finansiranju, u skladu sa prioritetnim oblastima i raspoloživim iznosom sredstava.

Kriterijumi za dodjelu sredstava i bodovanje: potrebno je usaglasiti kriterijume za dodjelu sredstava i način bodovanja sa kriterijumima koje propisuje Zakon i dalje razrađuje Uredba.

Dakle, Zakon propisuje 4 ključna kriterijuma za dodjelu sredstava:

- 1) doprinos ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti;
- 2) kvalitet projekta, odnosno programa;

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

3) kapacitet nevladine organizacije da realizuje projekat, odnosno program i

4) transparentnost rada nevladine organizacije.

Uredbom su propisani bodovi za svaki od kriterijuma, i detaljno obrazloženje svakog od njih.

Eksterni evaluator: U skladu sa Zakonom, treba propisati angažovanje eksternih evaluatora (procjenjivača) za ocjenu projekata. Kada je u pitanju angažovanje eksternog evaluatora, radi obezbjeđivanja nepristrasnog ocjenjivanja kvaliteta projekta, potrebno je propisati proceduru izbora ovih lica. Proceduru izbora i zadatak evaluatora treba usaglasiti sa rješnjima iz Uredbe, koja propisuje način angažovanja eksternih evaluatora.

Konflikt interesa i nepristrasnost: Odlukom je potrebno predvidjeti da članovi Komisije potpisuju izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka.

Izveštavanje: Odlukom je potrebno propisati obavezu NVO za periodično i finalno narativno i finansijsko izveštavanje.

Monitoring projekata: Odlukom je potrebno propisati obavezu praćenja projekata od strane članova Komisije kao i objavljivanje izvještaja Komisije o sprovedenom monitoringu projekata.

Evaluacija projekata: Odlukom je potrebno propisati mogućnost angažovanja eksternog evaluatora za procjenu uspešnosti realizacije projekata, odnosno javnog konkursa.

Organizacije od posebnog značaja za opštinu:

Organizacije koje imaju poseban status utvrđuju se posebnim aktom kojeg donosi Skupština opštine, a na osnovu posebno utvrđenih kriterijuma. Sredstva za projekte organizacija sa posebnim statusom opredjeljuju se iz druge budžetske stavke, van predviđenih 0,1% sredstava za projekte NVO.

Finansiranje NVO na osnovu zahtjeva:

Potrebno je donijeti Pravilnik o postupanju u odnosu na zahtjev NVO za finansiranjem koji se uglavnom podnosi predsjedniku opštine. Sredstva za ovu namjenu treba planirati van budžetskih linija koje se odnose na finansiranje projekata NVO putem javnog konkursa, kao i organizacija sa posebnim statusom.

Obrasci:

Radi adekvatne primjene nove Odluke i principa i prakse LOD metodologije, kao i usaglašenosti sa Zakonom i podzakonskim aktima, potrebno je izraditi sljedeće obrasce:

- Smjernice za aplikante
- Usaglasiti javni poziv sa sadržajem javnog poziva koji je propisan Pravilnikom
- Usaglasiti sadržaj projekta sa sadržajem propisanim Pravilnikom
- Usaglasiti dodatnu dokumentaciju sa dokumentacijom predloženom u Pravilniku
- Formular izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka članova Komisije
- Formulari za periodično i finalno narativno i finansijsko izveštavanje NVO
- Sadržaj finalnog izvještaja usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom
- Sadržaj ugovora sa NVO usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom
- Formulari izvještaja o monitoringu

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

b. Plan aktivnosti

Mjera	Nadležnost	Rok
Izraditi Predlog Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija	Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti (uz podršku ReLOaD projekta)	Prvi kvartal 2018.
Izraditi Odluku o finansiranju organizacija sa posebnim statusom	Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti	Prvi kvartal 2018.
Izraditi Pravilnik o postupanju na zahtjev NVO	Kabinet Predsjednika opštine	Prvi kvartal 2018.
Izraditi sledeće obrasce u skladu sa Odlukom i LOD metodologijom: <ul style="list-style-type: none"> - Izraditi Smjernice za aplikante - Usaglasiti javni poziv sa sadržajem javnog poziva koji je propisan Pravilnikom - Usaglasiti sadržaj projekta sa sadržajem propisanim Pravilnikom - Usaglasiti dodatnu dokumentaciju sa dokumentacijom predloženom u pravilniku - Formular izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka članova Komisije - Formulari za periodično i finalno narativno i finansijsko izveštavanje NVO - Sadržaj finalnog izveštaja usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom - Sadržaj ugovora sa NVO usaglasiti sa sadržajem propisanim Ugovorom - Formulari izveštaja o monitoringu 	Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti, Komisija za dodjelu sredstava (uz podršku ReLOaD projekta)	Prvi kvartal 2018.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

OPŠTINA NIKŠIĆ

1. Opšti podaci o opštini

Nikšić se nalazi u istoimenom kraškom polju u sjeverozapadnom dijelu Crne Gore. Po veličini je drugi crnogorski grad. Od Jadranskog mora udaljen je tridesetak kilometara vazdušne linije.

Po zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine, broj stanovnika u opštini Nikšić iznosio je 72,443.

Nikšić je grad sa razvijenom metalurgijom, metaloprerađivačkom, prehrambenom i drvnom industrijom. Neke od ključnih znamenitosti ovoga grada, koji su postali i simbol Nikšića su Trebjesa, jezero Krupac, Dvorac Kralja Nikole kao i Saborna Crkva.

U Nikšiću djeluje 40 obrazovnih ustanova, i to: 11 vrtića, 25 osnovnih škola, 1 osnovna muzička škola, 4 srednje škole i dvije visoko-školske ustanove – Filozofski fakultet i Fakultet za sport i fizičko vaspitanje.

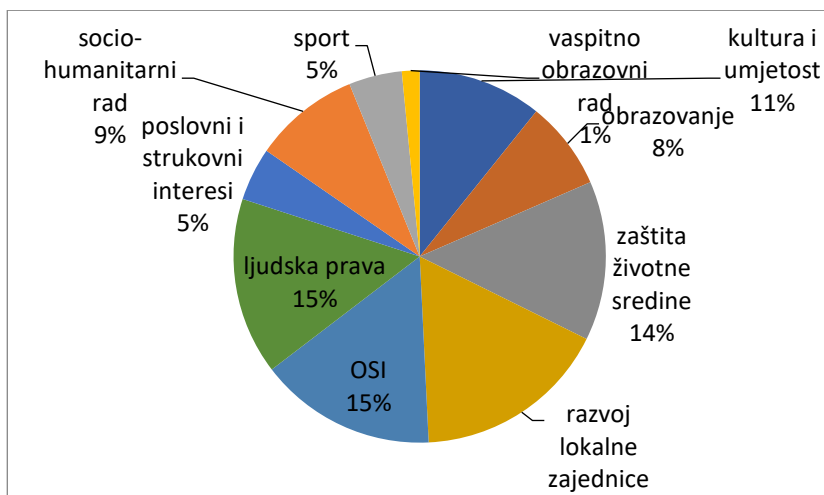
2. Civilno društvo i saradnja sa opštinom

Prema podacima iz zvaničnog Registra nevladinih organizacija, koji vodi Ministarstvo javne uprave, na teritoriji Opštine Nikšić registrovano je 411 nevladinih organizacija.

Opština Nikšić vodi spisak nevladinih organizacija, koji se nalazi na internet stranici Opštine. U ovom spisku nalaze se podaci o 65 NVO. Podaci obuhvataju: naziv organizacije, kontakt osobu, telefon i email adresu, a za određen broj organizacija i kratki opis ciljeva organizacije u okviru oblasti u kojima djeluju. Prema podacima iz spiska, na teritoriji opštine Nikšić djeluju organizacije koje se bave: razvojem kulture i umjetnosti, obrazovanjem i istraživanjem, vaspitno obrazovnim radom, zaštitom životne sredine, razvojem lokalne zajednice, pravima osoba sa invaliditetom, ljudskim pravima, socio-humanitarnim problemima, razvojem sporta, unapređenjem i zaštitom poslovnih i profesionalnih interesa. Najveći broj NVO, prema podacima iz ovog spiska, registrovano je u oblasti razvoja lokalne zajednice, a najmanje u oblasti vaspitno obrazovnog rada.

Dijagram 1

Struktura NVO po oblastima

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

U Nikšiću ne postoji formalno udruženje koje okuplja sve nevladine organizacije.

Pored ovoga, na internet stranici se nalazi i evidencija o NVO registrovanim na teritoriji opštine Nikšić. U ovoj evidenciji je 323 NVO. Evidencija obuhvata sve podatke sadržane u zvaničnom Registru koji vodi ministarstvo javne uprave i redovno se ažurira. Ti podaci su: naziv organizacije, djelatnost, adresa, kontakt telefon, email, redni broj upisa, broj rješenja, datum upisa, datum donošenja osnivačkog akta, datum usvajanja statuta, ime i prezime ovlašćenog lica, podatke o osnivačima i podaci o promjenama.

Opština Nikšić ima razvijene pravne i institucionalne mehanizme za saradnju sa organizacijama civilnog društva.

a) Pravni mehanizmi saradnje

Pravni osnov za saradnju lokalnih samouprava sa organizacijama civilnog društva definisan je u *Zakonu o lokalnoj samoupravi* u članu 116 ("Sl. list RCG", br. 42/03, 28/04, 75/05, 13/06, "Sl. list Crne Gore", br. 88/09, 03/10 i 38/12).

Zakon predviđa 6 oblika saradnje dva sektora:

- 1) informisanje o svim pitanjima značajnim za nevladin sektor;
- 2) konsultovanje nevladinog sektora o programima razvoja lokalne samouprave i nacrtima opštih akata koje donosi skupština;
- 3) omogućavanje učešća u radu radnih grupa za pripremu normativnih akata ili izradu projekata i programa;
- 4) organizovanje zajedničkih javnih rasprava, okruglih stolova, seminara i sl.;
- 5) finansiranje projekata nevladinih organizacija od interesa za lokalno stanovništvo, pod uslovima i po postupku propisanim opštim aktom opštine;
- 6) obezbjeđivanje uslova za rad nevladinih organizacija, u skladu sa mogućnostima lokalne samouprave.

Statut Opštine Nikšić predviđa da organi lokalne samouprave sarađuju sa nevladinim organizacijama na način da se radne verzije, nacrti i predlozi opštih akata, planova i programa razvoja i izvještaja o radu organa i javnih službi blagovremeno učine dostupnim nevladinim organizacijama putem internet prezentacije, upoznavanjem sa sadržajem, uvidom u materijal kod nadležnog organa i na drugi način.

Takođe, propisano je omogućavanje predstavniku nevladine organizacije da učestvuje u radu Skupštine po određenom pitanju za koje nevladina organizacija iskaže interes, bez prava odlučivanja (prazna stolica).

Statutom je propisana obaveza da predsjednik Skupštine opštine najmanje jedan put godišnje organizuje radni sastanak predsjednika klubova odbornika i predstavnika nevladinih organizacija u cilju unapređenja dalje saradnje, kao i da Predsjednik opštine najmanje jedan put godišnje organizuje radni sastanak glavnog administratora, stariješina organa i javnih službi i predstavnika nevladinog sektora u cilju razmatranja dostignutog stepena i unapređenja dalje saradnje.

Na osnovu *Poslovnika o radu Skupštine opštine Nikšić* predstavnici nevladinih organizacija mogu uzeti učešće u radu sjednice lokalnog parlamenta, i iznijeti mišljenje o tačkama dnevnog reda, bez prava glasa - tzv. "slobodna stolica". Predstavnik nevladine organizacije koji učestvuje u radu sjednice Skupštine, u odnosu na predloženi dnevni red, može podnositi prijedloge i mišljenja najkasnije 5 dana prije dana održavanja sjednice Skupštine. Ipak, u 2016. godini, nijedna NVO nije koristila institute slobodne stolice.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Skupština opštine je 2015. godine potpisala *Sporazum o saradnji* sa nevladinim organizacijama. Sporazum je potpisalo 35 NVO. Predmet Sporazuma je uređenje međusobne saradnje, na dobrovoljnoj osnovi dvaju strana. Sporazumom je predviđeno da će strane potpisnice obezbijediti redovno i blagovremeno razmjenjivanje informacija o planovima, programima i aktivnostima od zajedničkog interesa, kroz redovnu komunikaciju; po potrebi organizovati zajedničke tribine, forume, okrugle stolove, i druge aktivnosti usmjerene na donošenje i realizaciju dobrih javnih politika i propisa na lokalnom nivou; sarađivati u postupku planiranja, osmišljavanja i sprovođenja projekata od interesa za lokalnu zajednicu i njen održivi razvoj; sarađivati u postupku predlaganja i dopuna važećih javnih politika u cilju poboljšanja kvaliteta života u zajednici; i promovisati dobru praksu u saradnji Skupštine Opštine Nikšić i nevladinih organizacija.

Sporazum je otvoren za sve nevladine organizacije koje prihvataju njegove principe i ciljeve.

b) Institucionalni mehanizmi saradnje

Savjet za saradnju lokalne samouprave osnovan je 2015 godine. Savjet ima predsjednika (Predsjednik Skupštine opštine) i četiri člana - 2 predstavnika opštine i 2 predstavnika NVO.

Savjet se bavi sljedećim:

- prati ostvarivanje odnosa i saradnje Opštine i nevladinih organizacija u cilju poboljšanja kvaliteta života i rada građana;
- podstiče stvaranje institucionalnih mehanizama za saradnju i razvoj partnerskih odnosa Opštine i nevladinih organizacija;
- daje mišljenja na nacрте propisa i drugih akata kojima se utiče na institucionalni i pravni okvir za rad nevladinih organizacija i njihovo djelovanje u Opštini;
- inicira donošenje novih ili izmjene i dopune važećih propisa radi stvaranja boljeg normativnog i institucionalnog okvira za rad nevladinih organizacija;
- pruža podršku uključivanju relevantnih organizacija u procesu utvrđivanja i sprovođenja lokalnih javnih politika, odnosno učešću nevladinih organizacija u procesu pripreme i donošenja propisa, strategija, programa i planova u Opštini;
- pokreće inicijative za preduzimanje aktivnosti u cilju ostvarivanja odnosa i saradnje organa lokalne uprave i javnih službi sa nevladinim organizacijama radi otklanjanja prepreka u cilju omogućavanja realizacije pojedinih zajedničkih aktivnosti;
- podnosi Skupštini, jednom godišnje, izvještaj o svom radu, i razmatra i druga pitanja od značaja za unaprjeđivanje odnosa i saradnje Opštine i nevladinih organizacija.

Na internet stranici opštine dostupni su dokumenti o sazivu dvije sjednice ovog tijela od njegovog konstituisanja.

U opštini ne postoji sistematizovano radno mjesto koje se odnosi isključivo na saradnju sa nevladinim organizacijama. Sa nevladinim organizacijama najviše sarađuju sljedeći organi: Služba menadžera, Služba predsjednika, Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje, Sekretarijat za lokalnu samoupravu, Služba za skupštinske poslove.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

b) Strateško planiranje

Opština Nikšić je 2014. godine donijela Strateški plan razvoja opštine Nikšić, za period 2014-2019.

U radu radne grupe za izradu dokumenta nisu učestvovali predstavnici nevladinog sektora. Ipak, NVO sektor je svoje sugestije dostavljao tokom javne rasprave. Takođe, u analizi stanja u okviru strateškog dokumenta, posebno poglavlje posvećeno je saradnji sa nevladinim organizacijama. Pored toga, NVO su prepoznate kao partneri u realizaciji određenih mjera strateškog dokumenta.

Opština Nikšić je u **Lokalnom akcionom planu za mlade (2011-2016)**, **Lokalnom planu za unapređenje socijalne inkluzije/razvoj lokalnih socijalnih usluga - servisa (2012-2016)**, **Lokalnom planu akcije u oblasti invalidnosti (2009-2014)**, **Lokalnom planu akcije uključenja Roma, Egipćana i Aškalija (2008-2015)**, **Lokalnom akcionom planu za socijalnu inkluziju Roma/kinja i Egipćana/ki (2018-2022)**, **Lokalnom akcionom planu za postizanje rodne ravnopravnosti (2014-2017)** i **Lokalnom ekološkom akcionom planu**, predviđela aktivnostiu koje će se realizovati u saradnji sa nevladinim organizacijama.

Procedura izbora predstavnika NVO u radne grupe koje obrazuju organi lokalne uprave za izradu strateških i drugih akata nije pravno regulisana.

Plan rodne ravnopravnosti

Opština ima **Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2014 - 2017**. U izradi Plana učestvovali su predstavnici nevladinih organizacija (SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja).

Godišnji program rada Skupštine

Opština usvaja Godišnji program rada Skupštine na kraju tekuće za narednu godinu. NVO mogu davati svoje predloge na Program rada učešćem u radu lokalnog parlamenta kroz institute "slobodne stolice" u skladu sa Poslovnikom.

3. Planiranje sredstava za NVO

a) Planiranje opštinskog budžeta

Pripremu godišnjeg budžeta u jedinicama lokalne samouprave u Crnoj Gori sprovode sekretarijati koji upravljaju budžetom i finansijama, pri čemu se ne primjenjuje programsko budžetiranje. U opštini Nikšić to je Sekretarijat za finansije, razvoj i preduzetništvo (u nastavku: Sekretarijat). Za fazu nacrt budžeta, Sekretarijat dobija izvještaje i zahtjeve budžetskih/potrošačkih jedinica lokalne samouprave. Sekretarijat analizira ove zahtjeve, nakon čega stručne službe za budžet i finansije ovog radnog tijela formulišu nacrt budžeta koji se daje na javnu raspravu. Dakle, u fazi izrade nacrt budžeta javnost nije uključena, pa time ni organizacije civilnog društva.

Njihovo uključivanje predviđeno je u javnoj raspravi o nacrtu budžeta (odnosno Nacrtu Odluke o budžetu), koja traje najmanje 15 dana, kako je predviđeno Zakonom o lokalnoj samoupravi. Pristigle komentare i sugestije sa javne rasprave takođe razmatra Sekretarijat i o tome sačinjava Izvještaj.

Prijedlog Odluke o budžetu utvrđuje predsjednik opštine. Predlog budžeta se zatim dostavlja Odboru za budžet i finansije na izjašnjavanje. Kada se odbor izjasni, Odluka o budžetu uvrštava se na dnevni red Skupštine, Skupština opštine usvaja odluku o budžetu prostom većinom glasova, a ako se odluka ne donese do kraja tekuće godine, donosi se odluka o privremenom finansiranju koje može trajati najduže tri mjeseca.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Rodno odgovorno budžetiranje se ne primjenjuje u Opštini Nikšić.

b) Planiranje budžeta za NVO

Sredstva za projekte nevladinih organizacija koja se dodjeljuju na javnom konkursu planiraju se u okviru Službe predsjednika, na stavci: 4314 Transferi nevladinim organizacijama. Ovo su sredstva koja se dodjeljuju na javni poziv, a u skladu sa Odlukom o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za NVO. Iznos predlaže Služba predsjednika na osnovu projekcije budžeta i raspoloživih sredstava. NVO mogu učestvovati na javnoj raspravi davati predloge za ovu stavku.

Takođe, Služba predsjednika planira i sredstva za direktno finansiranje tri organizacije: Dječiji savez, Organizaciju slijepih i Organizaciju boraca Nikšić. Sredstva za ove tri organizacije planira Služba predsjednika bez konsultacija sa NVO.

Kada je u pitanju dodjela sredstava na zahtjev NVO, ta sredstva se kao takva ne planiraju na posebnim budžetskim stavkama. Ipak, Opština u značajnoj mjeri dodjeljuje sredstva na zahtjev NVO, sa različitih budžetskih stavki u okviru različitih sekretarijata kao i Službe predsjednika, što će biti prikazano u dijelu - realizacija sredstava. NVO ne učestvuju u planiranju ovih sredstava, već njih u toku budžetskog ciklusa predlažu organi lokalne uprave, bez konsultacija. Nazivi ovih stavki ne upućuju da je riječ o dodjeli sredstava za rad NVO na njihov zahtjev.

4. Realizacija sredstava za NVO

Opština Nikšić opredjeljuje sredstva za NVO na sljedeći način:

- b) *Putem javnog konkursa*, na osnovu Odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama („Sl.list CG – Opštinski propisi“, broj 39/14).
- c) *“Direktno finansiranje”* uključuje tri nevladine organizacije: Dječiji savez, Organizacija slijepih i Organizacija boraca Nikšić. Ove organizacije nijesu prepoznate formalno kao organizacije sa posebnim statusom, ali se za njihov rad opredjeljuju sredstva direktno iz budžeta, u okviru izdataka za Službu predsjednika, na stavkama: 02-43195, 02-43196 i 02-43197.
- d) *Na zahtjev NVO* – Opština Nikšić opredjeljuje sredstva i na zahtjev NVO. Sredstva za ovu namjenu se opredjeljuju sa budžetskih linija «sponzorstva» (02-43162), «zakup objekata» (02-4171), u okviru Službe predsjednika. Služba predsjednika dodjeljuje sredstva i sa drugih budžetskih linija, koje se odnose na sredstva za realizaciju pojedinih strateških dokumenata i programa (na primjer: Program razvoja kulture, Akcioni plan za unapređenje položaja RAE populacije). NVO svoje zahtjeve za finansiranjem uglavnom dostavljaju predsjedniku opštine.

Takođe, sredstva na zahtjev NVO se opredjeljuju sa budžetskih linija u okviru drugih sekretarijata. Ove budžetske linije takođe ne upućuju da je riječ o dodjeli sredstava za NVO, već nose nazive određenih strateških planova. Generalno, najveći iznos sredstava na zahtjev NVO se opredjeljuje iz Službe predsjednika.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dodjela sredstava putem konkursa:

Dodjela sredstava iz budžeta Opštine Nikšić, putem javnog konkursa, sprovodi se na osnovu Odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama („Sl. list CG - Opštinski propisi“, broj 39/14).

Predmet odluke:

Ovom odlukom se utvrđuju kriterijumi, način i postupak raspodjele sredstava budžeta Opštine Nikšić opredijeljenih za sufinansiranje projekata nevladinih organizacija i druga pitanja od značaja za raspodjelu sredstava iz budžeta Opštine Nikšić za sufinansiranje projekata nevladinih organizacija.

Odlukom je predviđeno da se sredstva iz budžeta Opštine Nikšić dodjeljuju nevladinim organizacijama sa sjedištem u Nikšiću, čiji se projekti u potpunosti realizuju na teritoriji Nikšića, a koji su u skladu sa Strateškim planom razvoja Opštine Nikšić i važećim lokalnim akcionim planovima.

Utvrđivanje prioriteta:

U Odluci su propisane oblasti u okviru kojih se podržavaju projekti nevladinih organizacija. Te oblasti su: prostorno - plansko uređenje grada; očuvanja i unapređenja životne sredine; ekonomija; turizam; kultura; afirmacija omladinskog djelovanja; socijalna i dječija zaštita; preduzetništvo; sport; poljoprivreda i ruralni razvoj; evropske i evroatlantske integracije; razvoj lokalne demokratije; i promocije grada na širem planu.

Komisija prije raspisivanja Konkursa za svaku godinu utvrđuje prioritetne oblasti za tu godinu i objavljuje ih u tekstu Konkursa.

Komisija određuje prioritete u odnosu na poznavanje prilika i potreba u nevladinom sektoru. Utvrđivanje prioriteta nije zasnovano na izrađenoj analizi strateških dokumenata i akcionih planova. Takođe, predlog prioritetnih oblasti se ne daje na konsultacije sa NVO.

Javni poziv i prateća dokumentacija:

Konkurs za sufinansiranje projekata nevladinih organizacija raspisuje se najkasnije do isteka prvog kvartala godine za koju se sredstva dodjeljuju. Konkurs se objavljuje u jednom dnevnom listu, na internet stranici Opštine i putem lokalnog javnog emitera. Konkurs traje 30 dana.

Javni poziv ne prate Smjernice za podnosioc predloga:

Javni poziv sadrži informacije o prioritetnim oblastima koje će se finansirati, ukupan iznos sredstava koji je na raspolaganju, sadržaj projekta, datum organizovanja “otvorenih vrata”, dokumentaciju koju NVO treba da podnese uz projekat, trajanje konkursa i način dostavljanja prijave, rok za donošenje Odluke o raspodjeli sredstava.

Sadržaj projekta, koji je propisan u javnom konkursu, je sljedeći: naziv projekta; naziv organizacije sa bližim podacima (adresa, telefon/fax i e-mail); oblast na koju se odnosi projekat sa konkretnim opisom šta se rješava realizacijom projekta, kao i usklađenost istog sa Strateškim planom razvoja Opštine Nikšić i važećim lokalnim akcionim planovima; kratkoročni i dugoročni ciljevi projekta; detaljan opis projekta, po segmentima sa opisanim projektnim aktivnostima i dinamikom realizacije projekta, kao i potrebnom propratnom dokumentacijom (agende eventualnih planiranih aktivnosti – radionica i seminara, skice, planovi, crteži, fotografije, kompjuterske simulacije i sl); način praćenja realizacije projekta; realno opisanu održivost projekta; biografiju odgovornih lica za realizaciju projekta i kontakt podatke (ime, prezime, adresa, e-mail); budžet projekta i broj žiro računa.

U sadržaju projekta nije predviđena matrica logičkog okvira, finansijski identifikacioni formular i lista za provjeru.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Komisija za dodjelu sredstava:

Komisija ima predsjednika i četiri člana. Predsjednik Komisije imenuje se iz reda potpredsjednika opštine ili starješina organa lokalne uprave.

Dva člana Komisije imenuju se iz organa lokalne uprave, a dva člana iz nevladinih organizacija, koji ne mogu biti članovi iste nevladine organizacije.

Odluka ne precizira detaljan postupak izbora predstavnika NVO u sastav Komisije.

Izbor predstavnika NVO zasniva se na javnom pozivu, na osnovu kojeg se zaključuje da predstavnika NVO predlažu same nevladine organizacije. Nevladina organizacija može predložiti samo jednog kandidata za člana Komisije.

Nevladine organizacije čiji su članovi ujedno i članovi Komisije nemaju pravo učešća na Konkursima za vrijeme trajanja mandata.

Članovi komisije ne potpisuju izjavu o nepristrasnosti i konfliktu interesa.

Način ocjenjivanja projekata i kriterijumi:

Komisija ocjenjuje projekte na osnovu pozitivnih, negativnih i eliminatornih kriterijuma.

Pozitivni kriterijumi su:

- vezanost projekta za prioritetne oblasti naznačene u Konkursu;
- nevladina organizacija ima reference i kapacitete za uspješnu realizaciju projekta;
- ciljevi projekta su specifični, dostižni, mjerljivi, realni i vremenski određeni;
- jasna definicija ciljne grupe;
- realna održivost projekta;
- jasno definisan način praćenja realizacije projekta;
- budžet realno prikazan i usklađen sa aktivnostima;
- kalendar aktivnosti sa precizno određenim rokovima za ostvarenje ciljeva;
- prednost imaju organizacije čiji projekat uključuje i angažovanje volontera;
- jasna raspodjela administrativnih odgovornosti (odgovorne osobe) i
- administrativni troškovi (troškovi zarada, honorara i dnevnica) ne premašuju 25% ukupnog iznosa.

Negativni kriterijumi su:

- korišćenje logističke ili finansijske podrške od organa lokalne uprave ili javnih službi čiji je osnivač Opština u posljednje dvije godine i
- aktivnosti predviđene projektom već postoje i ne postoje opravdani razlozi za sprovođenje istih.

Eliminatorni kriterijumi su:

- nedostaju formalni uslovi za kandidovanje projekta (nepotpuna ili netačna dokumentacija);
- nepotpuni ili netačni izvještaji iz člana 11 Odluke;
- aktivnosti čija se realizacija planira van opštine Nikšić neće se razmatrati i
- očigledna nesrazmjera budžeta projekta i aktivnosti sadržanih u projektu.

Svaki član Komisije ocjenjuje projekat na individualnom obracu, primjenjujući skalu od 0 -10 za svaki od pozitivnih

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

i negativnih kriterijuma. Konačna ocjena projekta predstavlja zbir bodova svih članova Komisije datih prema pozitivnim kriterijumima umanjen za broj bodova datih prema negativnim kriterijumima podijeljen sa brojem članova komisije.

Komisija je dužna da donese odluku o raspodjeli sredstava u roku od 30 dana od dana isteka roka Konkursa.

Odluka sadrži:

- nazive nevladinih organizacija kojima su dodijeljena sredstva;
- imena odgovornih lica za svaku od nevladinih organizacija kojoj su dodijeljena sredstva;
- nazive projekata;
- trajanje projekata;
- iznos sredstava dodijeljenih od strane Komisije za svaki od projekata i
- ukupan iznos sredstava potreban za realizaciju svakog od projekata.

Komisija objavljuje Odluku na veb - sajtu Opštine Nikšić u roku od osam dana od dana donošenja Odluke. Nakon objavljivanja Odluke, Komisija u roku od osam dana određuje „Dan otvorenih vrata“ i informiše nevladine organizacije o donešenoj Odluci.

Izvještavanje:

Odluka propisuje da je nevladina organizacija čiji je projekat finansiran u skladu sa ovom odlukom dužna da Komisiji podnese izvještaj o realizaciji projekta sa finansijskim izvještajem, odnosno računima o utrošku sredstava do isteka godine za koju su sredstva dodijeljena.

Komisija je izradila formulare za finalni narativni i finansijski izvještaj.

Komisija nije izradila smjernice za periodično izvještavanje, niti formulare za periodične narativne i finansijske izvještaje.

Monitoring realizacije sredstava:

Odluka propisuje da je Komisija dužna da prati realizaciju ugovora između predsjednika opštine i nevladine organizacije, i da o tome vodi evidenciju. Ipak, Odluka ne propisuje obavezu sprovođenja monitoringa nad realizacijom projekata.

Komisija nema formular za izvještaj o monitoringu.

Komisija do sada nije izradila, ili angažovala evaluatora, radi pripreme analize uspjehnosti konkursa.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

5. Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016

Godina	Budžet (plan, u €)	Budžet (izvršenje, u €)	Javni konkurs (u €) (konto 431-4 Transferi nevladini m organizaci jama)	Direktno finansira nje (ukupno, u €)	Na zahtjev NVO (ukupno, u €)	Ukupno (izvršenje, u €)	% ukupno g budžeta opštine za NVO
2013	35,742,711.00	19,802,695.84	0,000.00	19,332.00	23,411.00	42,743.00	0.2%
2014	23,995,081.21	22,616,686.52	0,000.00	35,000.00	17,246.00	52,246.00	0.2%
2015	27,252,387.00	25,090,270.77	50,000.00	32,082.00	20,275.00	102,357.00	0.4%
2016	19,884,737.00	16,112,065.77	30,000.00	32,082.00	27,328.00	89,410.00	0.5%

U tabeli se nalazi pregled izdvajanja iz budžeta lokalne samouprave Nikšić za nevladine organizacije, u periodu 2013 - 2016. godina, po kategorijama.

U koloni „budžet (plan)“, nalazi se podatak o planiranom budžetu u opštini za svaku godinu, dok je u koloni „budžet izvršenje“, realizovani, odnosno izvršeni budžet. U koloni „javni konkurs“ nalazi se iznos sredstava koji se svake godine dodjeljivao za projekte NVO putem javnog konkursa.

Naredna kolona „direktno finansiranje“ sadrži podatke o iznosima koji su se na godišnjem nivou izdvajali za organizacije sa posebnim statusom u opštini, dok su podaci o iznosima koji su dodijeljeni na osnovu zahtjeva NVO u koloni „na zahtjev NVO“.

U koloni „ukupno izvršenje“ nalaze se podaci o ukupnom iznosu koji se za NVO dodjeljivao na godišnjem nivou, koji uključuje sve tri kategorije - na osnovu javnog konkursa, direktno finansiranje i na zahtjev NVO. Odnos izdvajanja za NVO u procentima u odnosu na izvršeni budžet nalazi se u poslednjoj koloni.

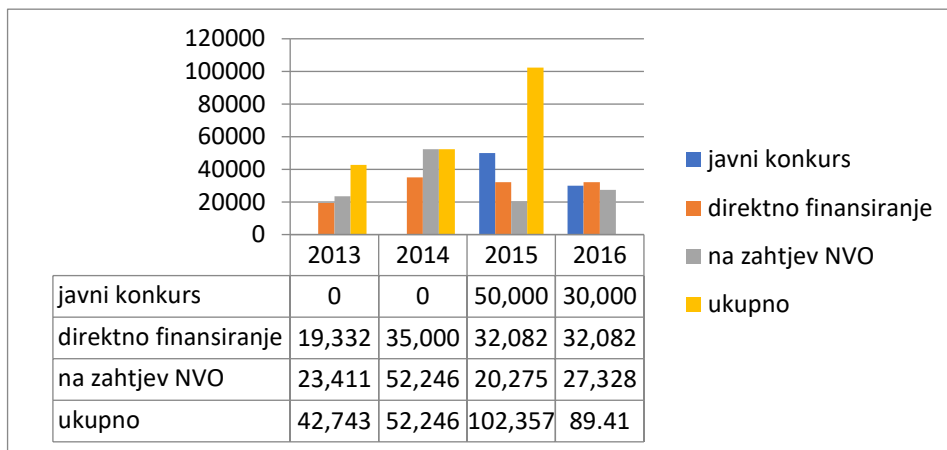
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 2

Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016

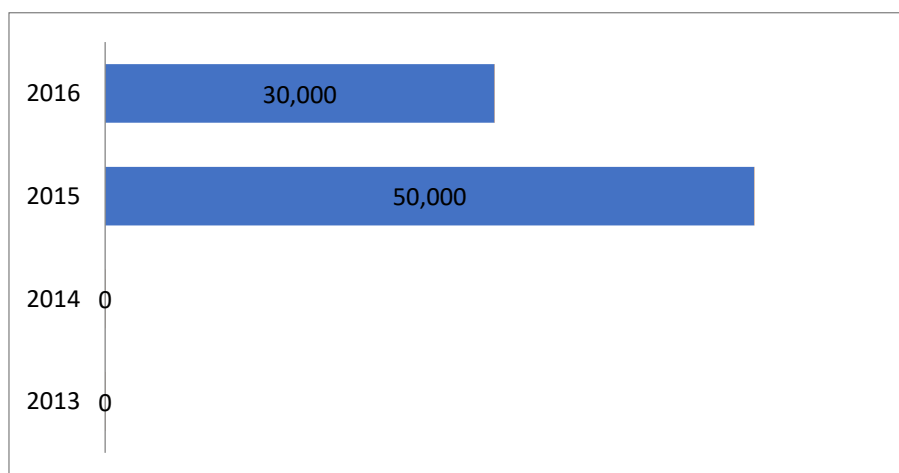
Javni konkurs

Pregled izdvajanja po konkursu 2013-2016

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	431-4	Transferi nevladinim organizacijama	0,000.00	Odluka o kriterijumima, načinu i postupku dodjele sredstava
2014	431-4	Transferi nevladinim organizacijama	0,000.00	
2015	431-4	Transferi nevladinim organizacijama	50,000.00	
2016	431-4	Transferi nevladinim organizacijama	30,000.00	

Dijagram 3

Pregled izdvajanja po konkursu 2013-2016

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Broj projekata podržanih na javnom konkursu 2013-2016

U tabeli je prikazan broj projekata NVO podržan putem javnog konkursa.

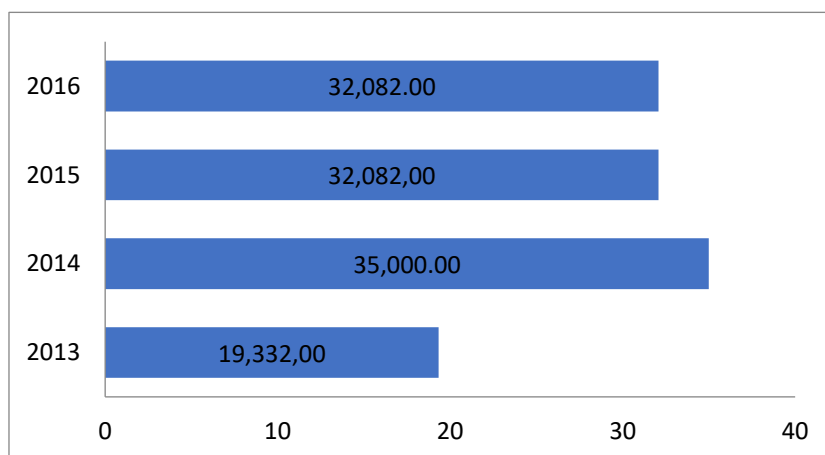
Godina	Broj projekata
2013	0
2014	0
2015	13
2016	8

Direktno finansiranje

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	02-43916 02-43197 02-43195	Dječiji savez Organizacija slijepih Organizacija boraca Nikšić	19,332.00€	Nema propisane pravne procedure
2014	02-43916 02-43197 02-43195	Dječiji savez Organizacija slijepih Organizacija boraca Nikšić	35,000.00€	Nema propisane pravne procedure
2015	02-43916 02-43197 02-43195	Dječiji savez Organizacija slijepih Organizacija boraca Nikšić	32,082.00€	Nema propisane pravne procedure
2016	02-43916 02-43197 02-43195	Dječiji savez Organizacija slijepih Organizacija boraca Nikšić	32,082.00€	Nema propisane pravne procedure

Dijagram 4

Direktno finansiranje NVO 2013-2016

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Izdavanja na zahtjev NVO:

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos (u €)	Pravni osnov
2013	1. 08-41495 2. 09-414991 3. 09-4199 4. 02-4316 5. 02-4316 6. 02-43198 7. 02-43198 8. 02-43198 9. 02-4711 10. 02-4171 11. 02-4171 12. 02-4171 13. 02-4171	kulturno zab. manifestacije ostale usluge jednokratna socijalna pomoć AP RAE AP RAE TBR TRR TBR TBR	1. Iznos: 5,000.00 2. Iznos: 5,000.00 3. Iznos: 200.00 4. Iznos: 500.00 5. Iznos: 100.00 6. Iznos: 1,260.00 7. Iznos: 500.00 8. Iznos: 500.00 9. Iznos: 800.00 10. Iznos: 3,076.44 11. Iznos: 992.40 12. Iznos: 1,249.90 13. Iznos: 231.56	Nema propisane pravne procedure
2014	1. 02-4171 2. 02-4171 3. 02-43198 4. 02-4316 5. 02-43198 6. 02-4316 7. 08-41495 8. 09-44191 9. 08-4316 10. 08-4313 11. 08-4313, 02-41491, 08-41495 12. 08-41495 13. 08-4313 14. 08-41495 15. 08-4313 16. 02-414952 17. 08-4316 18. 08-4316 19. 08-4313 20. 08-4316	TBR AP RAE jed. soc. pom AP RAE ostale usluge transferi instituc. kulture i sporta transferi instituc. kulture i sporta kulturno zabavne manifest. transferi instituc. kulture i sporta	1. Iznos: 3,477.98 2. Iznos: 2,193.05 3. Iznos: 1,404.92 4. Iznos: 200.00 5. Iznos: 200.00 6. Iznos: 200.00 7. Iznos: 80.00 8. Iznos: 5,000.00 9. Iznos: 100.00 10. Iznos: 120.00 11. Iznos: 2,300.00 12. Iznos: 200.00 13. Iznos: 150.00 14. Iznos: 70.00 15. Iznos: 50.00 16. Iznos: 3,000.00 17. Iznos: 150.00 18. Iznos: 150.00 19. Iznos: 50.00 20. Iznos: 150.00	
2015	1. 02-4171 2. 02-4171 3. 02-43198 4. 08-43161	TBR AP RAE	1. Iznos: 3,471.39 2. Iznos: 2,183.28 3. Iznos: 1,389.36 4. Iznos: 150.00	

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

	5. 08-43161 6. 08-41495 7.06-41992 02-4711 8. 02-4711 9. 08-43161 10. 02-43162 11. 08-41495 12. 08-43161 13. 08-4313 14. 02-41496 15. 02-43162 16. 08-4313	TBR jed. soc. pom transferi instituc. kulture i sporta septembarski dani kult. jed. soc. pom transferi instituc. kulture i sporta	5. Iznos: 150.00 6. Iznos: 200.00 7. Iznos: 4,760.00 8. Iznos: 700.00 9. Iznos: 300.00 10. Iznos: 2,300.00 11. Iznos: 150.00 12. Iznos: 150.00 13. Iznos: 120.00 14. Iznos: 4,000.00 15. Iznos: 200.00 16. Iznos: 50.00	
2016	1. 02-4171 2. 02-4171 3. 02-4171 4. 02-4171 5. 02-43198 6. 08-4313 7. 02-414952 8. 08-4313 9. 08-4313 10. 06-41992 11. 02-43162 12. 02-414952 13. 02-414952 14. 02-414952 15. 02-414952 16. 08-4313 17. 08-4313 18. 08-4313 19. 08-4313 20. 08-4313 21. 08-4313 22. 08-4313 23. 08-4313 24. 08-4313	TBR AP RAE kulturno zabavne manifest. kulturno zabavne manifest. transferi instituc. kulture i sporta	1. Iznos: 3,516.69 2. Iznos: 2,195.45 3. Iznos: 992.40 4. Iznos: 1,112.96 5. Iznos: 1,389.36 6. Iznos: 100.00 7. Iznos: 10,000.00 8. Iznos: 100.00 9. Iznos: 150.00 10. Iznos: 320.00 11. Iznos: 500.00 12. Iznos: 5,000.00 13. Iznos: 400.00 14. Iznos: 350.00 15. Iznos: 150.00 16. Iznos: 50.00 17. Iznos: 50.00 18. Iznos: 150.00 19. Iznos: 150.00 20. Iznos: 150.00 21. Iznos: 150.00 22. Iznos: 150.00 23. Iznos: 150.00 24. Iznos: 50.00	

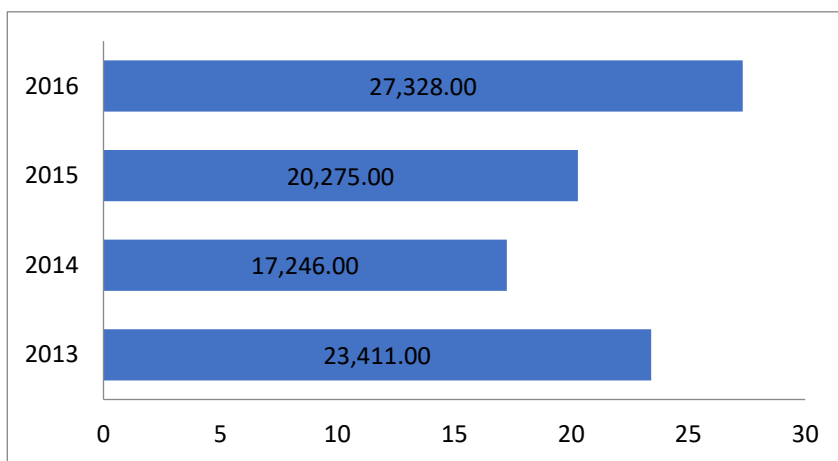
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 4

Finansiranje na zahtjev NVO 2013-2016

6. Finansiranje projekata NVO u Opštini Nikšić u odnosu na domaće zakonodavstvo i LOD metodologiju

U nastavku je analiza postojećeg sistema finansiranja projekata NVO u Opštini Nikšić u odnosu na LOD metodologiju i domaće zakonodavstvo koje čine Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama, i dva podzakonska akta: Uredba o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u projektima od javnog interesa (u daljem tekstu Uredba) i Pravilnik o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija (u daljem tekstu Pravilnik).

1. Prvi korak: Analiza postojećih problema i određivanje prioriteta	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o NVO	Opština Nikšić
1.1 Određivanje prioriteta u lokalnoj zajednici i analiza strateških razvojnih dokumenata 1.2 Određivanje prioriteta oblasti	Zakon predviđa da se prioriteta utvrđuju za svaku godinu, od strane svih ministarstava a na osnovu sektorskih analiza. Sektorske analize jesu analize strateskih i drugih dokumenata. Sektorske analize daju se na konsultacije sa NVO, nakon kojih se predlažu prioriteta oblasti. Stoga je ova procedura identična proceduri	Komisija prije raspisivanja Konkursa za svaku godinu utvrđuje prioriteta oblasti za tu godinu i objavljuje ih u tekstu Konkursa. Komisija određuje prioriteta u odnosu na poznavanje prilika i potreba u nevladinom sektoru. Utvrđivanje prioriteta nije zasnovano na izrađenoj analizi strateških dokumenata i akcionih planova. Takođe, predlog prioriteta oblasti se ne daje na konsultacije sa NVO. Utvrđivanje prioriteta nije usaglašeno sa Zakonom i LOD metodologijom.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

	utvrđivanja prioriteta u LOD metodologiji.	
--	---	--

Drugi korak LOD	Pravilnik	Opština Nikšić
<p>2.1 Izrada i priprema javnog poziva:</p> <p>a) formular oglasa za novine</p> <p>b) uputstva za objavljivanje oglasa</p> <p>c) formulari za evidentiranje izdate i primljene dokumentacije</p> <p>d) prijem projektnih prijedloga i potvrde prijema</p>	<p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje sadržaj javnog poziva</p>	<p>U skladu sa LOD-om i Pravilnikom, Opština objavljuje javni poziv na internet stranici Opštine i u jednom od medija na području opštine.</p> <p>Kao i što se predlaže u LOD metodologiji, konkurs za aplikante traje 30 dana.</p> <p>U skladu sa LOD-om, projektna dokumentacija se objavljuje na internet stranici Opštine, odakle sve organizacije i preuzimaju dokumentaciju.</p> <p>Na arhivi Opštine vrši se prijem dokumentacije i vodi evidencija.</p>
<p>2.2 Priprema dokumenata za podnošenje prijedloga projekata (aplikacioni set za nevladine organizacije)</p> <p>a) smjernice za podnosiocima prijedloga i kriterijumi za odabir</p> <p>b) projektni prijedlog</p> <p>c) pregled budžeta i plan potrošnje</p> <p>d) logička matrica</p> <p>e) plan aktivnosti i promocije</p> <p>f) administrativni podaci o podnosiocu prijedloga</p>	<p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje sadržaj projekta</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje formu budžeta</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje plan aktivnosti</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje obrazac koji sadrži administrativne podatke</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje dokumentaciju koju NVO treba da podnesu prilikom apliciranja</p>	<p><i>Opština ne propisuje Smjernice za podnosiocima predloga, kako preporučuje LOD i podzakonska akta.</i></p> <p>Projektni prijedlog, odnosno aplikaciona forma za NVO, objavljuje se na veb sajtu Opštine.</p> <p>Pregled budžeta i plan potrošnje takođe se objavljuje na veb sajtu Opštine.</p> <p>Opštine ne objavljuje formu logičke matrice projekta, na način kako to predlaže LOD metodologija.</p> <p>Aplikaciona forma sadrži plan aktivnosti ali ne i plan promocije.</p> <p>Ovi podaci nalaze se na posebnom obrascu koji ispunjava svaka organizacija.</p> <p>Opština nema poseban formular za popunjavanje finansijskih podataka o aplikantu, već se podatak o žiro računu nalazi u aplikaciji podnosioca.</p>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

g) finansijski identifikacioni formular h) izjava o istinitosti podataka i) lista za provjeru j) dodatna dokumentacija		Opština ne predviđa potpisivanje izjave za aplikanta, kojom podnosilac projekta pod materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje tačnost podataka. Opština ne predviđa listu provjere, kojom podnosilac, na kraju procesa dodatno provjerava jesu li svi neophodni dokumenti uvršteni u aplikaciju. Opština u konkursu predviđa dodatnu dokumentaciju koju aplikant treba da podnese.
---	--	--

Treći korak	Izmjene i dopune Zakona o NVO i podzakonska akta	Opština Nikšić
3.1 Uspostavljanje komisije za ocjenu projekata	Zakon predlaže sastav Komisije na sljedeći način: predsjednik i dva člana od čega su predsjednik i jedan član predstavnici državnog organa, a drugi predstavnik NVO iz oblasti koja je utvrđena kao prioritarna.	Opština prati LOD metodologiju na način što je sastav komisije međusektorski - čine ga predstavnici javnog, nevladinog sektora i građani. Kada je u pitanju izbor predstavnika NVO u Komisiji, LOD metodologija preporučuje da ga biraju same NVO. Opština prati ovu praksu ali nema detaljno razrađenu proceduru za izbor predstavnika NVO. Ipak, članovi Komisije ne potpisuju izjavu o konfliktu interesa, niti izjavu o tajnosti i povjerljivosti podataka.
3.2 Ocjenjivanje prijedloga projekata a) smjernice za rad komisije za ocjenu projekata b) individualni formular za ocjenu projekata c) zbirni formular za ocjenu projekata d) zapisnik o radu komisije e) objavljivanje rezultata	Zakon propisuje kriterijume za ocjenu projekata: 1) doprinos prijavljenog projekta, odnosno programa ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti; 2) kvalitet prijavljenog projekta, odnosno programa; 3) kapacitet nevladine organizacije da realizuje prijavljeni projekat, odnosno program; 4) transparentnost rada nevladine organizacije. Način bodovanja detaljno opisanih kriterijuma definisan je Uredbom Zakon propisuje da se odluka objavljuje na	Opštinska odluka nema propisane kriterijume na način kako to predviđa Zakon. Opština nema razvijene Smjernice za rad komisije za ocjenu projekata. Komisija ima Poslovnik o radu, ali on ne obuhvata detaljne procedure ocjenjivanja projekata, kako se predlaže u smjernicama LOD metodologije. Opština predviđa individualno ocjenjivanje u propisanom formularu. Opština predviđa objedinjivanje podataka na zbirnom formularu, radi sačinjavanja konačne ocjene projekta. Komisija vodi zapisnike o radu, koji nisu dostupni na veb sajtu. Odluka se, u skladu sa LOD-om i Zakonom objavljuje na veb sajtu opštine ali se ne dostavlja svim učesnicima. Protiv odluke o dodjeli sredstava, nevladina organizacija može pokrenuti upravni spor, ili izjaviti žalbu glavnom administratoru. Opština predviđa potpisivanje pojedinačnih ugovora o finansiranju projekata NVO koji su podržani.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

f) žalbeni postupak	internet stranici organa i dostavlja svim učesnicima	
g) potpisivanje ugovora o finansiranju NVO	Uredba predviđa sadržaj ugovora	
Četvrti korak	Izmjene i dopune zakona i NVO i podzakonska akta	Opština Nikšić
4.1 Izveštavanje o sprovođenju projekata: a) Smjernice za periodično izveštavanje o napretku b) Periodični narativni izveštaj c) Periodični finansijski izveštaj d) Finalni narativni izveštaj e) Finalni finansijski izveštaj	Uredba propisuje sadržaj finalnih izveštaja	<p>Opština nije razvila Smjernice za periodično izveštavanje za NVO.</p> <p>Opština nije propisala formulare za periodično izveštavanje.</p> <p>U Nikšiću je predviđeno podnošenje jednog godišnjeg finansijskog i narativnog izveštaja od strane nevladinih organizacija. Forma izveštaja je dostupna ina internet stranici Opštine</p>
4.2 Promocija projekata, projektnih rezultata i donatora		Aplikaciona forma opštine, kao i forme izveštavanja koje NVO dostavljaju ne prepoznaju posebno izdvojene promotivne aktivnosti projekta koje promovišu donatora.

Peti korak	Izmjene i dopune Zakona o NVO i podzakonska akta	Opština Nikšić
Praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta a) upostavljanje komisije za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta b) smjernice za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta		<p>Opština ne uspostavlja posebnu komisiju za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta, kako to preporučuje LOD metodologija. Komisija sprovodi monitoring na način da svaki član Komisije vrši nadzor nad određenim brojem projekata. Način praćenja nije propisan.</p> <p>Opština nema razvijene smjernice za praćenje projekata.</p> <p>Opština nema razvijene formulare za izveštavanje o monitoringu</p>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

c) izvještaj o praćenju i nadzoru nad sprovedenim projekta		
Analiza uspjehnosti i rezultata javnog poziva i priprema smjernica za novi poziv	Uredba propisuje sačinjavanje izvještaja o finansiranju projekata, odnosno programa i uspjehnosti njihove realizacije	<i>Opština ne sprovodi analizu, odnosno evaluaciju projekata tj. javnog poziva.</i>

7. Preporuke za unapređenje sistema finansiranja projekata NVO u Opštini Nikšić u skladu sa principima LOD metodologije i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i podzakonskim aktima

U julu 2017. godine, usvojen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama** ("Sl. List Crne Gore", br. 037/17), kojim je uspostavljen novi model finansiranja projekata NVO iz državnog budžeta. Primjena novog modela finansiranja otpočeće 1. januara 2018. godine.

Nova rješenja donose novine u ovoj oblasti u dva pravca: definisanje izvora sredstava i procedure planiranja i dodjele sredstava za projekte NVO.

Usvojenim izmjenama utvrđen je procenat sredstava iz tekućeg državnog budžeta koji se na godišnjem nivou opredjeljuje za projekte NVO. Taj procenat iznosi - ne manje od 0.3% za projekte NVO, 0.1% za projekte i programe organizacija osoba sa invaliditetom i 0.1% za kofinansiranje i međufinansiranje projekata NVO.

Takođe, usvojena je i **Uredba o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u projektima od javnog interesa**. Ovom uredbom propisuju se mjerila i način bodovanja projekata, odnosno programa u prioritetnim oblastima od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije, način sačinjavanja liste nezavisnih procjenjivača i visina naknade za njihov rad, bliža sadržina ugovora o načinu isplate i korišćenja sredstava, izvještavanje i nadzoru nad realizacijom projekata, odnosno programa za koji su dodijeljena sredstva nevladinim organizacijama, kao i bliži način sačinjavanja izvještaja o finansiranju projekata, odnosno programa nevladinih organizacija.

Pored Uredbe, donešen je i **Pravilnik o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i izgledu i sadržaju prijave na javni konkurs**. Pravilnik propisuje sadržaj javnog konkursa, prijave, projekta, kao i dokumentaciju koju organizacija podnosi na konkurs.

Očekuje se da će opštine svoje lokalne propise koji regulišu finansiranje projekata nevladinih organizacija uskladiti sa izmjenama zakona. To znači da će opštine takođe ići u pravcu uspostavljanja naprednijih procedura kako za programiranje sredstava, usklađenosti sa lokalnim prioritetima, uključivanje NVO u procese programiranja i odlučivanja i svakako veću transparentnost u procesu.

S obzirom na to da novi koncept finansiranja počinje da se primjenjuje 1. januara 2018. godine, preporuka je da lokalne samouprave do tada izmijene svoje lokalne propise i usklade ih sa rješenjima na nacionalnom nivou. LOD

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

metodologija, koja takođe u velikoj mjeri prati dobre prakse EU u ovom kontekstu, komplementarna je u značajnom obimu sa izmjenama u zakonu.

Planiranje sredstava za NVO:

Radi uključivanja NVO u proces planiranja sredstava za projekte, a u fazi izrade nacrt budžeta, potrebno je, u novoj Odluci o finansiranju projekata nevladinih organizacija, definisati proces programiranja, odnosno utvrđivanja prioriteta za finansiranje, koji obezbjeđuje konsultacije sa NVO u ovoj fazi. Detaljni predlog ovog rješenja predložen je u nastavku.

Pravni okvir:

Pravna regulativa koju je potrebno izmijeniti, radi usklađivanja sa izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama, i LOD metodologijom odnosi se na usvajanje nove Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija.

Odluka treba da sadrži:

Utvrđivanje procenta za finansiranje projekata NVO iz tekućeg budžeta lokalne samouprave, u iznosu od najmanje 0.1%. Utvrđeni procenat usvojen je i na nacionalnom nivou, pa je ovo pristup koji treba uvesti i od strane lokalnih samouprava. Utvrđivanjem procenta od tekućeg budžeta uvodi se veća sigurnost da će se projekti NVO podržavati svake godine u kontinuitetu i u iznosima koji zaista obezbjeđuju efikasnu realizaciju lokalnih javnih politika. Na ovaj način, sredstva za projekte NVO neće zavisiti od političkih prilika, personalnih rješenja u opštini i varirati nekad i drastično, te tako ugrožavati rad i djelovanje brojnih organizacija. Opština se može opredijeliti za drugi iznos procenta, u skladu sa raspoloživim mogućnostima.

Utvrđivanje prioriteta za finansiranje treba da započne analizom svih ključnih akata za razvoj zajednice. Analiza podrazumijeva definisanje prioriteta za razvoj opštine u određenoj godini, koji proizilaze iz ključnih strateških i drugih dokumenata, a u okviru kojih opština objektivno predviđa mogućnost saradnje sa nevladinim organizacijama. Takođe, sastavni dio dokumentacije treba da bude i Izvještaj o evaluaciji projekata podržanih u prethodnoj godini. Analizu sprovodi sekretarijat nadležan za raspisivanje javnog poziva za NVO, u saradnji sa drugim sekretarijama koji iz strateških dokumenata predlažu oblasti iz svojih resora. Nakon izrade analize, predvidjeti proces konsultovanja sa nevladinim, privatnim sektorom i građanima, koji treba da rezultira konkretnim predlozima za unapređenje liste prioriteta. Nevladine organizacije imaju posebnu ulogu u ovom procesu, jer one treba da prepoznaju, u skladu sa svojim kapacitetima i mogućnostima, oblasti u kojima konkretno, putem projekata, mogu doprinijeti realizaciji ciljeva zapisanih u strateškim dokumentima opštine. Ovaj proces treba da bude realizovan uoči izrade nacrt budžeta. Na ovaj način NVO se uključuju u proces programiranja sredstava za projekte, prije izrade Nacrta budžeta.

Komisija za dodjelu sredstava – potrebno je usaglasiti sastav i nadležnosti Komisije sa izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama. Tako, Komisiju treba da čine predsjednik i dva člana, od čega su predsjednik i jedan član predstavnici lokalne samouprave a drugi član predstavnik NVO. Procedura izbora predstavnika NVO je adekvatno uređena postojećom Odlukom, tako da ovo rješenje treba zadržati.

Eskterni evaluator: U skladu sa Zakonom, treba propisati angažovanje eksternih evaluatora za ocjenu projekata. Kada je u pitanju angažovanje eksternog evaluatora, radi obezbjeđivanja nepristrasnog ocjenjivanja kvaliteta projekta, potrebno je propisati proceduru izbora ovih lica. Proceduru izbora treba usaglasiti sa rješnjima iz Uredbe, koja propisuje način angažovanja eksternih evaluatora.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Nadležnost Komisije ogleda se u nadziranju zakonitosti procesa i donošenju konačne odluke, ali kvalitet projekta treba da ocjenjuju nezavisni evaluatori. Tako će Komisija, na osnovu rang liste ocijenjenih projekata, koju podnesu evalutori, donositi odluku o finansiranju, u skladu sa prioriternim oblastima i raspoloživim iznosom sredstava.

Kriterijumi za dodjelu sredstava i bodovanje: potrebno je usaglasiti kriterijume za dodjelu sredstava i način bodovanja sa kriterijumima koje propisuje Zakon i dalje razrađuje Uredba. Dakle, Zakon propisuje četiri ključna kriterijuma za dodjelu sredstava: 1) doprinos ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti; 2) kvalitet projekta, odnosno programa; 3) kapacitet nevladine organizacije da realizuje projekat, odnosno program i 4) transparentnost rada nevladine organizacije. U Uredbi su propisani bodovi za svaki od kriterijuma i dato detaljno obrazloženje svakog od njih.

Konflikt interesa i nepristrasnost: Odlukom je potrebno predvidjeti da članovi Komisije potpisuju izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka članova.

Izveštavanje: Odlukom je potrebno propisati obavezu NVO za periodično i finalno narativno i finansijsko izveštavanje.

Monitoring projekata: Odlukom je potrebno propisati obavezu praćenja projekata od strane članova Komisije, kao i objavljivanje izvještaja Komisije o sprovedenom monitoringu projekata.

Evalucija projekata: Odlukom je potrebno propisati mogućnost angažovanja eksternog evaluatora za procjenu uspješnosti realizacije projekata, odnosno javnog konkursa.

Organizacije od posebnog značaja za opštinu:

Organizacije koje imaju poseban status utvrđuju se posebnim aktom kojeg donosi Skupština opštine, a na osnovu posebno utvrđenih kriterijuma. Sredstva za projekte organizacija sa posebnim statusom opredjeljuju se iz druge budžetske stavke, van predviđenih 0.1% sredstava za projekte NVO.

Finansiranje NVO na osnovu zahtjeva:

Potrebno je donijeti Pravilnik o postupanju u odnosu na zahtjev NVO za finansiranjem koji se uglavnom podnosi predsjedniku opštine. Sredstva za ovu namjenu treba planirati van budžetskih linija koje se odnose na finansiranje projekata NVO putem javnog konkursa, kao i organizacija za posebnim statusom.

Obrasci:

Radi adekvatne primjene nove Odluke i principa i prakse LOD metodologije, kao i usaglašenosti sa Zakonom i podzakonskim aktima, potrebno je izraditi sljedeće obrasce:

- **Smjernice za aplikante**
- **usaglasiti javni poziv sa sadržajem javnog poziva koji je propisan Pravilnikom**
- **usaglasiti sadržaj projekta sa sadržajem propisanim Pravilnikom**
- **usaglasiti dodatnu dokumentaciju sa dokumentacijom predloženom u Pravilniku**

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

- formular izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka članova Komisije
- formulari za periodično i finalno narativno i finansijsko izvještavanje NVO
- sadržaj finalnog izvještaja usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom
- sadržaj ugovora sa NVO usaglasiti sa sadržajem propisanim Ugovorom
- formulari izvještaja o monitoringu

Mjera	Nadležnost	Rok
Izraditi Predlog Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija	Sekretarijat lokalnu samoupravu (uz podršku ReLOaD projekta)	Prvi kvartal 2018.
Izraditi Odluku o finansiranju organizacija sa posebnim statusom	Sekretarijat za lokalnu samoupravu	Prvi kvartal 2018.
Izraditi Pravilnik o postupanju na zahtjev NVO	Kabinet Predsjednika opštine	Prvi kvartal 2018.
Izraditi sledeće obrasce u skladu sa Odlukom i LOD metodologijom: <ul style="list-style-type: none"> - Izraditi Smjernice za aplikante - Usaglasiti javni poziv sa sadržajem javnog poziva koji je propisan Pravilnikom - Usaglasiti sadržaj projekta sa sadržajem propisanim Pravilnikom - Usaglasiti dodatnu dokumentaciju sa dokumentacijom predloženom u pravilniku - Formular izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka članova Komisije - Formulari za periodično i finalno narativno i finansijsko izvještavanje NVO - Sadržaj finalnog izvještaja usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom - Sadržaj ugovora sa NVO usaglasiti sa sadržajem propisanim Ugovorom - Formulari izvještaja o monitoringu 	Komisija za dodjelu sredstava	Prvi kvartal 2018.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

OPŠTINA PLJEVLJA

1. Opšti podaci o opštini

Pljevlja je grad na sjeveru Crne Gore, a na samoj tromeđi sa Srbijom i BiH. Kroz grad protiču rijeke Čehotina i Breznica, a u blizini je planina Ljubišnja. Opština Pljevlja je treća po veličini u Crnoj Gori, nakon Podgorice i Nikšića. Prostire se na 1346 km². Opština broji oko 30.786 stanovnika, od čega 15.138 muškaraca i 15.648 žena.

Pljevaljska opština je jedan od većih privrednih regiona u Crnoj Gori zbog Rudnika uglja i Termo-elektrane.

Pljevlja su grad koji datira još iz vremena Rimljana i na periferiji grada je nalazište starog Rimskog grada MUNICIPAL S. U Pljevljima se nalazi i Husein - Pašina džamija, jedan od najljepših bisera islamske arhitekture na Balkanu. Džamija je izgrađena u XVI vijeku.

Manastir Sveta Trojica je takođe na području Pljevalja. Manastir je izgrađen u XII vijeku i ponos je pravoslavne kulture u Pljevljima.

2. Civilno društvo i saradnja sa opštinom

Prema podacima iz zvaničnog Registra nevladinih organizacija, koji vodi Ministarstvo javne uprave, na teritoriji Opštine Pljevlja registrovano je 184 nevladinih organizacija (u daljem tekstu: NVO). Opština Pljevlja vodi evidenciju nevladinih organizacija, koji se nalazi na internet stranici opštine. U ovoj evidenciji, nalaze se podaci o 181 NVO. Podaci obuhvataju: naziv organizacije, adresu, broj rješenja o registraciji, datum rješenja, ovlašteno lice, oblast djelovanja, kontakt tel.

Najveći broj organizacija u Opštini Pljevlja djeluje u oblasti kulture (35), poljoprivrede i ruralnog razvoja (17), zaštite i promocije ljudskih i manjinskih prava (15), zaštite životne sredine (16), socijalne i zdravstvene zaštite (12), te u oblasti društvene brige o djeci i mladima (14) i razvoju civilnog društva i volonterizma (10). Pored toga, organizacije u manjem broju djeluju u oblastima: sport (7), nauka (1), smanjenje siromaštva (3), institucionalno i vaninstitucionalno obrazovanje (6), stručna pomoć (2), umjetnost (8), tehnička kultura (7), trgovina i turizam (3), borba protiv zavisnosti (2), promovisanje zdravih stilova života (1), rodna ravnopravnost (3), zaštita OSI (1), održivi razvoj (1). Ostatak organizacija svoje djelovanje opisalo je u rubrici «ostalo».

U Pljevljima ne postoji formalno udruženje koje okuplja sve NVO u opštini.

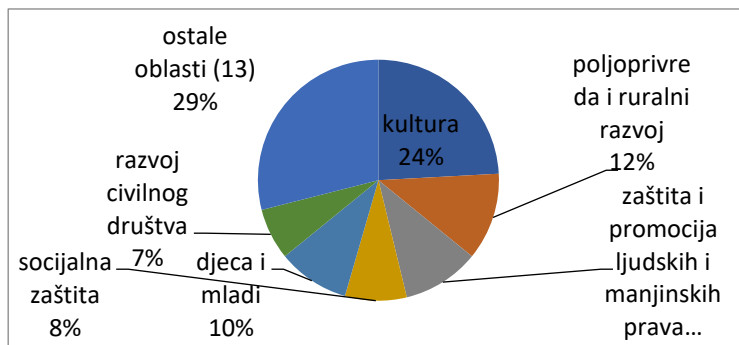
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 1

Struktura NVO po oblastima

Opština Pljevlja ima razvijene pravne i institucionalne mehanizme za saradnju sa nevladinim organizacijama.

a) Pravni mehanizmi saradnje

Pravni osnov za saradnju lokalnih samouprava sa nevladinim organizacijama definisan je u *Zakonu o lokalnoj samoupravi*, u članu 116 ("Sl. list RCG", br. 42/03, 28/04, 75/05, 13/06, "Sl. list Crne Gore", br. 88/09, 03/10 i 38/12), 10/2014, 57/2014 i 3/2016.

Zakon predviđa 6 oblika saradnje u dva sektora:

- 1) informisanje o svim pitanjima značajnim za nevladin sektor;
- 2) konsultovanje nevladinog sektora o programima razvoja lokalne samouprave i nacrtima opštih akata koje donosi skupština;
- 3) omogućavanje učešća u radu radnih grupa za pripremu normativnih akata ili izradu projekata i programa;
- 4) organizovanje zajedničkih javnih rasprava, okruglih stolova, seminara i sl;
- 5) finansiranje projekata nevladinih organizacija od interesa za lokalno stanovništvo, pod uslovima i po postupku propisanim opštim aktom opštine;
- 6) obezbjeđivanje uslova za rad nevladinih organizacija, u skladu sa mogućnostima lokalne samouprave.

Statut opštine Pljevlja („Službeni list RCG – opštinski propisi“, br. 37/04, 30/07, 11/08, 21/09, 32/09, 14/11) predviđa da će organi Opštine, u cilju ostvarivanja saradnje, obezbijediti da radne verzije, nacrti i predlozi opštih akata, planova i programa razvoja i izvještaja o radu organa i javnih službi, blagovremeno učine dostupnim nevladinim organizacijama putem internet prezentacije, upoznavanjem sa sadržajem, uvidom u materijal kod nadležnog organa i na drugi način. Istim je propisano da će predsjednik Skupštine omogućiti predstavniku nevladine organizacije učešće u radu Skupštine po određenom pitanju za koje nevladina organizacija iskaže interes, bez prava odlučivanja (prazna stolica), što je propisano i **Poslovníkom o radu Skupštine opštine Pljevlja**. Na sjednici u okviru jedne tačke dnevnog reda može učestvovati predstavnik jedne NVO. Poslovnik propisuje uslove koje NVO treba da ispuni ukoliko želi da učestvuje u radu sjednice, kao i potrebnu dokumentaciju za podnošenje prilikom prijave za učešće. U 2016. godini, nije bilo prijava od strane NVO za učešće u radu lokalnog parlamenta.

Skupština Opštine Pljevlja je među prvim opštinama u Crnoj Gori, još 2003. Godine, potpisala i usvojila **Deklaraciju o principima i prioritetima saradnje Skupštine Opštine Pljevlja i lokalnih nevladinih organizacija** („Službene novine opštine Pljevlja“, br. 02/03).

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

U domenu uključivanja u procese donošenja odluka, usvojena je **Odluka o načinu i postupku učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova** („Sl. list Crne Gore – opštinski propisi“, br.01/08 – 25/05), kojom je, upravo, propisan način učešća, kako stanovništva, tako i nevladinih organizacija, kao udruženja građana.

Postoje i pojedinačno potpisani memorandumi sa pojedinim nevladinim organizacijama, na njihovu inicijativu. Najvažniji je Memorandum o saradnji, vezan za izgradnju Dnevnog centra za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju „Pljevlja“, koji je rezultirao izgradnjom ovog centra u Pljevljima partnerskim odnosom Udruženja roditelja djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju „Zračak nade“, Ministarstva rada i socijalnog staranja i Opštine Pljevlja.

Nevladine organizacije su uključene u procese donošenja odluka u Opštini Pljevlja kroz učešće u radnim grupama za izradu istih. Procedura za izbor predstavnika NVO u radna tijela nije pravno regulisana.

b) Institucionalni mehanizmi saradnje

U opštini postoji sistematizovano radno mjesto savjetnika za NVO i rodnu ravnopravnost. Samostalni savjetnik vrši poslove koji se odnose na saradnju sa NVO u skladu sa važećim propisima, prikuplja i distribuira informacija značajne za NVO i pomaže njihov rad, učestvuje u projektima za koje se traži participacija lokalne uprave, učestvuje u radionicama i seminarima, radi na izradi i implementaciji lokalnih akcionih planova, sarađuje sa organizacijama koje promovišu ljudska prava, rodnu ravnopravnost i sl., radi na pronalaženju mogućnosti finansiranja inicijativa civilnog sektora. Vrš i druge poslove koje mu/joj povjeri sekretar/ka Sekretarijata. Za svoj rad odgovara sekretaru/ki Sekretarijata i pomoćniku/ci sekretara/ke.

Primjeri saradnje:

Sa NVO „Da zaživi selo“, Opština Pljevlja osnovala je i opremila Omladinski klub u Pljevljima, kao servis za mlade, uz podršku Uprave za mlade i sport i Fonda za aktivno građanstvo. Kao partner Opštini Pljevlja u obavljanju javnih usluga je i NVO Otvoreni centar „Bona fide“, koji Opština sufinansira u cilju održavanja servisa za žene i djecu žrtve porodičnog nasilja.

Sekretarijat za društvene djelatnosti ustupa prostor i salu Doma Vojske u Pljevljima kulturno-umjetničkim društvima za održavanje redovnih proba i nastupa i svim nevladinim organizacijama koje se obrate zahtjevom za ustupanje sale, kako Doma Vojske, tako i sale Skupštine Opštine Pljevlja, bez plaćanja naknade.

Opština nema pravno regulisane procedure davanja na korišćenje prostora u vlasništvu Opštine.

Strateško planiranje

Opština Pljevlja je 2013. godine donijela Strateški plan razvoja Opštine Pljevlja za period 2013-2017. U skladu sa Pravilnikom o metodologiji za izradu strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave, za potrebe procesa strateškog planiranja, Opština Pljevlja formirala je konsultativnu grupu koja je, zajedno sa predstavnicima lokalne uprave, učestvovala u pripremi ovog planskog dokumenta. U radu ovog tijela učestvovala su tri predstavnika NVO. U dokumentu, NVO sektor se prepoznaje kao partner za postizanje strateških ciljeva.

Plan rodne ravnopravnosti

Opština ima usvojen Akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnost 2016-2018. U izradi dokumenta nisu učestvovali predstavnici NVO.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Godišnji program rada Skupštine

Opština usvaja Godišnji program rada Skupštine na kraju tekuće za narednu godinu. NVO mogu davati svoje predloge na Program rada učešćem u radu lokalnog parlamenta kroz institute "slobodne stolice" u skladu sa Poslovníkom.

3. Planiranje sredstava za NVO

a) Planiranje opštinskog budžeta

Pripremu godišnjeg budžeta u jedinicama lokalne samouprave u Crnoj Gori sprovode sekretarijati koji upravljaju budžetom i finansijama, pri čemu se ne primjenjuje programsko budžetiranje. U Opštini Pljevlja to je Sekretarijat za finansije (u nastavku: Sekretarijat). Za fazu nacrt budžeta, Sekretarijat dobija izvještaje i zahtjeve budžetskih/potrošačkih jedinica lokalne samouprave. Sekretarijat analizira ove zahtjeve, nakon čega stručne službe za budžet i finansije ovog radnog tijela formulišu nacrt budžeta koji se daje na javnu raspravu. Dakle, u fazi izrade nacrt budžeta javnost nije uključena, pa time ni organizacije civilnog društva. Njihovo uključivanje predviđeno je u javnoj raspravi o nacrtu budžeta (odnosno Nacrtu Odluke o budžetu), koja traje najmanje 15 dana, kako je predviđeno Zakonom o lokalnoj samoupravi. Pristigle komentare i sugestije sa javne rasprave takođe razmatra Sekretarijat i o tome sačinjava Izvještaj sa javne rasprave.

Prijedlog Odluke o budžetu utvrđuje predsjednik opštine. Predlog budžeta se zatim dostavlja Odboru za ekonomiju, finansije i razvoj na izjašnjavanje. Kada se odbor izjasni, Odluka o budžetu uvrštava se na dnevni red Skupštine, Skupština opštine usvaja odluku o budžetu prostom većinom glasova, a ako se odluka ne donese do kraja tekuće godine, donosi se odluka o privremenom finansiranju koje može trajati najduže tri mjeseca.

Rodno odgovorno budžetiranje se ne primjenjuje u Opštini Pljevlja.

b) Planiranje budžeta za NVO

Sredstva za projekte nevladinih organizacija koji se dodjeljuju putem javnog konkursa planiraju se na stavci: 43141 Transferi nevladinim organizacijama. Ova sredstva se odnose na dodjelu putem javnog poziva kako je i propisano Odlukom o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za NVO Odlukom o finansiranju projekata nevladinih organizacija ("Službeni list CG - Opštinski propisi", br. 3/2016 i 31/2017.) Organizacije civilnog društva ne učestvuju u planiranju ove stavke, već nju, bez konsultacija, predlaže Sekretarijat za društvene djelatnosti, na osnovu projekcije budžeta, raspoloživih sredstava i iznosa iz ranijih godina. NVO mogu učešćem na javnoj raspravi davati predloge za ovu stavku. Nijedna nevladina organizacija do sada nije dala primjedbe na ovu budžetsku stavku.

U okviru Sekretarijata za društvene djelatnosti, planiraju se sredstva za rad organizacija boraca NOR-a, na stavci 43142, shodno obavezi lokalne uprave propisanoj Zakonom o finansiranju Saveza udruženja boraca narodnooslobodilačkog rata Crne Gore („Sl. list RCG“, br. 34/91) i sredstva za rad Crvenog krsta, na stavci 43143 43168, shodno Zakonu o Crvenom krstu Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 28/06). Ove organizacije ne učestvuju u procesu planiranja budžeta, već iznos opredjeljuje Sekretarijat. Organizacije dostave plan, a Sekretarijat za finansije planira stavku u skladu sa mogućnostima.

Sekretarijat za društvene djelatnosti dodjeljuje sredstva na osnovu pojedinačnih zahtjeva NVO. Međutim, ova sredstva se ne planiraju na posebnoj stavci u budžetu kao sredstva koja će biti korištena za ovu namjenu - finansiranje na zahtjev NVO. Sredstva se planiraju na sljedećim budžetskim stavkama: 43189 - kulturni

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

amaterizam, 4199-11 - sredstva za programske aktivnosti, 43165 - socijalne inovacije, 43127 - lokalni plan za mlade, 43137 – program sporta OSI, 43138 - program rekreacije građana. NVO ne učestvuju u planiranju ovih stavki.

Odlukom o jednokratnim socijalnim pomoćima („Službeni list CG – opštinski propisi“, br. 21/13) propisana je i vrsta pomoći socio-humanitarnim organizacijama. Pravo na donaciju imaju socio-humanitarne organizacije koje se bave poboljšanjem položaja osoba sa invaliditetom, koje su registrovane na teritoriji opštine Pljevlja. Pod socio-humanitarnim organizacijama koje se bave poboljšanjem položaja osoba sa invaliditetom se smatraju nevladine organizacije čija je oblast djelovanja isključivo u okupljanju, organizovanju i pružanju pomoći osobama sa invaliditetom (udruženja slijepih, gluhih, paraplegičara, osoba i djece sa teškoćama i smetnjama u razvoju i sl). Ova sredstva se planiraju na kontu 43161 - transferi za jednokratne socijalne pomoći. NVO ne učestvuju u planiranju ove stavke.

4. Realizacija sredstava za NVO

- a) *Putem javnog konkursa*, na osnovu Odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama („Službeni list CG – opštinski propisi“, br.03/16) Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija ("Službeni list CG - Opštinski propisi", br. 3/2016 i 31/2017).
- b) *“Redovno finansiranje”* uključuje dvije nevladine organizacije: Crveni krst i "organizaciju boraca NOR - a». **Ove organizacije su prepoznate kao organizacije od posebnog značaja za opštinu u Odluci o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama, kao što je to slučaj recimo u Opštini Tivat.** Odlukom nije propisano da su ovo organizacije od javnog interesa. One se finansiraju na osnovu drugih sistemskih zakona: Zakonom o finansiranju Saveza udruženja boraca narodnooslobodilačkog rata Crne Gore („Sl. list RCG“, br. 34/91) Zakonu o Crvenom krstu Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 28/06);
- c) Finansiranje na zahtjev NVO: Sekretarijat za društvene djelatnosti dodjeljuje sredstva na osnovu pojedinačnih zahtjeva NVO. Sredstva su se u periodu 2013-2016. godina dodjeljivala iz stavki: 43189 - kulturni amaterizam, 4199-11 - sredstva za programske aktivnosti, 43165 - socijalne inovacije;
- d) Odlukom o jednokratnim socijalnim pomoćima („Službeni list CG – opštinski propisi“, br. 21/13) propisana je i vrsta pomoći socio-humanitarnim organizacijama. Pravo na donaciju imaju socio-humanitarne organizacije koje se bave poboljšanjem položaja osoba sa invaliditetom, koje su registrovane na teritoriji opštine Pljevlja. Sredstva se dodjeljuju sa stavke 4316 - transferi za jednokratne socijalne pomoći - jednokratne pomoći 43161.

a. Dodjela sredstava putem javnog konkursa:

- a) Dodjela sredstava iz budžeta Opštine Pljevlja, putem javnog konkursa sprovodi se na osnovu Odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama („Službeni list CG – opštinski propisi“, br.03/16) i Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija ("Službeni list CG - Opštinski propisi", br. 3/2016 i 31/2017.)

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Predmet odluke:

Ovom odlukom utvrđuju se uslovi, kriterijumi i postupak finansiranja projekata nevladinih organizacija iz budžeta Opštine Pljevlja, uslovi i postupak imenovanja Komisije za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama i druga pitanja od značaja za finansiranje projekata nevladinih organizacija.

Sredstva budžeta Opštine Pljevlja u iznosu od 0,1% do 0,2% tekućeg godišnjeg plana budžeta raspodjeljuju se nevladinim organizacijama koje su registrovane u Crnoj Gori, sa sjedištem u opštini Pljevlja za projekte koji se u potpunosti realizuju na teritoriji opštine Pljevlja.

U čl 3. Odluke, pod projektima podrazumijevaju se projekti iz oblasti socijalne i dječije zaštite, smanjenje siromaštva, društvena briga o djeci i mladima, pomoć starijim licima, zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava, razvoj civilnog društva i volonterizma, ostvarivanja prava lica sa invaliditetom, rodne ravnopravnosti, borbe protiv bolesti zavisnosti, borbe protiv korupcije, razvoja lokalne demokratije, zaštite životne sredine, kulture, poljoprivrede i ruralnog razvoja i drugih oblasti od posebnog interesa za opštinu Pljevlja, koje su predviđeni strateškim ili drugim programskim ili planskim aktima Opštine.

Utvrđivanje prioriteta:

Odlukom je predviđeno da predsjednik opštine na isteku tekuće za narednu godinu, posebnim aktom utvrdi prioritete oblasti od javnog interesa u kojima će se za tu godinu pružiti finansijska podrška za realizaciju projekata nevladinih organizacija. Predsjednik utvrđuje oblasti predviđene u čl 3. Odluke. Odluka se objavljuje na internet stranici Opštine.

Dakle, procedura utvrđivanja prioriteta koja uključuje analizu svih strateških akata, te organizovanje konsultacija sa NVO o predloženim prioritetima ne sprovodi se u Opštini Pljevlja.

Javni poziv i prateća dokumentacija:

Finansiranje projekata nevladinih organizacija vrši se na osnovu javnog konkursa za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama (u daljem tekstu: Konkurs), koji raspisuje Komisija za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama.

Konkurs se raspisuje u roku od 30 dana od dana usvajanja budžeta i objavljuje u Pljevaljskim novinama, putem veb - sajta Opštine, lokalnog javnog emitera i na drugi pogodan način.

Konkurs se može raspisati dva puta godišnje.

Javni poziv ne prate Smjernice za podnosioc predloga:

Javni poziv sadrži informacije o iznosu sredstava koji je na raspolaganju, oblastima koje će se finansirati, načinu dostavljanja aplikacije, dokumentaciji koja se podnosi uz projekat, detaljnom sadržaju projekta, roku za objavljivanje Odluke o dodjeli sredstava, podacima kontakt osobe za pitanja u vezi sa konkursom i upućivanje na internet stranicu Opštine na kojoj se nalaze tekst konkursa, prijavni obrasci, strateška dokumenta Opštine i Odluka o finansiranju nevladinih organizacija.

Sadržaj projekta, koji je dostupan na internet stranici Opštine Pljevlja, a koji ispunjavaju nevladine organizacije koje se prijavljuju na konkurs je sljedeći: *naziv organizacije, sa osnovnim podacima (sjedište, kontakt tel./fax, e-mail, broj zaposlenih, ciljevi organizacije, broj žiro-računa, PIB); naziv projekta; traženi iznos sredstava; naznaku da li se traže sredstva za projekat u cjelini ili samo dio projekta; trajanje projekta; prioriteta oblast projekta; opis povezanosti projekta sa javnim politikama (strategijama, akcionim planovima, zakonskim i podzakonskim aktima) u navedenoj oblasti koje je donijela Opština ili država; kratak sadržaj projekta; opis problema; ciljeve projekta; ciljne grupe; očekivane rezultate; detaljan opis aktivnosti projekta; plan implementacije aktivnosti; rok za realizaciju projekta; način praćenja i procjene uspješnosti realizacije projekta; održivost projekta; iskustvo organizacije u prethodno realizovanim projektima; budžet projekta i iznos sredstava za koji se konkuriše; iznos*

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

sopstvenih sredstava (učešća), kao i iznos sredstava koja su za isti projekat ili program odobrena od strane drugih donatora, ukoliko su takva sredstva odobrena; partneri u realizaciji projekta.

U sadržaju projekta nije predviđena matrica logičkog okvira, finansijski identifikacioni formular i lista za provjeru.

Komisija za dodjelu sredstava:

Komisija se imenuje nakon utvrđivanja prioriteta. Komisija ima predsjednika i šest članova. Predsjednik Komisije se imenuje iz reda potpredsjednika Opštine ili starješina organa lokalne uprave. Komisiju čine 2 predstavnika Opštine; 2 predstavnika nevladinih organizacija i 2 istaknuta stručnjaka iz oblasti utvrđenih prioriteta.

Član Komisije iz reda istaknutih stručnjaka, odnosno član Komisije iz reda nevladinih organizacija ne može biti javni funkcioner u smislu zakona kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa, lokalni službenik ili namještenik niti član organa upravljanja političke partije.

Član Komisije iz reda predstavnika Opštine ne može biti član nevladine organizacije.

Mandat komisije traje jednu godinu, odnosno do okončanja postupka po Konkursu za tu godinu.

Proces izbora predstavnika NVO u sastav Komisije započinje javnim pozivom koji objavljuje predsjednik opštine. Javni poziv sadrži uslove koje moraju ispunjavati nevladine organizacije za predlaganje kandidata, uslove koje moraju ispunjavati kandidati, dokumentaciju koja se prilaže uz prijedlog za kandidata, kao i rok i mjesto predaje dokumentacije. Iz jedne nevladine organizacije u Komisiju može biti imenovan samo jedan predstavnik, a takođe i nevladina organizacija može predložiti samo jednog kandidata za člana Komisije. Ako je predloženo više kandidata, predsjednik opštine će imenovati kandidate koji su predloženi od najvećeg broja nevladinih organizacija koje su dostavile potpunu dokumentaciju.

Članovi Komisije ne potpisuju izjave o nepristrasnosti i povjerljivosti.

Način ocjenjivanja projekata i kriterijumi:

Maksimalan iznos dodijeljenih sredstava za projekte koje podnese nevladina organizacija, ne može iznositi više od 20% od ukupnog iznosa predviđenog Budžetom Opštine za finansiranje projekata nevladinih organizacija. Komisija vrši raspodjelu sredstava na osnovu kriterijuma koji su propisani u Odluci. Kriterijumi se dijele na pozitivne i eliminatorne.

Pozitivni kriterijumi su:

- Vezanost projekta za oblasti naveden u odluci;
- Organizacija ima sopstveno osoblje;
- Prednost imaju organizacije, čiji projekat uključuje i angažovanje volontera;
- Jasan - logičan naziv projekta;
- Projekat realizacijom uključuje društveno marginalizovane grupe u društvenu zajednicu;
- Definisanost projekta u geografskom, socijalnom i kulturnom kontekstu;
- Ciljevi su specifični, dostižni, mjerljivi, realistični i vremenski određeni;
- Obrazloženje za realizaciju projekta zasnovano je na detaljnom prikupljanju podataka u pripremnoj fazi projekta i postoje dokazi o tome;

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

- U projektu (dio - uticaj na ciljnu grupu) očekivani rezultati projekta izraženi su kroz kvalitativne indikatore;
- Postojanje plana za nastavak i finansijski osnov projekta;
- Dio/ostatak sredstava za projekat, čiji je samo jedan segment kandidovan za finansiranje iz sredstava budžeta Opštine, finansira se iz drugih izvora sredstava;
- Samoodrživost projekta;
- Postojanje spoljne evaluacije;
- Podudarnost budžeta sa aktivnostima navedenim u njemu;
- Koherentnost kada je u pitanju vrsta predloženog projekta i drugih projekata na kojima je rađeno;
- Inovativni aspekt projekta;
- Jasna definicija ciljne grupe;
- Efikasnost;
- Kalendar aktivnosti sa što je moguće preciznije određenim rokovima za ostvarenje ciljeva (precizan vremenski pregled aktivnosti);
- Spremnost za saradnju sa drugim NVO, organima i institucijama javnog sektora;
- Partnerski odnos sa drugom NVO ili organom - institucijom iz javnog sektora u realizaciji projekta;
- Jasna raspodjela administrativnih odgovornosti (odgovorne osobe);
- Administrativni troškovi ne premašuju 30% ukupnog budžeta projekta;
- Sposobnost za upravljanje budžetom projekta - prethodno iskustvo sa budžetima projekata;
- Jasna definicija kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja o uticaju na ciljnu grupu.

Eliminatorni kriterijumi su:

- Nedostatak formalnih uslova za kandidovanje projekta (nepotpuna ili netačna dokumentacija, ukoliko se ne otklone nedostaci iz člana 8. ove odluke);
- Aktivnosti koje se ne sprovode u opštini Pljevlja;
- Projekat nije u oblasti propisanoj konkursom;
- Za projekat u cjelosti odobreno finansiranje iz drugih izvora finansiranja;
- Projektom se traže finansijska sredstva za kupovinu i raspodjelu humanitarne pomoći;
- Projekat se isključivo temelji na jednokratnoj izradi, pripremi i štampanju knjiga, brošura, biltena, časopisa i slično, osim ukoliko objava takvih publikacija nije dio nekog šireg projekta ili sveobuhvatnijih i kontinuiranih aktivnosti;
- U slučaju kada je svrha sticanje lične koristi članova organizacije;
- Projekat ima isključivo profitnu, odnosno komercijalnu svrhu.

Pozitivni kriterijumi su:

- Vezanost projekta ili programa za oblasti propisane Konkursom;
- Obrazloženje za realizaciju projekta zasnovano je na detaljnom prikupljanju podataka u pripremljenoj fazi projekta i postoje dokazi o tome;
- Ciljevi su specifični, dostići, mjerljivi, realistični i vremenski određeni;
- Jasna definicija ciljne grupe;
- Detaljno opisane aktivnosti projekta;
- Jasno definisana evaluacija i monitoring nad sprovođenjem projekta;

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

- Održivost projekta;
- Iskustvo organizacije u prethodno realizovanim projektima iz ove oblasti;
- Kalendar aktivnosti sa što je moguće preciznije određenim rokovima za ostvarenje ciljeva (precizan vremenski pregled aktivnosti);
- Detaljno razrađen budžet projekta;
- Usklađenost budžeta sa aktivnostima projekta;
- Dio/ostatak sredstava za projekat, čiji je samo jedan segment kandidovan za finansiranje iz sredstava budžeta Opštine, finansira se od strane drugih donatora;
- Partnerski odnos sa drugom nevladinom organizacijom ili organima i institucijama iz javnog sektora u realizaciji projekta.

Svaki član Komisije ocjenjuje projekat na individualnom obrascu, primjenjujući skalu od 0-10 za svaki od pozitivnih kriterijuma. Konačna ocjena projekta predstavlja zbir bodova svih članova Komisije podijeljen brojem članova Komisije (prosječna ocjena projekta).

Komisija u roku od 30 dana od dana otvaranja prijava utvrđuje rang listu projekata prema njihovoj konačnoj ocjeni. Rang lista sadrži naziv nevladine organizacije, naziv projekta i konačnu ocjenu projekta i objavljuje se na oglasnoj tabli i veb sajtu Opštine.

Komisija je dužna da donese Odluku o raspodjeli sredstava nevladinim organizacijama, u roku od 8 dana od dana utvrđivanja rang liste.

Odluka o raspodjeli sredstava sadrži:

- naziv nevladine organizacije kojoj su dodijeljena sredstva;
- podaci o odgovornom licu nevladine organizacije kojoj su dodijeljena sredstva;
- naziv projekta;
- konačnu ocjenu projekta;
- vrijeme realizacije projekta;
- iznos sredstava dodijeljenih od strane Komisije po svakom projektu pojedinačno;
- obrazloženje.

Odluka o raspodjeli sredstava dostavlja se učesnicima Konkursa, objavljuje u Pljevaljskim novinama, na veb-sajtu Opštine, preko lokalnog javnog emitera i na drugi pogodan način.

Na veb-sajtu Opštine objavljuju se i kratki opisi projekata, koji se finansiraju u tekućoj godini.

Izvještavanje:

Nevladina organizacija je dužna da Sekretarijatu za društvene djelatnosti podnese izvještaj o realizaciji projekta sa finansijskim izvještajem, odnosno računima o utrošku sredstava u roku od 30 dana po okončanju projekta.

Komisija nije izradila smjernice za periodično izvještavanje, niti formulare za periodične i finalne narativne i finansijske izvještaje. Nvladine organizacije podnose samo jedan izvještaj nakon realizacije projekta, na formatu koji je propisala Opština i koji se nalazi na internet stranici Opštine.

Monitoring realizacije sredstava:

Praćenje realizacije projekata vrši Sekretarijat za društvene djelatnosti terenskom kontrolom.

U postupku praćenja realizacije projekata Sekretarijat za društvene djelatnosti može zatražiti ispunjenje ugovorenih obaveza u primjerenom roku, jednostrano raskinuti ugovor ukoliko nevladina organizacija ne

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

izvršava ugovorene obaveze i tražiti povraćaj uplaćenih sredstava ako se odobrena sredstva ne koriste u skladu sa potpisanim ugovorom.

Monitoring projekata Rješenjem sekretara obavlja jedno lice, istovremeno član Komisije. U skladu sa rješenjem, imenovano lice treba da stupi u kontakt sa svim NVO koje su dobile sredstva po konkursu, dogovori način praćenja projekta, izvrši terensku kontrolu realizacije projektnih aktivnosti o čemu dostavlja izvještaj Sekretarijatu za društvene djelatnosti, te sačini Godišnji izvještaj o finansiranim projektima, realizovanim aktivnostima i njihovim efektima.

Dakle, komisija nema izrađen monitoring plan u kojem učestvuju svi članovi Komisije, već monitoring sprovodi jedno lice, na osnovu jedne metode - terenska posjeta. Isto lice sačinjava i Godišnji izvještaj o sprovedenim projektima i njihovim efektima.

5. Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016

Godina	Budžet (plan)	Budžet (izvršenje)	Javni konkurs (konto 4314 Transferi nevladinim organizacijama)	Direktno finansiranje (konto 4314 Transferi nevladinim organizacijama)	Na zahtjev NVO	Ukupno za NVO	% od ukupnog budžeta opštine za NVO
2013	16,773.760	11,864.629	100.00	17,368.00	12,018.00	29,487.00	0.2%
2014	17,697.300	9,541.217	7,266.00	26,292.00	9,620.00	42,819.00	0.4%
2015	18,531.161	10,679.042	0.00	31,502.00	14,664.00	45,167.00	0.4%
2016	19,260.865	10,237.346	0.00	22,437.00	17,561.00	39,998.00	0.4%

U tabeli se nalazi pregled izdvajanja iz budžeta lokalne samouprave Pljevlja za nevladine organizacije, u periodu od 2013-2016. godina, po kategorijama.

U koloni „budžet (plan)“, nalazi se podatak o planiranom budžetu u opštini za svaku godinu, dok je u koloni „budžet izvršenje“, realizovani, odnosno izvršeni budžet. U koloni „javni konkurs“ nalazi se iznos sredstava koji se svake godine dodjeljivao za projekte NVO putem javnog konkursa. **Raspodjela sredstava NVO se izvrši u godini u kojoj se sredstva raspodjeljuju, dok za isplatu istih nije slučaj. Dešava se da se dio isplati u istoj, a dio sredstava prenese kao dug u narednu godinu.**

Naredna kolona „direktno finansiranje“ sadrži podatke o iznosima koji su se na godišnjem nivou izdvajali za organizacije sa posebnim statusom u opštini, dok su podaci o iznosima koji su dodijeljeni na osnovu zahtjeva NVO u koloni „na zahtjev NVO“.

U koloni „ukupno izvršenje“ nalaze se podaci o ukupnom iznosu koji se za NVO dodjeljivao na godišnjem nivou, koji uključuje sve tri kategorije - na osnovu javnog konkursa, direktno finansiranje i na zahtjev NVO: Odnos izdvajanja za NVO u procentima u odnosu na izvršeni budžet nalazi se u poslednjoj koloni.

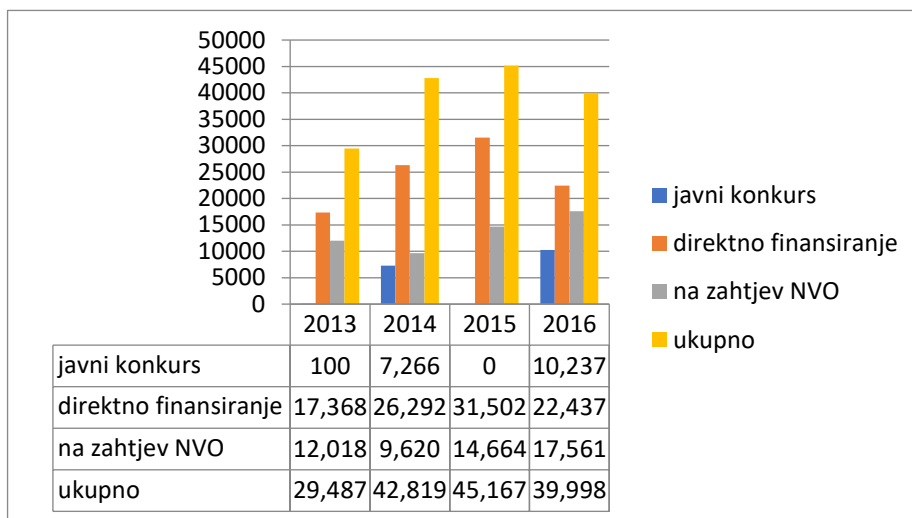
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 2

Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016

Javni konkurs

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	4314	Transferi nevladinim organizacijama	100.00	Odluka o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama
2014	4314	Transferi nevladinim organizacijama	7,266.00	Iz 2013
2015	4314	Transferi nevladinim organizacijama	0.00	Nije bilo konkursa
2016	4314	Transferi nevladinim organizacijama	0.00	Isplaćeno u 2017

Broj projekata podržanih na javnom konkursu 2013-2016

U tabeli je ukupan broj projekata NVO, podržanih putem javnog konkursa u periodu 2013-2016. godine

Godina	Broj projekata
2013	24
2014	-
2015	-
2016	8

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 3

Pregled izdvajanja po javnom konkursu 2013-2016

Prema Odluci o raspodjeli sredstava u 2012. godini odobreno je 17,000.00 €. Dio sredstava je isplaćen u 2012, a dio u 2013. godini.

Prema Odluci o raspodjeli sredstava za 2013. godinu odobreno 16,948.16 €. Dio sredstava je isplaćen u 2014, a dio u 2014. godini.

U 2014. i 2015. godini nije raspisivan Konkurs.

Prema Odluci o raspodjeli sredstava za 2016. godinu odobreno je 5,696,00 €. Sredstava su isplaćena u 2017. godini.

Direktno finansiranje

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	43142, 43143	Udruženje boraca NOR-a Crveni krst Crne Gore	17.368,00€	Zakonom o finansiranju Saveza udruženja boraca narodnooslobodilačkog rata Crne Gore („Sl. list RCG“, br. 34/91) Zakonu o Crvenom krstu Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 28/06);
2014	43142, 43143	Udruženje boraca NOR-a Crveni krst Crne Gore i Sigurna ženska kuća	26.292,00€	Zakonom o finansiranju Saveza udruženja boraca narodnooslobodilačkog rata Crne Gore („Sl. list RCG“, br. 34/91) Zakonu o Crvenom krstu Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 28/06);
2015	43142, 43143	Udruženje boraca NOR-a Crveni krst Crne Gore	31.502,00€	Zakonom o finansiranju Saveza udruženja boraca narodnooslobodilačkog rata Crne Gore („Sl. list RCG“, br. 34/91) Zakonu o Crvenom krstu Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 28/06);
2016	43142, 43143	Udruženje boraca NOR-a Crveni krst Crne Gore	22.437,00€	Zakonom o finansiranju Saveza udruženja boraca narodnooslobodilačkog rata Crne Gore („Sl. list RCG“, br. 34/91) Zakonu o Crvenom krstu Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 28/06);

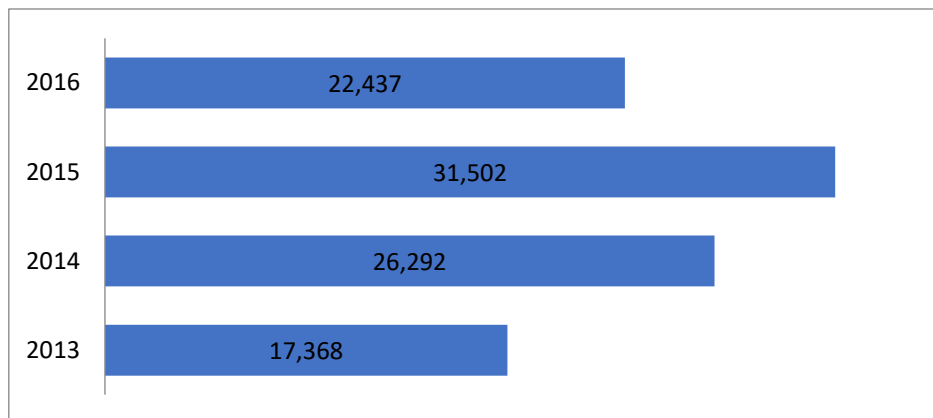
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 4

Direktno finansiranje NVO u periodu 2013-2016

Finansiranje na zahtjev NVO

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	43189, 4199-11, 43165, 43127	Kulturni amaterizam, Sredstva za programске aktivnosti, Socijalne inovacije, Lokalni plan za mlade	12.018€	Nema procedure
2014	43189, 4199-11, 43165, 4312, 43137, 43138	Kulturni amaterizam, Sredstva za programске aktivnosti, Socijalne inovacije, Lokalni plan za mlade, sport OSI, rekreacija	9.620€	
2015	43189, 4199-11, 43165, 4312, 43137, 43138	Kulturni amaterizam, Sredstva za programске aktivnosti, Socijalne inovacije, Lokalni plan za mlade, sport OSI, rekreacija	14.664€	
2016	43189, 4199-11, 43165, 4312, 43137, 43138	Kulturni amaterizam, Sredstva za programске aktivnosti, Socijalne inovacije, Lokalni plan za mlade, sport OSI, rekreacija	17.561€	

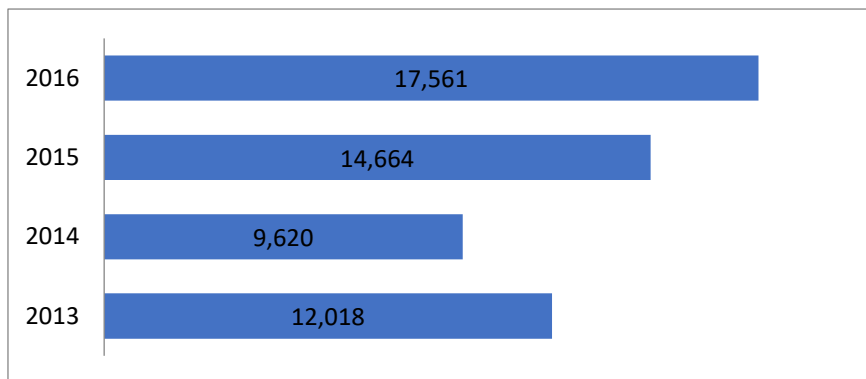
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 5

Finansiranje na zahtjev NVO u periodu 2013-2016

6. Finansiranje projekata NVO u Opštini Pljevlja u odnosu na domaće zakonodavstvo i LOD metodologiju

U nastavku je analiza postojećeg sistema finansiranja projekata NVO u opštini Pljevlja u odnosu na LOD metodologiju i domaće zakonodavstvo koje čine Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama, i dva podzakonska akta: Uredba o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u projektima od javnog interesa (u daljem tekstu Uredba) i Pravilnik o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija (u daljem tekstu Pravilnik).

Prvi korak: Analiza postojećih problema i određivanje prioriteta	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o NVO	Opština Pljevlja
1.1 Određivanje prioriteta u lokalnoj zajednici i analiza strateških razvojnih dokumenata 1.2 Određivanje prioriteta oblasti	Zakon predviđa da se prioritete utvrđuju za svaku godinu, od strane svih ministarstava a na osnovu sektorskih analiza. Sektorske analize jesu analize strateskih i drugih dokumenata. Sektorske analize daju se na konsultacije NVO, nakon kojih se predlažu prioritetne oblasti. Stoga je ova procedura identična procedure utvrđivanja prioriteta u LOD metodologiji.	Odlukom je predviđeno da predsjednik opštine na isteku tekuće za narednu godinu, posebnim aktom utvrdi prioritetne oblasti od javnog interesa u kojima će se za tu godinu pružiti finansijska podrška za realizaciju projekata nevladinih organizacija. Dakle, procedura utvrđivanja prioriteta koja uključuje analizu svih strateških dokumenata, te organizovanje konsultacija sa NVO o predloženim prioritetima ne sprovodi se u Opštini. Na ovaj način ova praksa nije u skladu sa LOD-om i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o NVO.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Drugi korak LOD	Pravilnik	Opština Pljevlja
<p>1.2 Izrada i priprema javnog poziva:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) formular oglasa za novine b) uputstva za objavljivanje oglasa c) formulari za evidentiranje izdate i primljene dokumentacije d) prijem projektnih prijedloga i potvrde prijema 	<p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje sadržaj javnog poziva</p>	<p>U skladu sa LOD-om i Pravilnikom, Opština objavljuje javni poziv na internet stranici i u jednom od medija na području opštine.</p> <p>Kao što se predlaže u LOD metodologiji, konkurs u Opštini Pljevlja traje 30 dana.</p> <p>U skladu sa LOD-om, projektna dokumentacija se objavljuje na internet stranici Opštine odakle sve organizacije i preuzimaju dokumentaciju.</p> <p>U arhivi Opštine vrši se prijem dokumentacije i vodi evidencija.</p>
<p>2.2 Priprema dokumenata za podnošenje prijedloga projekata (aplikacioni set za nevladine organizacije)</p> <ul style="list-style-type: none"> a) smjernice za podnosioc prijedloga i kriterijumi za odabir b) projektni prijedlog c) pregled budžeta i plan potrošnje d) logička matrica e) plan aktivnosti i promocije f) administrativni podaci o podnosiocu prijedloga g) finansijski identifikacioni formular h) izjava o istinitosti podataka i) lista za provjeru j) dodatna dokumentacija 	<p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje sadržaj projekta</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje formu budžeta</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje plan aktivnosti</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje obrazac koji sadrži administrativne podatke</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje dokumentaciju koju NVO treba da podnesu prilikom apliciranja</p>	<p>Opština ne propisuje Smjernice za podnosioc predloga, kako preporučuje LOD i podzakonska akta.</p> <p>Projektni prijedlog, odnosno aplikaciona forma za NVO, objavljuje se na veb-sajtu Opštine.</p> <p>Pregled budžeta i plan potrošnje takođe se objavljuje na veb-sajtu Opštine.</p> <p>Opština ne objavljuje formu logičke matrice projekta, na način kako to predlaže LOD metodologija.</p> <p>Aplikaciona forma Opštine sadrži plan aktivnosti ali ne i promocije.</p> <p>Ovi podaci nalaze se na posebnom obrascu koji ispunjava svaka organizacija.</p> <p>Opština nema poseban formular za popunjavanje finansijskih podataka o aplikantu, već se podatak o žiro računu nalazi u aplikaciji podnosioca.</p> <p>Opština ne predviđa potpisivanje izjave za aplikanta, kojom podnosilac projekta pod materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje tačnost podataka.</p> <p>Opština ne predviđa listu provjere, kojom podnosilac, na kraju procesa dodatno provjerava jesu li svi neophodni dokumenti uvršteni u aplikaciju.</p> <p>Opština u konkursu predviđa dodatnu dokumentaciju koju aplikant treba da podnese.</p>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Treći korak LOD	Izmjene i dopune Zakona o NVO, Pravilnik i Uredba	Opština Pljevlja
3.1 Uspostavljanje komisije za ocjenu projekata	Zakon predlaže sastav Komisije na sljedeći način: predsjednik i dva člana od čega su predsjednik i jedan član predstavnici državnog organa a drugi predstavnik NVO iz oblasti koja je utvrđena kao prioritarna.	Opština prati LOD metodologiju na način što je sastav komisije međusektorski - čine ga predstavnici javnog, nevladinog sektora i građani. Kada je u pitanju izbor predstavnika NVO u Komisiji, LOD metodologija preporučuje da ga biraju same NVO. Opština prati ovu praksu i ima detaljno razrađenu proceduru za izbor predstavnika NVO. <i>Ipak, članovi Komisije ne potpisuju izjavu o konfliktu interesa, niti izjavu o tajnosti i povjerljivosti podataka.</i>
3.2 Ocjenjivanje prijedloga projekata a) smjernice za rad komisije za ocjenu projekata b) individualni formular za ocjenu projekata c) zbirni formular za ocjenu projekata d) zapisnik o radu komisije e) objavljivanje rezultata f) žalbeni postupak g) potpisivanje ugovora o finansiranju NVO	i) doprinos prijavljenog projekta, odnosno programa ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti; j) kvalitet prijavljenog projekta, odnosno programa; k) kapacitet nevladine organizacije da realizuje prijavljeni projekat, odnosno program; l) transparentnost rada nevladine organizacije. Način bodovanja opisanih kriterijuma detaljno je definisan Uredbom. Zakon propisuje da se odluka objavljuje na internet stranici organa i dostavlja svim učesnicima Uredba predviđa sadržaj ugovora.	<i>Opštinska odluka nema propisane kriterijume na način kako to predviđa zakon.</i> <i>Opština nema razvijene Smjernice za rad Komisije za ocjenu projekata.</i> <u>Opština predviđa individualno ocjenjivanje u propisanom formularu.</u> <i>Opština predviđa utvrđivanje rang liste</i> <i>Komisija vodi zapisnike o radu, koji nisu dostupni na veb-sajtu.</i> Odluka se, u skladu sa LOD-om i Zakonom, objavljuje na veb-sajtu Opštine i dostavlja svim učesnicima. Protiv odluke o dodjeli sredstava, nevladina organizacija može pokrenuti upravni spor, ili izjaviti žalbu glavnom administratoru. Opština predviđa potpisivanje pojedinačnih ugovora o finansiranju projekata NVO koji su podržani.

Četvrti korak LOD	Izmjene i dopune Zakona o NVO, Pravilnik i Uredba	Opština Pljevlja
4.1 Izvještavanje o sprovođenju projekata: a) Smjernice za periodično	Uredba propisuje sadržaj finalnih izvještaja	<i>Opština nije razvila Smjernice za periodično izvještavanje za NVO.</i> <i>Opština nije propisala formulare za periodično i finalno narativno i finansijsko izvještavanje.</i>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

<p>izvještavanje o napretku</p> <p>b) Periodični narativni izvještaj</p> <p>c) Periodični finansijski izvještaj</p> <p>d) Finalni narativni izvještaj</p> <p>e) Finalni finansijski izvještaj</p>		<p>U Pljevljima je predviđeno podnošenje jednog godišnjeg finansijskog i narativnog izvještaja od strane nevladinih organizacija.</p>
<p>4.2 Promocija projekata, projektnih rezultata i donator.</p>		<p><i>Aplikaciona forma Opštine, kao i forme izvještavanja koje NVO dostavljaju ne prepoznaju posebno izdvojene promotivne aktivnosti projekta koje promovišu donatora.</i></p>

Peti korak LOD	Izmjene i dopune Zakona o NVO, Pravilnik I Uredba	Opština Pljevlja
<p>Praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta:</p> <p>a) uspostavljanje komisije za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta</p> <p>b) smjernice za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta</p> <p>c) izvještaj o praćenju i nadzoru nad sprovođenjem projekta</p>		<p>Opština ne uspostavlja posebnu komisiju za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta, kako to preporučuje LOD metodologija. Komisija sprovodi monitoring na način da samo jedno lice rješenjem nadležnog Sekretara sprovodi monitoring projekata, na osnovu jedne metode - terenske kontrole i o tome sačinjava izvještaj.</p> <p><i>Proces monitoring nije usaglašen sa LOD metodologijom.</i></p>
<p>Analiza uspješnosti i rezultata javnog poziva i priprema smjernica za novi poziv</p>	<p>Uredba propisuje sačinjavanje izvještaja o finansiranju projekata, odnosno programa i uspješnosti njihove realizacije</p>	<p>Takođe, lice koje sprovodi monitoring priprema i Godišnji izvještaj o realizaciji i efektima projekta.</p>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

7. Preporuke za unapređenje sistema finansiranja projekata NVO u Opštini Pljevlja u skladu sa principima LOD metodologije i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i podzakonskim aktima

U julu 2017. godine, usvojen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama** ("Sl. List Crne Gore", br. 037/17), kojim je uspostavljen novi model finansiranja projekata NVO iz državnog budžeta. Primjena novog modela finansiranja otpočinje 1. januara 2018. godine.

Nova rješenja donose novine u ovoj oblasti u dva pravca: definisanje izvora sredstava i procedure planiranja i dodjele sredstava za projekte NVO.

Usvojenim izmjenama utvrđen je procenat sredstava iz tekućeg državnog budžeta koji se na godišnjem nivou opredjeljuje za projekte NVO. Taj procenat iznosi - ne manje od 0.3% za projekte NVO, 0.1% za projekte i programe organizacija osoba sa invaliditetom i 0.1% za kofinansiranje i međufinansiranje projekata NVO.

Takođe, usvojena je i **Uredba o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u projektima od javnog interesa**. Ovom uredbom propisuju se mjerila i način bodovanja projekata, odnosno programa u prioritetnim oblastima od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije, način sačinjavanja liste nezavisnih procjenjivača i visina naknade za njihov rad, bliža sadržina ugovora o načinu isplate i korišćenja sredstava, izvještavanju i nadzoru nad realizacijom projekata, odnosno programa za koji su dodijeljena sredstva nevladinim organizacijama, kao i bliži način sačinjavanja izvještaja o finansiranju projekata, odnosno programa nevladinih organizacija.

Pored Uredbe, donesen je i **Pravilnik o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i izgledu i sadržaju prijave na javni konkurs**. Pravilnik propisuje sadržaj javnog konkursa, prijave, projekta, kao i dokumentaciju koju organizacija podnosi na konkurs.

Očekuje se da će opštine svoje lokalne propise koji regulišu finansiranje projekata nevladinih organizacija uskladiti sa izmjenama zakona. To znači da će opštine takođe ići u pravcu uspostavljanja naprednijih procedura kako za programiranje sredstava, usklađenosti sa lokalnim prioritetima, uključivanje NVO u procese programiranja i odlučivanja i svakako veću transparentnost u procesu.

S obzirom na to da novi koncept finansiranja počinje da se primjenjuje 1. januara 2018. godine, preporuka je da lokalne samouprave do tada izmijene svoje lokalne propise i usklade ih sa rješenjima na nacionalnom nivou. LOD metodologija, koja takođe u velikoj mjeri prati dobre prakse EU u ovom kontekstu, komplementarna je u značajnom obimu sa izmjenama u zakonu.

a. Planiranje sredstava za NVO

Radi uključivanja NVO u proces planiranja sredstava za projekte, a u fazi izrade nacrtu budžeta, potrebno je, u novoj Odluci o finansiranju projekata nevladinih organizacija, definisati proces programiranja, odnosno utvrđivanja prioriteta za finansiranje, koji obezbjeđuje konsultacije sa NVO u ovoj fazi. Detaljni predlog ovog rješenja predložen je u nastavku.

Pravni okvir:

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Pravna regulativa koju je potrebno izmijeniti, radi usklađivanja sa Izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i LOD metodologijom, odnosi se na usvajanje nove Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija.

Odluka treba da sadrži:

Utvrđivanje procenta za finansiranje projekata NVO iz tekućeg budžeta lokalne samouprave, u iznosu od najmanje 0.5%. Utvrđeni procenat usvojen je i na nacionalnom nivou, pa je ovo pristup koji treba uvesti i od strane lokalnih samouprava. Utvrđivanjem procenta od tekućeg budžeta uvodi se veća sigurnost da će se projekti NVO podržavati svake godine u kontinuitetu i u iznosima koji zaista obezbjeđuju efikasnu realizaciju lokalnih javnih politika. Na ovaj način, sredstva za projekte NVO neće zavisiti od političkih prilika, personalnih rješenja u opštini i varirati nekad i drastično, te tako ugrožavati rad i djelovanje brojnih organizacija.

Utvrđivanje prioriteta za finansiranje treba da započne analizom svih ključnih akata za razvoj zajednice. Analiza podrazumijeva definisanje prioriteta za razvoj opštine u određenoj godini, koji proizilaze iz ključnih strateških i drugih dokumenata, a u okviru kojih opština objektivno predviđa mogućnost saradnje sa nevladinim organizacijama. Takođe, sastavni dio dokumentacije treba da bude i Izvještaj o evaluaciji projekata podržanih u prethodnoj godini. Analizu sprovodi sekretarijat nadležan za raspisivanje konkursa za NVO, u saradnji sa drugim sekretarijama koji iz strateških dokumenata predlažu oblasti iz svojih resora. Nakon izrade analize, predvidjeti proces konsultovanja sa nevladinim, privatnim sektorom i građanima, koji treba da rezultira konkretnim predlozima za unapređenje liste prioriteta. Nevladine organizacije imaju posebnu ulogu u ovom procesu, jer one treba da prepoznaju, u skladu sa svojim kapacitetima i mogućnostima, oblasti u kojima konkretno, putem projekata, mogu doprinijeti realizaciji ciljeva zapisanih u strateškim dokumentima opštine. Ovaj proces treba da bude realizovan uoči izrade nacrtu budžeta. Na ovaj način NVO se uključuju u proces programiranja sredstava za projekte, prije izrade nacrtu budžeta.

Komisija za dodjelu sredstava – potrebno je usaglasiti sastav i nadležnosti Komisije sa Izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama. Tako, Komisiju treba da čine predsjednik i dva člana, od čega su predsjednik i jedan član predstavnici lokalne samouprave a drugi član predstavnik NVO. Procedura izbora predstavnika NVO je adekvatno uređena postojećom Odlukom, tako da ovo rješenje treba zadržati.

Eskterni evaluator - U skladu sa Zakonom, treba propisati angažovanje eksternih evaluatora za ocjenu projekata. Kada je u pitanju angažovanje eksternog evaluatora, radi obezbjeđivanja nepristrasnog ocjenjivanja kvaliteta projekta, potrebno je propisati proceduru izbora ovih lica. Proceduru izbora treba usaglasiti sa rješnjima iz Uredbe, koja propisuje način angažovanja eksternih evaluatora.

Nadležnost Komisije ogleda se u nadziranju zakonitosti procesa i donošenju konačne odluke, ali kvalitet projekta treba da ocjenjuju nezavisni evaluatori. Tako će Komisija, na osnovu rang liste ocijenjenih projekata, koju podnesu evaluatori, donositi odluku o finansiranju, u skladu sa prioriternim oblastima i raspoloživim iznosom sredstava.

Kriterijumi za dodjelu sredstava i bodovanje: potrebno je usaglasiti kriterijume za dodjelu sredstava i način bodovanja sa kriterijumima koje propisuje Zakon i dalje razrađuje Uredba.

Dakle, Zakon propisuje 4 ključna kriterijuma za dodjelu sredstava:

- 1) doprinos ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti;
- 2) kvalitet projekta, odnosno programa;

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

3) kapacitet nevladine organizacije da realizuje projekat, odnosno program i

4) transparentnost rada nevladine organizacije.

Uredbom su propisani bodovi za svaki od kriterijuma, i detaljno obrazloženje svakog od njih.

Konflikt interesa i nepristrasnost: Odlukom je potrebno predvidjeti da članovi Komisije potpisuju izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka.

Izveštavanje: Odlukom je potrebno propisati obavezu NVO za periodično i finalno narativno i finansijsko izveštavanje.

Monitoring projekata: Odlukom je potrebno propisati obavezu praćenja projekata od strane članova Komisije kao i objavljivanje izvještaja Komisije o sprovedenom monitoringu projekata.

Evaluacija projekata: Odlukom je potrebno propisati mogućnost angažovanja eksternog evaluatora za procjenu uspjehnosti realizacije projekata, odnosno javnog konkursa.

Organizacije od posebnog značaja za opštinu:

Organizacije koje imaju poseban status utvrđuju se posebnim aktom kojeg donosi Skupština opštine, a na osnovu posebno utvrđenih kriterijuma. Sredstva za projekte organizacija sa posebnim statusom opredjeljuju se iz druge budžetske stavke, van predviđenih 0.5% sredstava za projekte NVO.

Finansiranje NVO na osnovu zahtjeva:

Potrebno je donijeti Pravilnik o postupanju u odnosu na zahtjev NVO za finansiranjem koji se uglavnom podnosi predsjedniku opštine. Sredstva za ovu namjenu treba planirati van budžetskih linija koje se odnose na finansiranje projekata NVO putem javnog konkursa, kao i organizacija sa posebnim statusom.

Obrasci:

Radi adekvatne primjene nove Odluke i principa i prakse LOD metodologije, kao i usaglašenosti sa Zakonom i podzakonskim aktima, potrebno je izraditi sljedeće obrasce:

- Smjernice za aplikante
- Usaglasiti javni poziv sa sadržajem javnog poziva koji je propisan Pravilnikom
- Usaglasiti sadržaj projekta sa sadržajem propisanim Pravilnikom
- Usaglasiti dodatnu dokumentaciju sa dokumentacijom predloženom u Pravilniku
- Formular izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka članova Komisije
- Formulari za periodično i finalno narativno i finansijsko izveštavanje NVO
- Sadržaj finalnog izvještaja usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom
- Sadržaj ugovora sa NVO usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom
- Formulari izvještaja o monitoringu

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

b. Plan aktivnosti

Mjera	Nadležnost	Rok
Izraditi Predlog Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija	Sekretarijat za društvene djelatnosti (uz podršku ReLOaD projekta)	Prvi kvartal 2018.
Izraditi Odluku o finansiranju organizacija sa posebnim statusom	Sekretarijat za društvene djelatnosti	Prvi kvartal 2018.
Izraditi Pravilnik o postupanju na zahtjev NVO	Kabinet Predsjednika opštine	Prvi kvartal 2018.
<p>Izraditi sledeće obrasce u skladu sa Odlukom i LOD metodologijom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izraditi Smjernice za aplikante - Usaglasiti javni poziv sa sadržajem javnog poziva koji je propisan Pravilnikom - Usaglasiti sadržaj projekta sa sadržajem propisanim Pravilnikom - Usaglasiti dodatnu dokumentaciju sa dokumentacijom predloženom u pravilniku - Formular izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka članova Komisije - Formulari za periodično i finalno narativno i finansijsko izveštavanje NVO - Izraditi finalni izveštaj i usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom - Sadržaj ugovora sa NVO usaglasiti sa sadržajem propisanim Ugovorom - Formulari izveštaja o monitoringu 	Sekretarijat za društvene djelatnosti, Komisija za dodjelu sredstava (uz podršku ReLOaD projekta)	Prvi kvartal 2018.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

OPŠTINA TIVAT

1. Opšti podaci o opštini

Tivat se nalazi u primorskom regionu Crne Gore, u centralnom dijelu Bokokotorskog zaliva, na jugozapadnim padinama brda Vrmac (765m). Nasuprot se proteže tivatski zaliv koji ujedno predstavlja i najveći od četiri zaliva u Boki Kotorskoj.

Teritorijalno najmanja opština u Crnoj Gori, Tivat zahvata površinu od 46 km², od kojih oko 5 km² izlazi na otvoreno more. Prema popisu iz 2011. godine Tivat broji oko 14 000 stanovnika. Nalazi se na 42°26' sjeverne geografske širine i 18°42' istočne geografske dužine.

Danas je Tivat moderan grad orijentisan na razvoj turizma. Svojim položajem u Bokokotorskom zalivu, uvalama, sa poluostrvom Prevlaka i ostrvom Sveti Marko, poznatom plažom Pržna, marinom Porto Montenegro, Tivat je upisan u turističke karte kao atraktivna turistička destinacija.

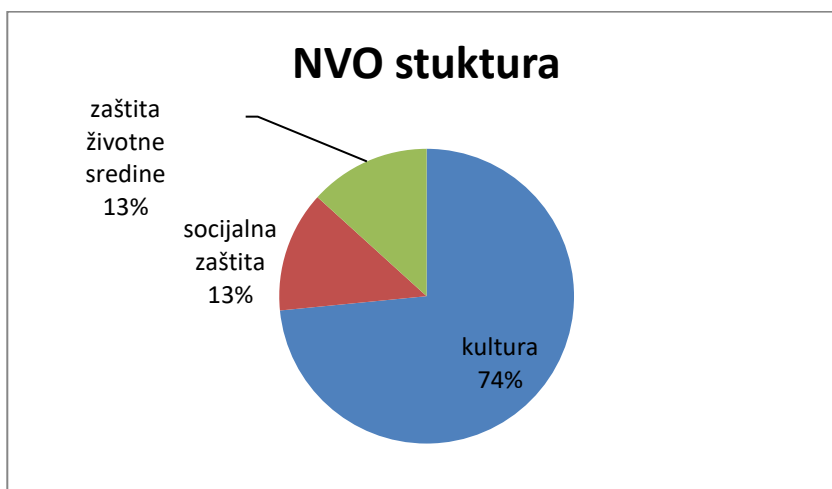
2. Civilno društvo i saradnja sa Opštinom

Prema podacima iz zvaničnog Registra nevladinih organizacija, koji vodi Ministarstvo javne uprave, na teritoriji Opštine Tivat registrovano je 125 nevladinih organizacija (u daljem tekstu: NVO). Opština Tivat vodi evidenciju nevladinih organizacija, koji se nalazi na internet stranici opštine. U ovoj evidenciji, nalaze se podaci o 72 NVO. Podaci obuhvataju: naziv organizacije, kontakt osobu, telefon i email adresu. Ipak, ovo nije zvanična baza podataka opštine.

Najveći broj organizacija u Opštini Tivat djeluje u oblasti očuvanja kulture i tradicije (oko 70%), dok preostali broj djeluje u oblastima socijalne i dječije zaštite i očuvanja životne sredine (Dijagram 1).

Dijagram 1

Struktura NVO po oblastima

U Opštini Tivat ne postoji formalno udruženje koje okuplja sve NVO u opštini.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Opština Tivat ima razvijene pravne i institucionalne mehanizme za saradnju sa nevladinim organizacijama.

d) Pravni mehanizmi saradnje

Pravni osnov za saradnju lokalnih samouprava sa nevladinim organizacijama definisan je u *Zakonu o lokalnoj samoupravi*, u članu 116 ("Sl. list RCG", br. 42/03, 28/04, 75/05, 13/06, "Sl. list Crne Gore", br. 88/09, 03/10 i 38/12).

Zakon predviđa 6 oblika saradnje u dva sektora:

- 1) informisanje o svim pitanjima značajnim za nevladin sektor;
- 2) konsultovanje nevladinog sektora o programima razvoja lokalne samouprave i nacrtima opštih akata koje donosi skupština;
- 3) omogućavanje učešća u radu radnih grupa za pripremu normativnih akata ili izradu projekata i programa;
- 4) organizovanje zajedničkih javnih rasprava, okruglih stolova, seminara i sl.;
- 5) finansiranje projekata nevladinih organizacija od interesa za lokalno stanovništvo, pod uslovima i po postupku propisanim opštim aktom opštine;
- 6) obezbjeđivanje uslova za rad nevladinih organizacija, u skladu sa mogućnostima lokalne samouprave.

Statut opštine Tivat predviđa da organi lokalne samouprave sarađuju sa nevladinim organizacijama na način da se radne verzije, nacrti i predlozi opštih akata, planova i programa razvoja i izvještaja o radu organa i javnih službi blagovremeno učine dostupnim nevladinim organizacijama putem internet prezentacije, upoznavanjem sa sadržajem, uvidom u materijal kod nadležnog organa i na drugi način.

Takođe, propisano je omogućavanje predstavniku nevladine organizacije da učestvuje u radu Skupštine po određenom pitanju za koje nevladina organizacija iskaže interes, bez prava odlučivanja (prazna stolica).

Statutom je propisana obaveza da Predsjednik Skupštine opštine najmanje jedan put godišnje organizuje radni sastanak predsjednika klubova odbornika i predstavnika nevladinih organizacija u cilju unapređenja dalje saradnje, kao i da Predsjednik opštine najmanje jedan put godišnje organizuje radni sastanak glavnog administratora, stariješina organa i javnih službi i predstavnika nevladinog sektora u cilju razmatranja dostignutog stepena i unapređenja dalje saradnje.

Na osnovu *Poslovnika Skupštine Opštine Tivat* ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 021/11 od 11.07.2011) predstavnici nevladinih organizacija mogu uzeti učešće u radu sjednice lokalnog parlamenta, i iznijeti mišljenje o tačkama dnevnog reda, bez prava glasa - tzv. "slobodna stolica". Predstavnik nevladine organizacije koji učestvuje u radu sjednice Skupštine, u odnosu na predloženi dnevni red, može podnositi prijedloge i mišljenja najkasnije 2 dana prije dana održavanja sjednice Skupštine. U radu lokalnog parlamenta u 2016. godini u skladu sa Poslovnikom učestvovali su predstavnici 3 NVO, u više navrata.

e) Institucionalni mehanizmi saradnje

Savjet za saradnju lokalne samouprave i nevladinih organizacija je radno tijelo Skupštine Opštine Tivat. Savjet je formiran na osnovu Odluke o Savjetu za saradnju lokalne samouprave i nevladinih organizacija (Sl.list CG-opštinski propisi", br.246/13). Savjet ima 7 članova. Predsjednik Savjeta je Predsjednik Skupštine Opštine Tivat, a ostali članovi su 3 predstavnika nevladinih organizacija i 3 predstavnika opštine. Savjet za saradnju lokalne samouprave i nevladinih organizacija razmatra pitanja saradnje i odnosa sa nevladinim organizacijama, predlaže Skupštini i nadležnim organima mjere za razrješavanje spornih pitanja i unapređenje saradnje.

Savjet se ne sastaje redovno, i o radu ovog tijela nijesu dostupni zapisnici sa sjednica.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

U opštini postoji sistematizovano radno mjesto samostalnog savjetnika za NVO. Opis posla ove pozicije odnosi se na: poslove vezane za saradnju sa nevladinim organizacijama; poslove vezane za postupak raspodjele sredstava nevladinim organizacijama po konkursu za raspodjelu, realizaciju odobrenih projekata i sredstava, pripremu informacija o realizaciji raspodjele sredstava za NVO, pripremu informativnih i drugih stručnih materijala i akata iz svoje nadležnosti.

Strateško planiranje

Opština Tivat je 2012. godine donijela Strateški plan opštine Tivat za period 2012-2016.

U izradi dokumenta nisu učestvovali predstavnici nevladinog sektora. Ovaj dokument ne prepoznaje saradnju sa civilnim društvom kroz strateške ciljeve ili aktivnosti.

Predstavnici nevladinih organizacija učestvuju u radu radnih grupa za izradu strateških dokumenata i akcionih planova. Predstavnici NVO su u prethodnom periodu učestvovali u izradi sljedećih dokumenata: **Lokalni plan akcije za mlade u Tivtu (2013-2014.)**, **Lokalni plan za postizanje rodne ravnopravnosti u Opštini Tivat (2013-2017.)**, **Lokalni plan za razvoj usluga socijalne zaštite (2015-2019.)**, **Lokalni plan zaštite životne sredine (2017-2021.)**, **Lokalni plan za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana za period 2017-2021. godine u Opštini Tivat.**

Procedura izbora predstavnika NVO u radne grupe koje obrazuju organi lokalne samouprave nije pravno regulisana.

Plan rodne ravnopravnosti:

Opština ima usvojen Akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti. U izradi dokumenta učestvovali su predstavnici 5 NVO: NVO "Evropski dom", NVO "Udruženje Egipćana", NVO "Pravi put", NVO "Organizacija žena Tivat" i NVO "Lijep gest".

Godišnji program rada Skupštine:

Opština usvaja Godišnji program rada Skupštine na kraju tekuće za narednu godinu. NVO mogu davati svoje predloge na Program rada učešćem u radu lokalnog parlamenta kroz institute "slobodne stolice" u skladu sa Poslovnikom.

3. Planiranje sredstava za NVO

a) Planiranje opštinskog budžeta

Pripremu godišnjeg budžeta u jedinicama lokalne samouprave u Crnoj Gori sprovode sekretarijati koji upravljaju budžetom i finansijama, pri čemu se ne primjenjuje programsko budžetiranje. U Opštini Tivat to je Sekretarijat za finansije (u nastavku: Sekretarijat). Za fazu nacrt budžeta, Sekretarijat dobija izvještaje i zahtjeve budžetskih/potrošačkih jedinica lokalne samouprave. Sekretarijat analizira ove zahtjeve, nakon čega stručne službe za budžet i finansije ovog radnog tijela formulišu nacrt budžeta koji se daje na javnu raspravu. Dakle, u fazi izrade nacrt budžeta javnost nije uključena, pa time ni organizacije civilnog društva. Njihovo uključivanje predviđeno je u javnoj raspravi o nacrtu budžeta (odnosno Nacrtu Odluke o budžetu), koja traje najmanje 15 dana, kako je predviđeno Zakonom o lokalnoj samoupravi. Pristigle komentare i sugestije sa javne rasprave takođe razmatra Sekretarijat i o tome sačinjava Izvještaj sa javne rasprave.

Prijedlog Odluke o budžetu utvrđuje predsjednik opštine. Predlog budžeta se zatim dostavlja Odboru za budžet i finansije na izjašnjavanje. Kada se odbor izjasni, Odluka o budžetu uvrštava se na dnevni red Skupštine,

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Skupština opštine usvaja odluku o budžetu prostom većinom glasova, a ako se odluka ne donese do kraja tekuće godine, donosi se odluka o privremenom finansiranju koje može trajati najduže tri mjeseca.

Rodno odgovorno budžetiranje se ne primjenjuje u Opštini Tivat.

b) Planiranje budžeta za NVO

Sredstva za projekte nevladinih organizacija planiraju se u okviru Sekretarijata za kulturu i društvene djelatnosti, na stavci: 4314 Transferi nevladinim organizacijama. Ova sredstva se odnose na dodjelu putem javnog poziva i za tri nevladine organizacije od posebnog značaja za opštinu, kako je i propisano Odlukom o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za NVO. Organizacije civilnog društva ne učestvuju u planiranju ove stavke, već nju, bez konsultacija, predlaže Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti, na osnovu projekcije budžeta, raspoloživih sredstava i iznosa iz ranijih godina. NVO mogu učešćem na javnoj raspravi davati predloge za ovu stavku, koji se uglavnom ne prihvataju.

Drugi sekretarijati nemaju predviđena sredstva u budžetu za projekte nevladinih organizacija. Takođe, ne postoji ni budžetska stavka koja se odnosi na dodjelu sredstava NVO na njihov zahtjev, iako ta praksa u opštini postoji.

4. Realizacija sredstava za NVO

Opština Tivat opredjeljuje sredstva za NVO na sljedeći način:

a) *Putem javnog konkursa*, na osnovu Odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama ("Sl. list RCG - opštinski propisi", br. 08/05 od 21.03.2005, "Sl. list Crne Gore - opštinski propisi", br. 02/09 od 19.01.2009, 06/09 od 06.02.2009);

b) *"Redovno finansiranje"* uključuje tri nevladine organizacije: Glazbeno - prosvjetno društvo Tivat, Bokeljska mornarica - podružnica Tivat i Kulturno umjetničko društvo "Boka", Tivat. Ove organizacije su prepoznate kao organizacije od posebnog značaja za opštinu u Odluci o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama. Stoga, sredstva koja se dodjeljuju ovim organizacijama svake godine proizilaze iz sredstava koja se planiraju za NVO po konkursu, na istoj budžetskoj stavci - u okviru Sekretarijata za kulturu i društvene djelatnosti, na stavci: 4314 Transferi nevladinim organizacijama. Radi realizacije planova i projekata, ovim nevladinim organizacijama pripadaju sredstva iz Budžeta Opštine Tivat u visini do 50%, ali ne manje od 25% sredstava planiranih za podršku projekata NVO u određenoj godini. Ove nevladine organizacije dužne su da svoje godišnje planove sa posebnim opisom projekta/ta za koje će se utrošiti dodijeljena sredstva iz Budžeta podnesu nadležnoj komisiji, kao i ostale organizacije koje se prijavljuju na javni konkurs.

Redovno finansiranje uključuje i Udruženje boraca NOR-a, na osnovu posebnog Zakona o finansiranju Saveza udruženja boraca narodnooslobodilačkog rata Crne Gore („Sl. list RCG“, br. 34/91). Ova sredstva se planiraju na posebnoj budžetskoj stavci, u okviru Sekretarijata za upravu i društvene djelatnosti-43193: Transferi UBNOR-a i antifašista.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

- c) Opština Tivat opredjeljuje sredstva i na zahtjev NVO. Sredstva za ovu namjenu se ne planiraju unaprijed na nekoj od budžetskih stavki. Takođe, ne postoji pravilnik ili propis o postupanju - finansiranju NVO na zahtjev. NVO svoje zahtjeve za finansiranjem uglavnom dostavljaju Predsjedniku opštine.

a. Dodjela sredstava putem javnog konkursa:

Dodjela sredstava iz budžeta Opštine Tivat, putem javnog konkursa sprovodi se na osnovu Odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama ("Sl. list RCG - opštinski propisi", br. 08/05 od 21.03.2005, "Sl. list Crne Gore - opštinski propisi", br. 02/09 od 19.01.2009, 06/09 od 06.02.2009).

Predmet odluke:

Ovom odlukom se utvrđuju kriterijumi, način i postupak raspodjele sredstava budžeta Opštine Tivat opredijeljenih za nevladine organizacije.

Odlukom je predviđeno da se sredstva iz budžeta Opštine Tivat dodjeljuju nevladinim organizacijama sa sjedištem u Tivtu.

Zbog posebnog značaja za grad, afirmacije tradicije i kulture, kao i kontinuiteta u radu, poseban status imaju nevladine organizacije: Glazbeno prosvjetno društvo "Tivat", Bokeljska mornarica - podružnica Tivat i Kulturno umjetničko društvo "Boka" Tivat.

Utvrđivanje prioriteta:

U Odluci je definisano da se sredstva raspodjeljuju za NVO čiji projekti prvenstveno:

1. pomažu rješavanju problema djece, omladine, žena, nezaposlenih, izbjeglica, invalida i starih osoba; - afirmišu kulturne potencijale, tradiciju i kulturne posebnosti opštine, inicijative i aktivnosti u cilju podizanja nivoa urbane kulture i očuvanja mediteranske baštine;
2. afirmišu i pomažu transformaciju organa lokalne uprave i službi u savremene centre pružanja usluga - centre orjentisane ka građanima;
3. afirmišu i pomažu razvoj malog i srednjeg biznisa, distribuciju i protok informacija između nadležnih službi i preduzetnika, kao i između samih preduzetnika, pomažu razvoju biznis okruženja, kao i valorizovanju i promovisanju turističkih potencijala opštine;
4. afirmišu i pomažu povećanje zelenih površina u gradu, te projekte koji stimulišu participaciju i informisanje građana o postojećoj i planskoj dokumentaciji koja je u izradi, projekte ambijentalnih cjelina i programe vizuelno estetske sanacije onih prostora u opštini, koji su bili predmet nelegalne gradnje, projekte uređenja morske obale i projekte analize uzroka i posljedica neplanske i nelegalne gradnje, kao i projekte čiji je cilj podizanje nivoa kulture stanovanja;
5. posebno projekte koji doprinose odgovarajućem odnosu prema održavanju stambenog fonda;
6. afirmišu i pomažu očuvanju životne sredine - more, podmorje, obala;
7. afirmišu i pomažu stvaranje i promociju međunarodnog imidža opštine i
8. na drugi način afirmišu participaciju građana u procesu odlučivanja i podižu nivo demokratizacije društva u lokalnoj samoupravi.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Komisija može prilikom raspisivanja konkursa definisati prioritete za svaku godinu. Ipak, Komisija ne definiše prioritete, već u javni konkurs prenosi sve oblasti navedene u Odluci.

Dakle, procedura utvrđivanja prioriteta koja uključuje analizu svih strateških akata, te organizovanje konsultacija sa NVO o predloženim prioritetima ne sprovodi se u Opštini Tivat.

Javni poziv i prateća dokumentacija:

Konkurs za finansiranje projekata nevladinih organizacija raspisuje se u januaru tekuće godine. Konkurs se objavljuje u jednom dnevnom listu i na oglasnoj tabli. Zahtjevi za finansiranje projekata po raspisanom konkursu za nevladine organizacije dostavljaju se u roku od 30 dana od dana objavljivanja. Ukoliko sredstva za finansiranje projekata nevladinih organizacija predviđena budžetom Opštine Tivat ne budu raspodijeljena ili ne budu u cjelosti raspodijeljena, konkurs se ponovo raspisuje najkasnije do drugog kvartala godine za koju su opredijeljena sredstva.

Javni poziv ne prate Smjernice za podnosioc predloga:

Javni poziv sadrži informacije o oblastima koje će se finansirati, upućivanje na internet stranicu gdje se nalazi aplikaciona forma, dokumentaciju koju NVO treba da podnese uz projekat, trajanje konkursa i način dostavljanja prijave.

Sadržaj projekta, koji je dostupan na internet stranici Opštine Tivat, a koji ispunjavaju nevladine organizacije koje se prijavljuju na konkurs je sljedeći: naziv projekta; naziv organizacije (adresa, telefon/faks i e-mail); oblast na koju se odnosi projekat i opis konkretnog problema, koji se rješava realizacijom projekta; ciljevi projekta (na koji način projekat doprinosi rješavanju problema); detaljan opis projekta (opis po segmentima i kvantifikovane sve projektne aktivnosti i dinamika realizacije projekta), sa eventaulno potrebnom prpratnom dokumentacijom (skice, planovi, crteži, fotografije, komjuterske simulacije, cd prezentacija i sl.); budžet projekta (detaljan budžet projekta po stavkama, kao i suma koja se potražuje); način praćenja projekta; ovlašćeno (odgovorno) lice za realizaciju projekta (ime i prezime, kontakt adresa, telefon e-mail), i - broj žiro računa.

U sadržaju projekta nije predviđena matrica logičkog okvira, finansijski identifikacioni formular i lista za provjeru.

Komisija za dodjelu sredstava:

Komisija ima predsjednika i šest članova. Predsjednik Komisije se bira iz reda potpredsjednika ili starješina organa lokalne uprave. Članovi Komisije biraju se iz reda predstavnika Opštine - dva člana, predstavnika nevladinog sektora - dva člana i dva člana iz reda istaknutih stručnih, naučnih i javnih radnika, odnosno oblasti: kulture, obrazovanja, sporta, ljudskih prava i slično. Članovi Komisije iz reda istaknutih stručnih, naučnih i javnih radnika ne mogu biti odbornici, poslanici, članovi organa upravljanja političkih partija i nevladinih organizacija. Mandat Komisije je četiri godine.

Postupak izbora predstavnika nevladinih organizacija u sastav Komisije određen je posebnim dokumentom "Procedura izbora predstavnika NVO u sastav Komisije za raspodjelu sredstava za projekte NVO".

Proces počinje upućivanjem poziva od strane predsjednika Opštine nevladinim organizacijama sa sjedištem u Tivtu da učestvuju u procesu izbora svojih predstavnika u sastav Komisije. Javni poziv se upućuje putem web sajta Opštine Tivat, oglasne table opštine Tivat i Radio Tivta. NVO registrovana u Crnoj Gori sa sjedištem u Tivtu ima pravo da predloži kandidata za člana Komisije. Proceduru utvrđivanja liste kandidata i sprovođenja izbora

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

sprovodi Radna grupa koju imenuje predsjednik Opštine Tivat. Nakon objavljivanja liste kandidata, NVO sa pravom glasa pozivaju se da utvrđenog dana pristupe izboru. NVO sa biračkim pravom ima jedan glas, a u njeno ime glasa ovlašćeni predstavnik. Glasa se tajno, glasačkim listićem, zaokruživanjem najviše dva kandidata. Za člana Komisije za raspodjelu sredstava za projekte NVO - predstavnika nevladinih organizacija, biće izabrana dva kandidata koji su dobili najveći broj glasova.

Komisija ima Poslovnik o radu. Poslovnik bliže uređuje način rada Komisije i nadležnosti koje su utvrđene u Odluci.

Članovi Komisije ne potpisuju izjave o nepristrasnosti i povjerljivosti.

Način ocjenjivanja projekata i kriterijumi:

Komisija vrši raspodjelu sredstava na osnovu kriterijuma koji su propisani u Odluci. Kriterijumi se dijele na pozitivne i eliminatorne.

Pozitivni kriterijumi su:

- Vezanost projekta za oblasti naveden u odluci;
- Organizacija ima sopstveno osoblje;
- Prednost imaju organizacije, čiji projekat uključuje i angažovanje volontera;
- Jasan - logičan naziv projekta;
- Projekat realizacijom uključuje društveno marginalizovane grupe u društvenu zajednicu;
- Definisanost projekta u geografskom, socijalnom i kulturnom kontekstu;
- Ciljevi su specifični, dostižni, mjerljivi, realistični i vremenski određeni;
- Obrazloženje za realizaciju projekta zasnovano je na detaljnom prikupljanju podataka u pripremnoj fazi projekta i postoje dokazi o tome;
- U projektu (dio - uticaj na ciljnu grupu) očekivani rezultati projekta izraženi su kroz kvalitativne indikatore;
- Postojanje plana za nastavak i finansijski osnov projekta;
- Dio/ostatak sredstava za projekat, čiji je samo jedan segment kandidovan za finansiranje iz sredstava budžeta Opštine, finansira se iz drugih izvora sredstava ;
- Samoodrživost projekta;
- Postojanje spoljne evaluacije;
- Podudarnost budžeta sa aktivnostima navedenim u njemu;
- Koherentnost kada je u pitanju vrsta predloženog projekta i drugih projekata na kojima je rađeno; 16. Inovativni aspekt projekta;
- Jasna definicija ciljne grupe;
- Efikasnost;
- Kalendar aktivnosti sa što je moguće preciznije određenim rokovima za ostvarenje ciljeva (precizan vremenski pregled aktivnosti);
- Spremnost za saradnju sa drugim NVO, organima i institucijama javnog sektora;
- Partnerski odnos sa drugom NVO ili organom - institucijom iz javnog sektora u realizaciji projekta; 22. Jasna raspodjela administrativnih odgovornosti (odgovorne osobe);

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

- Administrativni troškovi ne premašuju 30% ukupnog budžeta projekta;
- Sposobnost za upravljanje budžetom projekta - prethodno iskustvo sa budžetima projekata;
- Jasna definicija kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja o uticaju na ciljnu grupu.

Eliminatorni kriterijumi su:

- Nedostatak formalnih uslova za kandidovanje projekta (nepotpuna ili netačna dokumentacija);
- Projekat odražava ozbiljno neznanje i predrasude vezane za problem;
- Projektu nedostaje jasan prikaz rezultata - uspješnosti u dijelu unutrašnjeg vrednovanja - evaluacije;
- Aktivnosti koje se planiraju van Opštine Tivat neće se razmatrati;
- Predlog projekta je u odgovarajućoj formi, ali nedostaju ključne informacije;
- Aktivnosti predviđene projektom već postoje i ne postoje opravdani razlozi za sprovođenje istih;
- Očigledna nesrazmjera budžeta projekta i aktivnosti sadržanih u projektu.

Svaki član Komisije ocjenjuje projekat na individualnom obrascu, primjenjujući skalu od 0-10 za svaki od pozitivnih kriterijuma. Konačna ocjena projekta predstavlja zbir bodova svih članova Komisije podijeljen brojem članova Komisije (prosječna ocjena projekta).

Komisija je dužna da donese odluku o raspodjeli sredstava u roku od 30 dana od dana isteka roka Konkursa.

Odluka o raspodjeli sredstava se dostavlja učesnicima konkursa i javno objavljuje preko web sajta Opštine, lokalnog radija i oglasne table Opštine. Na web sajtu Opštine Tivat objavljuju se kompletni projekti za koje su sredstva dodijeljena.

Odluka o raspodjeli sredstava sadrži sljedeće podatke:

- naziv organizacija kojima su dodijeljena sredstva;
- imena odgovornih lica za svaku od organizacija kojoj su dodijeljena sredstva;
- nazive projekata;
- trajanje projekata;
- iznos sredstava dodijeljenih od strane Komisije za svaki od projekata i
- ukupan iznos sredstava potreban za realizaciju svakog od projekata sa podacima o ostalim eventualnim donatorima.

Izveštavanje:

Odluka propisuje da je nevladina organizacija čiji je projekat finansiran u skladu sa ovom odlukom dužna da Komisiji podnese izvještaj o realizaciji projekta sa finansijskim izvještajem, odnosno računima o utrošku sredstava do isteka godine za koju su sredstva dodijeljena.

Komisija nije izradila smjernice za periodično izvještavanje, niti formulare za periodične i finalne narativne i finansijske izvještaje. Nevladine organizacije podnose samo jedan izvještaj nakon realizacije projekta, na formatu koji je propisala opština i koji se nalazi na internet stranici opštine.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Monitoring realizacije sredstava:

Komisija sprovodi monitoring na način što se, nakon dodjele sredstava svim članovima komisije dodijeli određen broj projekata. Komisija pravi spisak podjele, na formularu koji pored naziva organizacije, projekta i odobrenog iznosa sredstava, sadrži i naziv člana Komisije koji će pratiti realizaciju projekta. *Ipak, **procedura praćenja, modeli monitoringa (posjeta organizaciji, ili učestvovanje u aktivnostima) nijesu propisani, tako da članovi Komisije sami biraju modalitet monitoringa. Članovi Komisije ne izrađuju poseban individualni izvještaj o monitoringu, niti pravi zbirni izvještaj.***

Komisija do sada nije izradila, ili angažovala za izradu evaluatora, radi pripreme analize uspješnosti konkursa.

5. Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016

Godina	Budžet (plan)	Budžet (izvršenje)	Javni konkurs (konto 4314 Transferi nevladinim organizacijama)	Direktno finansiranje (konto 4314 Transferi nevladinim organizacijama i konto 43193)	Na zahtjev NVO	Ukupno za NVO	% od ukupnog budžeta opštine za NVO
2013	13,554,500.00	11, 788, 877.00	55,042.00	7,326.60 8,000- 15,326.60	2,641.21	73,009.81	0.6%
2014	13,808,500.00	14,291,462.00	54,850.00	7,950.66 8,000- 15,950.66	13,050.62	83,851.28	0.58%
2015	14,807,500.00	16,353,488.00	52,135.00	8,000 8,000-16,000	5,510	73,645.00	0.4%
2016	18,277,490.00	17,207,816.00	53,200.00	9,000 9,000-18,000	10,042	81,242.00	0.47%

U tabeli se nalazi pregled izdvajanja iz budžeta lokalne samouprave Tivat za nevladine organizacije, u periodu 2013-2016. godina, po kategorijama.

U koloni „budžet (plan)“, nalazi se podatak o planiranom budžetu u opštini za svaku godinu, dok je u koloni „budžet izvršenje“, realizovani, odnosno izvršeni budžet. U koloni „javni konkurs“ nalazi se iznos sredstava koji se svake godine dodjeljivao za projekte NVO putem javnog konkursa.

Naredna kolona „direktno finansiranje“ sadrži podatke o iznosima koji su se na godišnjem nivou izdvajali za organizacije sa posebnim statusom u opštini, dok su podaci o iznosima koji su dodijeljeni na osnovu zahtjeva NVO u koloni „na zahtjev NVO“.

U koloni „ukupno izvršenje“ nalaze se podaci o ukupnom iznosu koji se za NVO dodjeljivao na godišnjem nivou, koji uključuje sve tri kategorije - na osnovu javnog konkursa, direktno finansiranje i na zahtjev NVO. Odnos izdvajanja za NVO u procentima u odnosu na izvršeni budžet nalazi se u poslednjoj koloni.

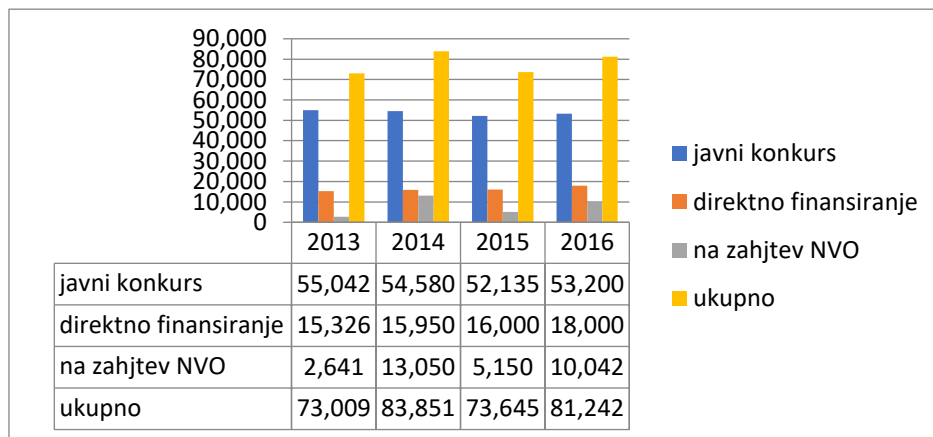
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 2

Pregled izdvajanja za NVO 2013-2016

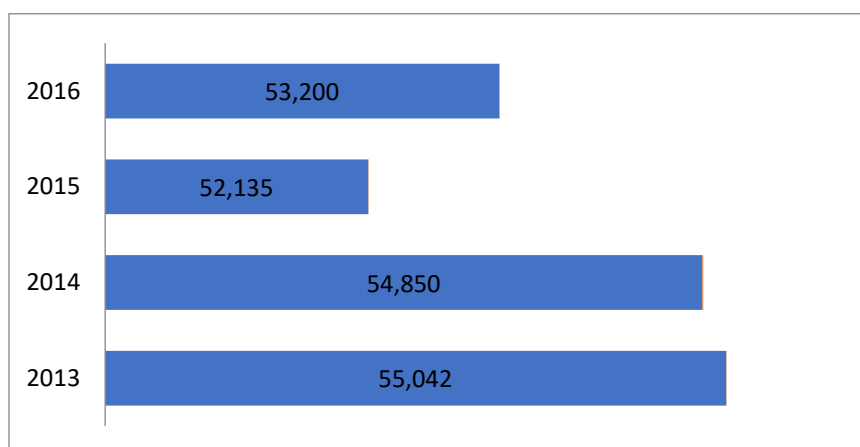

Javni konkurs

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	4314	Transferi nevladinim organizacijama	55,042	Odluka o kriterijumima načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama
2014	4314	Transferi nevladinim organizacijama	54,850	
2015	4314	Transferi nevladinim organizacijama	52,135	
2016	4314	Transferi nevladinim organizacijama	53,200	

Dijagram 3

Pregled izdvajanja po javnom konkursu 2013-2016

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Broj podržanih projekata u periodu 2013-2016

U tabeli je prikazan broj projekata NVO koji su podržani putem javnog konkursa u navedenom periodu

Godina	Broj projekata
2013	32
2014	36
2015	39
2016	31

Direktno finansiranje:

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	4314	KUD BOKA Glazbeno prosvjetno društvo Tivat Bokeška mornarica Tivat	15,326.60	Odluka o kriterijumima načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama
	43193	Transferi UBNOR-a i antifašista		Zakon o finansiranju Saveza udruženja boraca narodnooslobodilačkog rata Crne Gore („Sl. list RCG“, br. 34/91)
2014	4314	KUD BOKA Glazbeno prosvjetno društvo Tivat Bokeška mornarica Tivat	15,950.66	
	43193	Transferi UBNOR-a i antifašista		
2015	4314 43193	KUD BOKA Glazbeno prosvjetno društvo Tivat Bokeška mornarica Tivat Transferi UBNOR-a i antifašista	16,000	
2016	4314 43193	KUD BOKA Glazbeno prosvjetno društvo Tivat Bokeška mornarica Tivat Transferi UBNOR-a i antifašista	18,000	

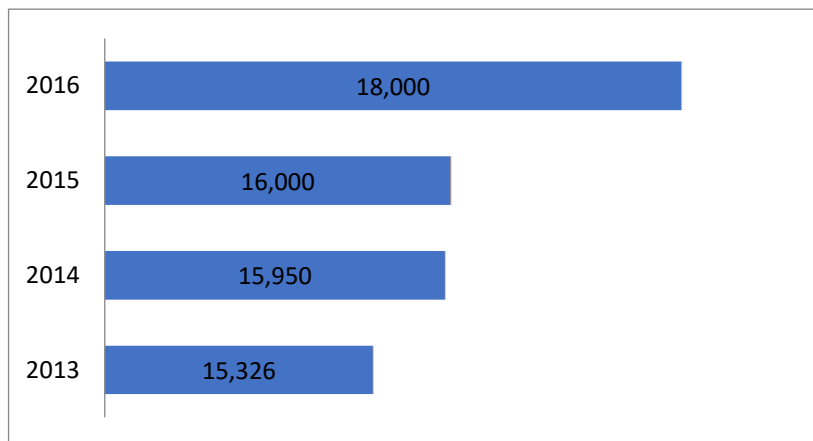
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 4

Pregled Iznosa direktnog finansiranja za NVO 2013-2016

Pregled izdvajanja za NVO na zahtjev

Godina	Broj konta	Naziv konta	Iznos	Pravni osnov
2013	47101 i 43194	Tekuća budžetska rezerva Pomoć institucijama i ustanovama	2 641,21	Odluka predsjednika, bez kriterijuma. Sva sredstva na zahtjev se dodjeljuju po ovom osnovu. Komisija nema nadležnost da postupa po zahtjevima, samo po javnom konkursu.
2014	47101, 41496, 41335, 41995, 41337, 41491, 4316	Tekuća budžetska rezerva, medijske usluge i promotivne djelatnosti, realizacija ciljeva i aktivnosti iz lokalnih strateških dokumenata, ostali izdaci, posebne namjene, ugovorene usluge, transferi za jendokratne socijalne pomoći	13 050,62	
2015	47101, 43194, 41335, 4316	Tekuća budžetska rezerva, pomoć institucijama i ustanovama, realizacija ciljeva i aktivnosti iz lokalnih strateških dokumenata, transferi za jendokratne socijalne pomoći	5 510	
2016	47101, 41496, 41335	Tekuća budžetska rezerva, medijske usluge i promotivne djelatnosti, realizacija ciljeva i aktivnosti iz lokalnih strateških dokumenata	10 042	

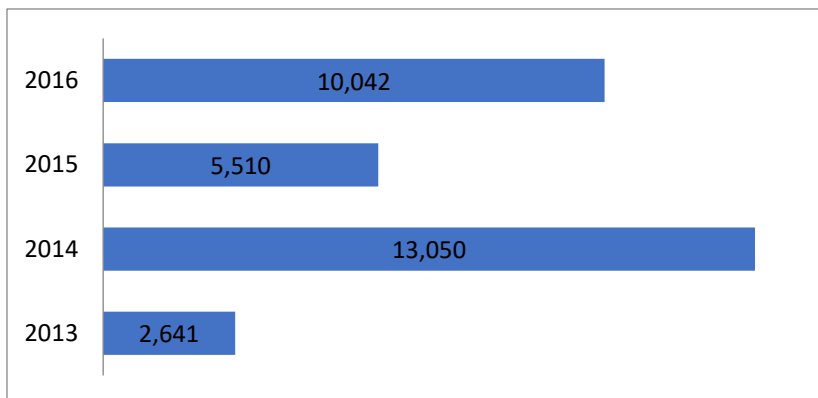
Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Dijagram 5

Pregled izdvajanja na zahtjev NVO 2013-2016

6. Finansiranje projekata NVO u Opštini Tivat u odnosu na domaće zakonodavstvo i LOD metodologiju

U nastavku je analiza postojećeg sistema finansiranja projekata NVO u opštini Tivat u odnosu na LOD metodologiju i domaće zakonodavstvo koje čine Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama, i dva podzakonska akta: Uredba o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u projektima od javnog interesa (u daljem tekstu Uredba) i Pravilnik o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija (u daljem tekstu Pravilnik).

Prvi korak: Analiza postojećih problema i određivanje prioriteta	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o NVO	Opština Tivat
1.1 Određivanje prioriteta u lokalnoj zajednici i analiza strateških razvojnih dokumenata	Zakon predviđa da se prioritete utvrđuju za svaku godinu, od strane svih ministarstava a na osnovu sektorskih analiza. Sektorske analize jesu analize strateških i drugih dokumenata. Sektorske analize daju se na konsultacije NVO, nakon kojih se predlažu prioritetne oblasti. Stoga je ova procedura identična proceduri utvrđivanja prioriteta u LOD metodologiji.	<i>Komisija može prilikom raspisivanja konkursa definisati prioritete za svaku godinu.</i> <i>Ipak, Komisija ne definiše prioritete, već u javni konkurs prenosi sve oblasti navedene u Odluci.</i>
1.2 Određivanje prioritetnih oblasti		<i>Dakle, procedura utvrđivanja prioriteta koja uključuje analizu svih strateških akata, te organizovanje konsultacija sa NVO o predloženim prioritetima ne sprovodi se u Opštini Tivat.</i> <i>Na ovaj način ova praksa nije u skladu sa LOD-om i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o NVO.</i>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Drugi korak LOD	Pravilnik	Opština Tivat
<p>2.1 Izrada i priprema javnog poziva;</p> <p>a) formular oglasa za novine</p> <p>b) uputstva za objavljivanje oglasa</p> <p>c) formulari za evidentiranje izdate i primljene dokumentacije</p> <p>d) prijem projektnih prijedloga i potvrde prijema</p>	<p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje sadržaj javnog poziva</p>	<p><i>U skladu sa LOD-om i Pravilnikom, Opština Tivat objavljuje javni poziv na internet stranici opštine i u jednom od medija na području opštine.</i></p> <p><i>Kao i što se predlaže u LOD metodologiji, konkurs u Opštini Tivat traje 30 dana.</i></p> <p><i>U skladu sa LOD-om, projektna dokumentacija se objavljuje na internet stranici Opštine Tivat, odakle sve organizacije i preuzimaju dokumentaciju.</i></p> <p><i>U arhivi Opštine Tivat vrši se prijem dokumentacije i vodi evidencija.</i></p>
<p>2.2 Priprema dokumenata za podnošenje prijedloga projekata (aplikacioni set za nevladine organizacije)</p> <p>a) smjernice za podnosioc prijedloga i kriterijumi za odabir</p> <p>b) projektni prijedlog</p> <p>c) pregled budžeta i plan potrošnje</p> <p>d) logička matrica</p> <p>e) plan aktivnosti i promocije</p> <p>f) administrativni podaci o podnosiocu prijedloga</p> <p>g) finansijski identifikacioni formular</p> <p>h) izjava o istinitosti podataka</p> <p>i) lista za provjeru</p> <p>j) dodatna dokumentacija</p>	<p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje sadržaj projekta</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje formu budžeta</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje plan aktivnosti</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje obrazac koji sadrži administrativne podatke</p> <p>Pravilnik o javnom konkursu propisuje dokumentaciju koju NVO treba da podnesu prilikom apliciranja</p>	<p><i>Opština Tivat ne propisuje Smjernice za podnosioc predloga, kako preporučuje LOD i podzakonska akta.</i></p> <p><i>Projektni prijedlog, odnosno aplikaciona forma za NVO, objavljuje se na web sajtu opštine.</i></p> <p><i>Pregled budžeta i plan potrošnje takođe se objavljuje na web sajtu opštine.</i></p> <p><i>Opština ne objavljuje formu logičke matrice projekta, na način kako to predlaže LOD metodologija.</i></p> <p><i>Aplikaciona forma Opštine sadrži plan aktivnosti i promocije.</i></p> <p><i>Ovi podaci nalaze se na posebnom obrascu koji ispunjava svaka organizacija.</i></p> <p><i>Opština nema poseban formular za popunjavanje finansijskih podataka o aplikantu, već se podatak o žiro računu nalazi u aplikaciji podnosioca.</i></p> <p><i>Opština Tivat ne predviđa potpisivanje izjave za aplikanta, kojom podnosilac projekta pod materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje tačnost podataka.</i></p> <p><i>Opština ne predviđa listu provjere, kojom podnosilac, na kraju procesa dodatno provjerava jesu li svi neophodni dokumenti uvršteni u aplikaciju</i></p> <p><i>Opština u konkursu predviđa dodatnu dokumentaciju koju aplikant treba da podnese</i></p>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Treći korak LOD	Izmjene i dopune Zakona o NVO, Pravilnik i Uredba	Opština Tivat
3.1 Uspostavljanje komisije za ocjenu projekata	Zakon predlaže sastav Komisije na sljedeći način: predsjednik i dva člana od čega su predsjednik i jedan član predstavnici državnog organa a drugi predstavnik NVO iz oblasti koja je utvrđena kao prioritarna.	<p>Opština prati LOD metodologiju na način što je sastav komisije međusektorski - čine ga predstavnici javnog, nevladinog sektora i građani.</p> <p>Kada je u pitanju izbor predstavnika NVO u Komisiji, LOD metodologija preporučuje da ga biraju same NVO. Opština prati ovu praksu i ima detaljno razrađenu procedure za izbor predstavnika NVO.</p> <p>Ipak, članovi Komisije ne potpisuju izjavu o konfliktu interesa, niti izjavu o tajnosti i povjerljivosti podataka.</p>
<p>3.2 Ocjenjivanje prijedloga projekata</p> <p>a) smjernice za rad komisije za ocjenu projekata</p> <p>b) individualni formular za ocjenu projekata</p> <p>c) zbirni formular za ocjenu projekata</p> <p>d) zapisnik o radu komisije</p> <p>e) objavljivanje rezultata</p> <p>f) žalbeni postupak</p> <p>g) potpisivanje ugovora o finansiranju NVO</p>	<p>Zakon propisuje kriterijume za ocjenu projekata:</p> <p>a) doprinos prijavljenog projekta, odnosno programa ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti;</p> <p>b) kvalitet prijavljenog projekta, odnosno programa;</p> <p>c) kapacitet nevladine organizacije da realizuje prijavljeni projekat, odnosno program;</p> <p>d) transparentnost rada nevladine organizacije.</p> <p>Način bodovanja opisanih kriterijuma detaljno je definisan Uredbom</p> <p>Zakon propisuje da se odluka objavljuje na internet stranici organa i dostavlja svim učesnicima</p> <p>Uredba predviđa sadržaj ugovora.</p>	<p>Opštinska odluka nema propisane kriterijume na način kako to predviđa zakon.</p> <p>Opština nema razvijene Smjernice za rad Komisije za ocjenu projekata. Komisija ima Poslovnik o radu, ali on ne obuhvata detaljne procedure ocjenjivanja projekata, kako se predlaže u smjernicama LOD metodologije.</p> <p>Opština predviđa individualno ocjenjivanje u propisanom formularu.</p> <p>Opština predviđa objedinjavanje podataka na zbirnom formularu, radi sačinjavanja konačne ocjene projekta.</p> <p>Komisija vodi zapisnike o radu, koji nisu dostupni na web sajtu.</p> <p>Odluka se, u skladu sa LOD-om i Zakonom, objavljuje na web sajtu opštine i dostavlja svim učesnicima.</p> <p>Protiv odluke o dodjeli sredstava, nevladina organizacija može pokrenuti upravni spor, ili izjaviti žalbu glavnom administratoru.</p> <p>Opština predviđa potpisivanje pojedinačnih ugovora o finansiranju projekata NVO koji su podržani.</p>

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Četvrti korak LOD	Izmjene i dopune Zakona o NVO, Pravilnik i Uredba	Opština Tivat
4.1 Izvještavanje o sprovođenju projekata: a) Smjernice za periodično izvještavanje o napretku b) Periodični narativni izvještaj c) Periodični finansijski izvještaj d) Finalni narativni izvještaj e) Finalni finansijski izvještaj	Uredba propisuje sadržaj finalnih izvještaja	Opština nije razvila Smjernice za periodično izvještavanje za NVO. Opština nije propisala formulare za periodično i finalno narativno i finansijsko izvještavanje. U Tivtu je predviđeno podnošenje jednog godišnjeg finansijskog i narativnog izvještaja od strane nevladinih organizacija. Forma izvještaja je dostupna na internet stranici
4.2 Promocija projekata, projektnih rezultata i donator.		<i>Aplikaciona forma opštine, kao i forme izvještavanja koje NVO dostavljaju ne prepoznaju posebno izdvojene promotivne aktivnosti projekta koje promovišu donatora.</i>

Peti korak LOD	Izmjene i dopune Zakona o NVO, Pravilnik i Uredba	Opština Tivat
Praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekata: a) uspostavljanje komisije za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta b) smjernice za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta c) izvještaj o praćenju i nadzoru nad sprovođenjem projekta		Opština ne uspostavlja posebnu komisiju za praćenje i nadzor nad sprovođenjem projekta, kako to preporučuje LOD metodologija. Komisija sprovodi monitoring na način da svaki član Komisije vrši nadzor nad određenim brojem projekata. Način praćenja nije propisan. Opština nema razvijene smjernice za praćenje projekata. Opština nema razvijene formulare za izvještavanje o monitoringu
Analiza uspjehnosti i rezultata javnog poziva i priprema smjernica za novi poziv	Uredba propisuje sačinjavanje izvještaja o finansiranju projekata, odnosno programa i uspjehnosti njihove realizacije	Opština ne sprovodi analizu, odnosno evaluaciju projekata tj. javnog poziva.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

7. Preporuke za unapređenje sistema finansiranja projekata NVO u Opštini Tivat u skladu sa principima LOD metodologije i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i podzakonskim aktima

U julu 2017. godine, usvojen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama** ("Sl. List Crne Gore", br. 037/17), kojim je uspostavljen novi model finansiranja projekata NVO iz državnog budžeta. Primjena novog modela finansiranja otpočeće 1. januara 2018. godine.

Nova rješenja donose novine u ovoj oblasti u dva pravca: definisanje izvora sredstava i procedure planiranja i dodjele sredstava za projekte NVO.

Usvojenim izmjenama utvrđen je procenat sredstava iz tekućeg državnog budžeta koji se na godišnjem nivou opredjeljuje za projekte NVO. Taj procenat iznosi - ne manje od 0.3% za projekte NVO, 0.1% za projekte i programe organizacija osoba sa invaliditetom i 0.1% za kofinansiranje i međufinansiranje projekata NVO.

Takođe, usvojena je i **Uredba o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u projektima od javnog interesa**. Ovom uredbom propisuju se mjerila i način bodovanja projekata, odnosno programa u prioritetnim oblastima od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije, način sačinjavanja liste nezavisnih procjenjivača i visina naknade za njihov rad, bliža sadržina ugovora o načinu isplate i korišćenja sredstava, izvještavanju i nadzoru nad realizacijom projekata, odnosno programa za koji su dodijeljena sredstva nevladinim organizacijama, kao i bliži način sačinjavanja izvještaja o finansiranju projekata, odnosno programa nevladinih organizacija.

Pored Uredbe, donešen je i **Pravilnik o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i izgledu i sadržaju prijave na javni konkurs**. Pravilnik propisuje sadržaj javnog konkursa, prijave, projekta, kao i dokumentaciju koju organizacija podnosi na konkurs.

Očekuje se da će opštine svoje lokalne propise koji regulišu finansiranje projekata nevladinih organizacija uskladiti sa izmjenama zakona. To znači da će opštine takođe ići u pravcu uspostavljanja naprednijih procedura kako za programiranje sredstava, usklađenosti sa lokalnim prioritetima, uključivanje NVO u procese programiranja i odlučivanja i svakako veću transparentnost u procesu.

S obzirom na to da novi koncept finansiranja počinje da se primjenjuje 1. januara 2018. godine, preporuka je da lokalne samouprave do tada izmijene svoje lokalne propise i usklade ih sa rješenjima na nacionalnom nivou. LOD metodologija, koja takođe u velikoj mjeri prati dobre prakse EU u ovom kontekstu, komplementarna je u značajnom obimu sa izmjenama u zakonu.

Planiranje sredstava za NVO

Radi uključivanja NVO u proces planiranja sredstava za projekte, a u fazi izrade nacrtu budžeta, potrebno je, u novoj Odluci o finansiranju projekata nevladinih organizacija, definisati proces programiranja, odnosno utvrđivanja prioriteta za finansiranje, koji obezbjeđuje konsultacije sa NVO u ovoj fazi. Detaljni predlog ovog rješenja predložen je u nastavku.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Pravni okvir:

Pravna regulativa koju je potrebno izmijeniti, radi usklađivanja sa Izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama i LOD metodologijom, odnosi se na usvajanje nove Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija.

Odluka treba da sadrži:

Utvrđivanje procenta za finansiranje projekata NVO iz tekućeg budžeta lokalne samouprave, u iznosu od najmanje 1.0%. Utvrđeni procenat usvojen je i na nacionalnom nivou, pa je ovo pristup koji treba uvesti i od strane lokalnih samouprava. Utvrđivanjem procenta od tekućeg budžeta uvodi se veća sigurnost da će se projekti NVO podržavati svake godine u kontinuitetu i u iznosima koji zaista obezbjeđuju efikasnu realizaciju lokalnih javnih politika. Na ovaj način, sredstva za projekte NVO neće zavisiti od političkih prilika, personalnih rješenja u opštini i varirati nekad i drastično, te tako ugrožavati rad i djelovanje brojnih organizacija.

Utvrđivanje prioriteta za finansiranje treba da započne analizom svih ključnih akata za razvoj zajednice. Analiza podrazumijeva definisanje prioriteta za razvoj opštine u određenoj godini, koji proizilaze iz ključnih strateških i drugih dokumenata, a u okviru kojih opština objektivno predviđa mogućnost saradnje sa nevladinim organizacijama. Takođe, sastavni dio dokumentacije treba da bude i Izvještaj o evaluaciji projekata podržanih u prethodnoj godini. Analizu sprovodi sekretarijat nadležan za raspisivanje javnog poziva za NVO, u saradnji sa drugim sa kretarijama koji iz strateških dokumenata predlažu oblasti iz svojih resora. Nakon izrade analize, predvidjeti proces konsultovanja sa nevladinim, privatnim sektorom i građanima, koji treba da rezultira konkretnim predlozima za unapređenje liste prioriteta. Nevladine organizacije imaju posebnu ulogu u ovom procesu, jer one treba da prepoznaju, u skladu sa svojim kapacitetima i mogućnostima, oblasti u kojima konkretno, putem projekata, mogu doprinijeti realizaciji ciljeva zapisanih u strateškim dokumentima opštine. Ovaj proces treba da bude realizovan uoči izrade nacrtu budžeta. Na ovaj način NVO se uključuju u proces programiranja sredstava za projekte, prije izrade Nacrta budžeta.

Komisija za dodjelu sredstava – potrebno je usaglasiti sastav i nadležnosti Komisije sa Izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama. Tako, Komisiju treba da čine predsjednik i dva člana, od čega su predsjednik i jedan član predstavnici lokalne samouprave a drugi član predstavnik NVO. Procedura izbora predstavnika NVO je adekvatno uređena postojećom Odlukom, tako da ovo rješenje treba zadržati.

Nadležnost Komisije ogleda se u nadziranju zakonitosti procesa i donošenju konačne odluke, ali kvalitet projekta treba da ocjenjuju nezavisni evaluatori. Tako će Komisija, na osnovu rang liste ocijenjenih projekata, koju podnesu evaluatori, donositi odluku o finansiranju, u skladu sa prioriternim oblastima i raspoloživim iznosom sredstava.

Kriterijumi za dodjelu sredstava i bodovanje: potrebno je usaglasiti kriterijume za dodjelu sredstava i način bodovanja sa kriterijumima koje propisuje Zakon i dalje razrađuje Uredba.

Dakle, Zakon propisuje 4 ključna kriterijuma za dodjelu sredstava:

- 1) doprinos ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti;
- 2) kvalitet projekta, odnosno programa;
- 3) kapacitet nevladine organizacije da realizuje projekat, odnosno program i
- 4) transparentnost rada nevladine organizacije.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

Uredbom su propisani bodovi za svaki od kriterijuma, i detaljno obrazloženje svakog od njih.

Eskterni evaluator- U skladu sa Zakonom, treba propisati angažovanje eksternih evaluatora (procjenjivača) za ocjenu projekata. Kada je u pitanju angažovanje eksternog evaluatora, radi obezbjeđivanja nepristrasnog ocjenjivanja kvaliteta projekta, potrebno je propisati proceduru izbora ovih lica. Proceduru izbora i zadatak evaluatora treba usaglasiti sa rješnjima iz Uredbe, koja propisuje način angažovanja eksternih evaluatora.

Konflikt interesa i nepristrasnost: Odlukom je potrebno predvidjeti da članovi Komisije potpisuju izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka.

Izveštavanje: Odlukom je potrebno propisati obavezu NVO za periodično i finalno narativno i finansijsko izveštavanje.

Monitoring projekata: Odlukom je potrebno propisati obavezu praćenja projekata od strane članova Komisije kao i objavljivanje izvještaja Komisije o sprovedenom monitoringu projekata.

Evaluacija projekata: Odlukom je potrebno propisati mogućnost angažovanja eksternog evaluatora za procjenu uspešnosti realizacije projekata, odnosno javnog konkursa.

Organizacije od posebnog značaja za opštinu:

Organizacije koje imaju poseban status utvrđuju se posebnim aktom kojeg donosi Skupština opštine, a na osnovu posebno utvrđenih kriterijuma. Sredstva za projekte organizacija sa posebnim statusom opredjeljuju se iz druge budžetske stavke, van predviđenih 1.% sredstava za projekte NVO.

Finansiranje NVO na osnovu zahtjeva:

Potrebno je donijeti Pravilnik o postupanju u odnosu na zahtjev NVO za finansiranjem koji se uglavnom podnosi predsjedniku opštine. Sredstva za ovu namjenu treba planirati van budžetskih linija koje se odnose na finansiranje projekata NVO putem javnog konkursa, kao i organizacija sa posebnim statusom.

Obrasci:

Radi adekvatne primjene nove Odluke i principa i prakse LOD metodologije, kao i usaglašenosti sa Zakonom i podzakonskim aktima, potrebno je izraditi sljedeće obrasce:

- Smjernice za aplikante
- Usaglasiti javni poziv sa sadržajem javnog poziva koji je propisan Pravilnikom
- Usaglasiti sadržaj projekta sa sadržajem propisanim Pravilnikom
- Usaglasiti dodatnu dokumentaciju sa dokumentacijom predloženom u Pravilniku
- Formular izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka članova Komisije
- Formulari za periodično i finalno narativno i finansijsko izveštavanje NVO
- Sadržaj finalnog izvještaja usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom
- Sadržaj ugovora sa NVO usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom
- Formulari izvještaja o monitoringu

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

a. Plan aktivnosti

Mjera	Nadležnost	Rok
Izraditi Predlog Odluke o finansiranju projekata nevladinih organizacija	Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti (uz podršku ReLOaD projekta)	Prvi kvartal 2018.
Izraditi Odluku o finansiranju organizacija sa posebnim statusom	Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti	Prvi kvartal 2018.
Izraditi Pravilnik o postupanju na zahtjev NVO	Kabinet Predsjednika opštine	Prvi kvartal 2018.
<p>Izraditi sledeće obrasce u skladu sa Odlukom i LOD metodologijom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izraditi Smjernice za aplikante - Usaglasiti javni poziv sa sadržajem javnog poziva koji je propisan Pravilnikom - Usaglasiti sadržaj projekta sa sadržajem propisanim Pravilnikom - Usaglasiti dodatnu dokumentaciju sa dokumentacijom predloženom u pravilniku - Formular izjave o konfliktu interesa i tajnosti podataka članova Komisije - Formulari za periodično i finalno narativno i finansijsko izveštavanje NVO - Sadržaj finalnog izveštaja usaglasiti sa sadržajem propisanim Uredbom - Sadržaj ugovora sa NVO usaglasiti sa sadržajem propisanim Ugovorom - Formulari izveštaja o monitoringu 	Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti, Komisija za dodjelu sredstava (uz podršku ReLOaD projekta)	Prvi kvartal 2018.

Projekat finansira
Evropska unija

*Empowered lives.
Resilient nations.*

ANEKS

Upitnik o sistemu dodjele sredstava iz budžeta jedinica lokalne samouprave (JLS) nevladinim organizacijama (NVO)

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

DIO 1: SARADNJA OPŠTINA SA ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA

1.1. Podaci o stanovništvu opštine prema posljednjem popisu iz 2011. godine (ako su dostupni, ako ne molimo unesite najnovije podatke s kojima raspolazete) :

Struktura	Broj stanovnika
Muškarci	
Žene	
Ukupno	

1.2. Navedite podatke o broju nevladinih organizacija (NVO) koje se nalaze u evidenciji opštine.

1.3. Da li postoji formalno udruženje (mreža udruženja ili savez) koje okuplja sve ili veći broj NVO evidentirana na području opštine?

☐ Da ☐ Ne

a) Ako formalno udruženje NVO-a postoji:

Kako se zove i koliko drugih NVO okuplja?

Kada je formirano i na čiju inicijativu? _____

Opišite kakvu ulogu ovo udruženje ima i koje aktivnosti obavlja u opštini:

Da li, po vašem mišljenju, ovo udruženje adekvatno obavlja svoju funkciju predstavljanja NVO u odnosima sa opšinom? Molimo obrazložite.

1.4 Da li postoje mreže ili savezi NVO-a na području opštine koja okupljaju isključivo tematski srodne NVO (npr. Udruženje organizacija za zaštitu OSI i sl.)?

☐ Da ☐ Ne

a) Ako postoje, navedite koja su to udruženja, odnosno koje NVO okupljaju?

b) Opišite kakvu ulogu ova udruženja imaju i koje aktivnosti obavljaju u opštini:

1.5 Da li postoji potpisan Sporazum o saradnji između opštine (Skupštine opštine) i NVO-a?

☐ Da ☐ Ne

Ako postoji:

Da li je objavljen na web stranici opštine? ☐ Da ☐ Ne

Kada je potpisan: _____

Ko su bili inicijalni potpisnici (navesti samo broj, a ne i nazive NVO-a): _____

Da li su od vremena potpisivanja do danas Sporazum potpisale dodatne NVOi koliko njih?

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

1.6 Da li Poslovnik Skupštine opštine predviđa mogućnost učešća predstavnika NVO na sjednicama, bez prava glasa («tzv. prazna stolica») :

☐ Da ☐ Ne

Ako predviđa, koliko NVO je u poslednjoj godini učestvovalo u radu lokalnog parlamenta, i u okviru kojih tačaka dnevnog reda, molimo opišite:

1.7 Da li je u opštini formiran Savjet za saradnju sa nevladinim organizacijama?

☐ Da ☐ Ne

Ukoliko jeste, da li postoje izvještaji o radu ovog tijela objavljeni na web stranici opštine?

Koji su do sada glavni rezultati rada ovog tijela, molimo opišite:

1.8 Koja organizaciona jedinica (služba, odjeljenje) opštinske administracije je zadužena za poslove saradnje sa NVO?

1.9 Da li u okviru ove organizacione jedinice postoji formalno imenovana kontakt osoba/osobe za poslove saradnje sNVO?

☐ Da ☐ Ne

a) Ako postoji, navedite koliko osoba i tačne nazive njihovih radnih mjesta:

Koje godine je ova osoba/e imenovana/e?

Da li je na web stranici opštine objavljeno da je ova osoba/osobe zadužena za saradnju s OCD?

☐ Da ☐ Ne

Da li ova osoba/e obavljaju poslove vezane za pripremu i administriranje javnog poziva za dodjelu sredstava NVO?

☐ Da ☐ Ne

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

b) Ako ne postoji osoba/e imenovana/e za saradnju s NVO, obrazložite zašto:

- ☐ Nije predviđeno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštine
- ☐ Predviđeno je Pravilnikom, ali nije izvršeno upošljavanje zbog nedostatka finansijskih sredstava
- ☐ Predviđeno je Pravilnikom i konkursna procedura je u toku
- ☐ Drugo – molimo obrazložite:

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

DIO 2: PLANIRANJE SREDSTAVA ZA FINANSIRANJE NVO I UČEŠĆE NVO U PROCESU PLANIRANJA

2.1. Da li opština posjeduje sveobuhvatnu Razvojnu strategiju, kao dugoročni planski dokument opštine?

☐ Da (tačan naziv i period na koji se odnosi): _____

☐ Ne

Ako posjeduje, molimo obrazložite kako je nastao ovaj dokument (ko je pružao pomoć opštini u njegovoj izradi - npr. međunarodni projekti, samostalni konsultanti i sl.;)?

Da li su NVO bile uključene u proces izrade Razvojne strategije opštine?

☐ Da

☐ Ne

Ako da, kako je došlo do saradnje sa NVO na procesu izrade Razvojne strategije?

☐ Opština je objavila javni poziv za učešće NVO u procesu izrade Razvojne strategije

☐ Opština je direktno kontaktirala potencijalno zainteresovane NVO

☐ NVO su same preuzele inicijativu i nametnule se

Kako procjenjujete *stepen i kvalitet učešća* NVO u procesu izrade Razvojne strategije opštine i utvrđivanju strateških prioriteta (označite relevantno)?

☐ Nikakav, NVO uopšte nisu učestvovala u izradi Razvojne strategije opštine

☐ Slab, učestvovalo je samo nekoliko najaktivnijih NVO

☐ Dobar, učestvovao je znatan broj NVOsa relativno kvalitetnim prijedlozima

☐ Odličan, učestvovao je veliki broj NVO sa vrlo kvalitetnim prijedlozima

Na koji način su NVO učestvovala u procesu izrade Razvojne strategije opštine i utvrđivanju strateških prioriteta (označite relevantno)?

☐ Prikupljanje i analiza podataka

☐ Učešće u javnim raspravama, okruglim stolovima i sl.

☐ Izrada dijelova strateških dokumenata

☐ Drugo (navedite ako ima) _____

2.2. Navedite druge ključne strateške planske dokumente opštine, pored Razvojne strategije:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Ukratko navedite da li su i na koji način NVO učestvovala u izradi ovih strateških dokumenata:

2.3. Da li opština posjeduje Akcioni plan rodne ravnopravnosti: ☐ Da ☐ Ne

Ako posjeduje, molim obrazložite: na koji period se odnosi, kako je nastao i da li se i kako primjenjuje u praksi:

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

2.4. U opštini (označite relevantno):

- ☐ Postoji funkcionalna opštinska Komisija (Odbor) za ravnopravnost polova koja aktivno učestvuje u izradi planskih dokumenata i aktivno se bavi pitanjima rodne ravnopravnosti
- ☐ Postoji imenovana opštinska Komisija (Odbor) za ravnopravnost polova koja je uglavnom neaktivna
- ☐ Ne postoji imenovana opštinska Komisija (Odbor) za ravnopravnost polova

2.5. Da li se izrađuje Godišnji Program rada Skupštine opštine?

- ☐ Da ☐ Ne

Ako da, opišite da li i na koji način NVO učestvuju u njegovoj izradi:

2.6. Proces izrade i usvajanja opštinskog budžeta:

a) Opštinski budžet se (označite relevantno):

- ☐ Planira i usvaja za period od jedne godine
- ☐ Planira za naredni trogodišnji period, a usvaja za narednu godinu

b) Primjena metodologije programskog budžetiranja (označite relevantno):

- ☐ Ne primjenjuje se metodologija programskog budžetiranja u izradi opštinskog budžeta
- ☐ Programsko budžetiranje se primjenjuje na cjelokupan opštinski budžet
- ☐ Programsko budžetiranje se primjenjuje samo na neke „pilot“ oblasti opštinskog budžeta. Navedite koje i zašto: _____

c) Primjena rodno odgovornog budžetiranja² (označite relevantno):

- ☐ Nije bilo nikakvih inicijativa za uvođenje rodno odgovornog budžetiranja
- ☐ Rodno odgovorno budžetiranje se primjenjuje na zadovoljavajućem nivou. Obrazložite: _____

☐ Bilo je inicijativa za uvođenje rodno odgovornog budžetiranja od strane međunarodnih projekata, ali njihovi rezultati nisu bili održivi. Obrazložite: _____

d) U procesu planiranja i pripreme godišnjeg opštinskog budžeta Služba/odjeljenje za finansije (označite relevantno):

- ☐ Dostavlja pisanu instrukciju/uputstvo za pripremu budžetskih zahtjeva svim opštinskim službama/odjeljenjima, kao i ostalim budžetskim korisnicima
- ☐ Dostavlja pisanu instrukciju/uputstvo za pripremu budžetskih zahtjeva svim opštinskim službama/odjeljenjima, ali ne i ostalim budžetskim korisnicima
- ☐ Ne dostavlja pisanu instrukciju/uputstvo opštinskim službama/odjeljenjima i budžetskim korisnicima, ali se usmeno konsultuje s njima

² Rodno odgovorno budžetiranje podrazumijeva vođenje računa o različitim potrebama žena i muškaraca u procesu planiranja budžeta, odnosno alociranje budžetskih sredstava na način da se umanje postojeće nejednakosti između žena i muškaraca i unaprijedi rodna jednakost i ravnopravnost.

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

☐ Ne dostavlja niti pisanu instrukciju/uputstvo, niti se usmeno konsultuje sa opštinskim službama/odjeljenjima i budžetskim korisnicima, već sama pravi inicijalnu projekciju budžeta koju potom usaglašava sa predsjednikom opštine

☐ Drugo – navedite: _____

e) Budžetske projekcije koje opštinske službe/odjeljenja dostavljaju Sekretarijatu za finansije sadrže:

☐ Samo iznose potrebnih sredstava, bez adekvatnih obrazloženja

☐ Iznose potrebnih sredstava sa adekvatnim obrazloženjima, ali bez informacija o programskom budžetu

☐ Iznose potrebnih sredstava, uz informacije o programskom budžetu (ciljevi potrošnje i kvantitativni pokazatelji učinka po budžetskim programima)

☐ Drugo – navedite: _____

f) U procesu planiranja i pripreme godišnjeg budžeta Sekretarijat za finansije (označite relevantno):

☐ Vršiti prilagođavanja (smanjenja) budžetskih projekcija dobijenih od pojedinačnih službi/ostalih budžetskih korisnika, prije nego što ih predstavi opštinskom načelniku

☐ Ne mijenja budžetske projekcije dobijene od pojedinačnih službi/ostalih budžetskih korisnika i predstavlja ih u potpunosti opštinskom načelniku

☐ Drugo – navedite: _____

g) Prije dostavljanja Skupštini, predsjednik opštine utvrđuje nacrt budžeta (označite relevantno):

☐ Na prijedlog i u konsultacijama sa Sekretarijatom za finansije, bez konsultovanja drugih opštinskih službi/odjeljenja

☐ Na prijedlog Sekretarijata za finansije, uz konsultacije sa drugim opštinskim službama/odjeljenjima

☐ Drugo – navedite: _____

h) Nacrt budžeta se upućuje na javnu raspravu, na način (upisati oblik javne rasprave) i u trajanju od(upisati broj dana trajanja javne rasprave) :

2.7. Planiranje sredstava za finansiranje NVO:

a) Na kojoj budžetskoj stavci/stavkama se u opštinskom budžetu planiraju sredstva za finansiranje NVO (navedite broj i naziv konta): _____

b) Sredstva za *redovno finansiranje* NVO (budžetski korisnici) na gore navedenoj stavci se planiraju:

☐ U okviru budžeta jedne opštinske službe/odjeljenja u čijoj resornoj nadležnosti su sve NVO

☐ U okviru budžeta više resornih opštinskih službi/odjeljenja u čijoj resornoj nadležnosti su različite NVO

☐ U okviru budžeta Sekretarijata za finansije

☐ Drugo – navedite: _____

c) Sredstva za finansiranje NVO *putem javnog poziva* na gore navedenoj stavci se planiraju:

☐ U okviru budžeta jedne opštinske službe/odjeljenja u čijoj resornoj nadležnosti su sve NVO

☐ U okviru budžeta više resornih opštinskih službi/odjeljenja u čijoj resornoj nadležnosti su različite NVO

☐ U okviru budžeta Sekretarijata za finansije

☐ Drugo – navedite: _____

d) Sredstva za *redovno finansiranje* NVO(budžetski korisnici) prije nego što se dostave načelniku na odobrenje planiraju se ovako (označite relevantno):

☐ NVO dostavljaju svoje zahtjeve direktno Sekretarijatu za finansije

☐ NVOdostavljaju zahtjeve resornoj opštinskoj službi/odjeljenju, koja ih potom prilagođava (obično umanjuje) i dostavlja Sekretarijatu za finansije

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

- ☐ NVO dostavljaju zahtjeve resornoj opsinskoj službi/odjeljenju, koja ih bez izmjena dostavlja Sekretarijatu za finansije
- ☐ Resorna opštinska služba/odjeljenje planira budžetska sredstva za NVO, bez njihovog konsultovanja
- ☐ Sekretarijat za finansije planira budžetska sredstva za NVO, bez njihovog konsultovanja
- ☐ Drugo – navedite: _____

e) Sredstva za finansiranje NVO *putem javnog poziva* prije nego što se dostave predsjedniku opštine na odobrenje planiraju se na slijedeći način (označite relevantno):

- ☐ Planira ih resorna opštinska služba/odjeljenje u okviru svog budžetskog zahtjeva koji upućuje Sekretarijatu za finansije
- ☐ Planira ih Sekretarijat za finansije
- ☐ Drugo – navedite: _____

f) NVO učestvuju u procesu planiranja i pripreme budžeta na slijedeće načine (označite sve relevantno):

- ☐ Dostavljanjem vlastitih prijedloga potrošnje/zahtjeva u procesu prijave Nacrta budžeta
- ☐ Dostavljanjem vlastitih prijedloga potrošnje/zahtjeva u procesu prijave nacrt budžeta (prije njegovog upućivanja Skupštini)
- ☐ Učestvovanjem u javnim raspravama u procesu donošenja godišnjeg budžeta
- ☐ Nikako ne učestvuju u procesu planiranja i pripreme opštinskog budžeta
- ☐ Na drugi način – opišite: _____

g) Da li se OCD finansiraju dostavljanjem zahtjeva za finansiranjem predsjedniku opštine?

☐ Da ☐ Ne

Ako da, koliko je sredstava u prethodne tri godine dodijeljeno na taj način?

2.8. Rebalansima opštinskog budžeta u proteklih godinama najčešće je dolazilo do (označite sve relevantno):

- ☐ Smanjenja iznosa za finansiranje NVO
- ☐ Povećanja iznosa za finansiranje NVO putem javnog poziva
- ☐ Ne mijenjanja iznosa za finansiranje NVO

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

DIO 3: BUDŽETSKA IZDVAJANJA ZA FINANSIRANJE NVO

3.1. Pregled svih planiranih izdvajanja za NVO prema odobrenom budžetu za 2015. i 2016. i 2017. godinu

(isključujući finansiranje političkih stranaka, mjesnih zajednica, zahtjeva pojedinaca i neformalnih grupa):

- a) NVO koje se redovno finansiraju iz budžeta preko „čvrste“ budžetske stavke, a dobijena sredstva se ne raspoređuju daljim korisnicima:

Broj konta	Naziv konta (primalac)	Iznos EUR	Osnov za raspodjelu sredstava	Namjena sredstava
			Npr. godišnji plan/program rada NVO, Odluka o izvršenju budžeta itd. Navedite osnov za svaku stavku.	Redovna djelatnost ili projekti primaoca, ili oboje?
Ukupno a):				

- b) Sredstva za finansiranje NVO po njihovom zahtjevu, bez javnog poziva (uključite i sredstva „rezerve“ ako je poznato da će se koristiti za finansiranje NVO):

Broj konta	Naziv konta	Iznos EUR	Osnov za raspodjelu sredstava	Namjena sredstava
			Npr. prema odluci predsjednika, bez ikakvih formalno propisanih kriterija	Npr. redovna djelatnost
			Npr. prema odluci Komisije xx, prema Pravilniku xxx	Npr. projekti NVO
Ukupno c):				

- c) Sredstva za finansiranje NVO putem javnog poziva:

Broj konta	Naziv konta	Iznos EUR	Osnov za raspodjelu sredstava	Namjena sredstava
				Npr. Projekti NVO
				Npr. projekti mladih
Ukupno d):				

Zbir tabela a), b), i c) trebao bi da odgovara ukupnim izdvajanjima za NVO za prethodne dvije godine. Ako postoje dodatna izdvajanja koja nisu obuhvaćena gornjim tabelama, molim navedite:

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

3.2. Pregled izdvajanja za NVO u periodu 2015-2017: Navedite podatke o finansiranju NVO prema gore navedenim kategorijama u periodu 2015-2017, i projekciju za 2018. godinu (ako sada postoji). Isključite izdvajanja za političke stranke, mjesne zajednice, zahtjeve pojedinaca i neformalnih grupa.

Godi na	Opis	Iznos opštinskog budžeta EUR				
			a) Redovno finansiranje	c) Po zahtjevu	d) putem javnog poziva	Ukupno za NVO (a+b+c)
2015	Plan					
	Izvršenje					
2016	Plan					
	Izvršenje					
2017	Plan					
	Izvršenje					
2018	Projekcija					

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

DIO 4: IDENTIFIKACIJA TRENUTNOG SISTEMA DODJELE SREDSTAVA ZA PROJEKTE NVO U ODNOSU NA DOMAĆE ZAKONODAVSTVO I 'LOD' METODOLOGIJU

Postojeća metodologija (propisi i praksa) u Opštini	Nacionalno zakonodavstvo (Zakon o NVO, Uredbe, Pravilnici, itd)	Koraci i prateći obrasci u LOD metodologiji	Preporuka
		Određivanje prioriteta u zajednici	
		Određivanje prioritetnih oblasti	
		Formular oglasa za novine	
		Uputstva za objavljivanje oglasa	
		Formulari za evidentiranje izdate dokumentacije	
		Formulari za evidentiranje primljene dokumentacij	
		Formulari potvrde prijema	
		Smjernice za podnosiocje prijedloga i kriteriji za odabir	
		Projektni prijedlog	
		Budžet i plan potrošnje	
		Logički okvir rada (logička matrica)	
		Plan aktivnosti i promocije	
		Administrativni podaci o podnosiocu prijedloga	
		Finansijski identifikacioni formular	
		Izjava o podobnosti	-
		Lista za provjeru	

Projekat finansira
Evropska unija

Empowered lives.
Resilient nations.

		Formular izjave o nepristrasnosti i povjerljivosti	
		Primjer zapisnika JLS-a sa sastanka o odabiru komisije za ocjenu projektnih prijedloga OCD	
		Odluke o uspostavljanju komisije za ocjenu projektnih prijedloga organizacija civilnog društva	
		Smjernice za rad komisije za ocjenu projektnih prijedloga	
		Individualni formular za ocjenu projekata - madalena martinovic	
		Zbirni formular za ocjenu projekata	
		Formular zapisnika o radu komisije	-
		Formular tabele sa rezultatima	
		Smjernice za periodično izvještavanje o napretku	
		Formular periodičnog narativnog izvještaja	
		Formular periodičnog finansijskog izvještaja	
		Formular finalnog narativnog izvještaja	
		Formular finalnog finansijskog izvještaja	
		Smjernice za praćenje provedbe projekata organizacija civilnog društva	

Projekat finansira
Evropska unija

*Empowered lives.
Resilient nations.*

		Formular izvještaja o praćenju provedbe projekta	
		Formular konačnog izvještaja o radu OCD i rezultatima projekta	